

Lietuvos Respublikos
Seimo
penktoji sesija

2018 m. rugsėjo 13 d.
204 ir 205 posėdžiai

Stenogramos

112

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

V (RUDENS) SESIJA

2018 m. rugsėjo 13 d.

Rytinis posėdis Nr. 204

Seniūnų sueigos patikslinta 2018 m. rugsėjo 13 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo Nr. VIII-730 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1807(2) priėmimo tęsinys	8
Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1810(2) priėmimas	10
Su nekilnojamoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 2, 8, 12, 14, 16, 24, 32, 37 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1489(2) priėmimas	10
Šio įstatymo priėmimas	13
Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo Nr. VIII-730 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1807(2) priėmimo tęsinys	13
Šio įstatymo priėmimas	13
Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1810(2) priėmimo tęsinys	14
Seimo nutarimo „Dėl demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 m. strategijos patvirtinimo“ projekto Nr. XIIIIP-2025(2) svarstymas	14
Seimo narės A. Maldeikienės kalba (Mišrios Seimo narių grupės vardu)	14
Seimo nario A. Syso kalba	16
Seimo narės M. Navickienės kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	17
Seimo nario R. J. Dagio kalba	18
Seimo nario L. Kasčiūno kalba	18
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko atleidimo iš pareigų“ projekto Nr. XIIIIP-2487 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Karbauskis)	21
Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko E. Vaitekūno kalba	22
Seimo nario P. Gražulio kalba	24
Šio nutarimo priėmimas	26
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1167 pateikimo tęsinys (A. Širinskienė)	26
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2323(2) ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 3 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2324(2) svarstymas	30
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Estijos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl abipusės pagalbos ir bendradarbiavimo nelaimių prevencijos, pasirengimo ir reagavimo į nelaimės srityje ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-2297 pateikimas (D. Urbonas)	30
Įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2427, Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 3, 6, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2428, Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 6, 23 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2429, Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2430, Administracinių nusižengimų kodekso 541, 542 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2431, Konsulinio statuto 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2432, Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2433 ir Įstatymo dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo Nr. XII-1322 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2434 pateikimas (D. Urbonas)	31

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIII-123 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Savižudybių prevencijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2120(2) priėmimas	34
Šio nutarimo priėmimas	35
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2528 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	35
Šio nutarimo priėmimas	35
Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 papildymo 9 straipsniu ir 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2408 pateikimas (A. Širinskienė)	36

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko S. Skvernelio, švietimo ir mokslo ministrės J. Petrauskienės, kultūros ministrės L. Ruokytės-Jonsson, aplinkos ministro K. Navicko, finansų ministro V. Šapokos, sveikatos apsaugos ministro A. Verygos, susisiekimo ministro R. Masiulio ir teisingumo ministro E. Jankevičiaus atsakymai į Seimo narių klausimus	38
--	----

Vakarinis posėdis Nr. 205

Įstatymo „Dėl amnestijos akto“ projekto Nr. XIIIIP-2400 pateikimas	49
Referendumo įstatymo Nr. IX-929 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2477 pateikimas (A. Nekrošius)	49
Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20 ¹ , 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2415ES pateikimas	50
Seimo savaitės (2018-09-17–2018-09-21) – 2018 m. rugsėjo 18 d. (antradienio) ir 20 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	51
Įstatymo „Dėl amnestijos akto“ projekto Nr. XIIIIP-2400 pateikimo tęsinys (R. Karbauskis)	51
Įstatymo „Dėl Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos pakeitimų protokolų ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-2472 pateikimas (R. Masiulis)	54
Įstatymo „Dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisiekimo susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-2483 pateikimas (R. Masiulis)	55
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės papildomo susitarimo dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisiekimo susitarimo taikymo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-2484 pateikimas (R. Masiulis)	55
Geležinkelių transporto kodekso 3, 4 ¹ , 5, 6 ¹ , 7, 7 ¹ , 9, 10, 14, 23, 23 ¹ , 24, 25, 26, 28, 29, 30 ¹ , 30 ² , 30 ³ , 30 ⁴ , 33 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 24 ¹ , 24 ² , 24 ³ , 24 ⁴ , 25 ¹ , 25 ² , 29 ¹ , 29 ² , 29 ³ , 29 ⁴ , 29 ⁵ , 29 ⁶ , 29 ⁷ ir 29 ⁸ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2205ES ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. XIII-992 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2206 pateikimas (R. Masiulis)	55
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 7, 9, 37 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2444ES pateikimas (R. Masiulis)	59

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario A. Matulo pareiškimas	60
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	61

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

- A – alternatyvus teisės aktas
- ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 204 STENOGRAMA

2018 m. rugsėjo 13 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, labas rytas. Pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 13 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 101 Seimo narys.

10.01 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. rugsėjo 13 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Yra pasiūlymas 2-1 klausimą nukelti po 2-3. Tik sukeisti darbo tvarką. Turbūt galime pritarti tam bendru sutarimu. Ačiū. Daugiau dėl darbotvarkės J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Šiandien posėdyje kaip niekada daug tokių projektų, kurių tikrai negalima priiminėti, todėl aš frakcijos vardu siūlysiu nemažai išbraukimų.

Pirmiausia siūlau išbraukti pirmuoju klausimu įrašyto Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo naują redakciją, nes tikrai nepriimtinas Vyriausybės atstovų padarymas politinio pasitikėjimo pareigūnais, vietoj teisinės priežiūros įvedant politinę priežiūrą.

Toliau. Siūlau išbraukti klausimą dėl Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo ir Europos Parlamento rinkimų įstatymo, nes iš tikrųjų negalima priimti įstatymų, nukreiptų prieš vieną žmogų, ir abejotinas šių projektų konstitucingumas.

Toliau. Siūlau išbraukti projektą dėl amnestijos, net taip pat yra abejonių dėl jo konstitucingumo. Manau, ne tokie projektai valstybės šimtmečio metais turėtų būti priimami.

Taip pat Farmacijos įstatymo projektas. Aišku, čia buvo pertrauka iki kito posėdžio, bet, manau, užtenka, kad mes įrašėme į darbotvarkės projektą, tai dabar galima išbraukti, nes visiškai absurdiškas šis projektas, bandant priversti vaistines parduoti pusę pigiausių vaistų.

PIRMININKAS. Daugiau dėl darbotvarkės pasisakančių nėra. Seimo nario J. Razmos pasiūlymas. (*Balsai salėje*) J. Sabatauskas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Aš siūlau išbraukti Referendumo įstatymą, nes Referendumo įstatymas teikiamas naujos redakcijos, bet kaip paprastas įstatymas, o ne kaip konstitucinis įstatymas. Konstitucinių įstatymų sąrašė įrašyta, kad Referendumo įstatymas turi būti konstitucinis, taigi jeigu mes norime priimti naujos redakcijos Referendumo įstatymą, jis turi būti teikiamas kaip konstitucinis įstatymas.

PIRMININKAS. Daugiau pasiūlymų nematau. Grįžtame prie J. Razmos pasiūlymo išbraukti 1-2 klausimą – projektą Nr. XIIIIP-1807. Balsuojame. Kas pritaria J. Razmos pasiūlymui išbraukti, balsuoja už, tie, kas mano, kad turi likti darbotvarkėje, balsuoja prieš.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 43, prieš – 47, susilaikė 11. Lieka darbotvarkėje.

Pagal eilę darbotvarkės 1-6 klausimas – Farmacijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1167 Taip pat J. Razmos siūlymas išbraukti. Tie, kurie pritaria J. Razmai, balsuoja už, kurie mano, kad turi likti darbotvarkėje, balsuoja prieš.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 43, prieš – 51, susilaikė 11. Farmacijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas lieka darbotvarkėje.

Kitas J. Razmos pasiūlymas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2323 ir jį lydintysis įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2324. Taip pat prašome balsuoti ir nuspręsti. Kurie mano, kad reikia išbraukti, balsuoja už, kurie mano, kad lieka darbotvarkėje, balsuoja prieš.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 51, prieš – 50, susilaikė 6. Lieka darbotvarkėje.

Kitas pasiūlymas J. Sabatausko dėl 2-3 klausimo – dėl Referendumo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2477. J. Sabatauskas siūlė išbraukti. Jeigu pritariate, balsuojate už, jeigu manote, kad turi likti darbotvarkėje, balsuojate prieš.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 46, prieš – 46, susilaikė 10. Pasiūlymui nepritarta.

Ar visai darbotvarkei galime pritarti? (*Balsai salėje*) Dėl amnestijos balsavome prieš tai. Dėl darbotvarkės kviečiu balsuoti. Šiuo atveju tie, kurie pritaria darbotvarkei, balsuoja už, kiti balsuoja kitaip.

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 59, prieš 23, susilaikė 24 Seimo nariai. Darbotvarkė patvirtinta.

10.09 val.

Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo Nr. VIII-730 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1807(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1807. Liko tik balsavimas, tačiau reikia sugrįžti prie įstatymo įsigaliojimo termino.

Kviečiu G. Burokienę. Pristatykite pataisą.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Tai būtų 2 straipsnio... įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas, įstatymo įsigaliojimo 2 dalis. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2019 m. birželio 30 d. priima įgyvendinimo aktus, o įsigalioja nuo liepos 1 dienos.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiam pasiūlymui?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Komitete pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Balsuojame dėl pasiūlymo. Buvo prašymas balsuoti. Pritariantys šiam pasiūlymui – termino pakeitimui – balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 64, prieš – 7, susilaikė 2 Seimo nariai. Pataisai pritarta.

Motyvai dėl viso. Motyvai prieš – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Iš principo mes jau apie šį įstatymą kalbėjome praeitoje kadencijoje ir baigėsi tuo, kad jis buvo nepriimtas. Esmė turbūt ta, kad tokia šliaužianti nacionalizacija visų valstybės tarnautojų pareigybių, kurios yra atsakingos, darosi jau nebejuokinga. Dabar girdime naują iniciatyvą, kad ir ministerijų kancleriai bus politinio pasitikėjimo pareigūnai, Vyriausybės atstovai bus politinio pasitikėjimo pareigūnai. Tai kas šioje valstybėje liks dirbti tą darbą, ne politinį darbą, o tą, kuris nuosekliai reikalauja įdirbio metai iš metų? Ši Vyriausybės atstovo pareigybė – tai yra administracinė priežiūra, kai nepriklausomas žmogus, konkurso būdu parinktas, anksčiau vertindavo savivaldybių tarybų parengtus nutarimų projektus, ir dabar jis bus paskirtas politinio pasitikėjimo pagrindu. Tai kas gali apsaugoti nuo to, kad įtaka bus daroma politiniu būdu? Tai yra Vyriausybės vadovas, šiuo atveju Valstiečių ir žaliųjų frakcijos deleguotas žmogus, bus tas, kuris paskiria visus priežiūros žmones visoms savivaldybėms Lietuvoje.

Man atrodo, tai yra visiškai ydinga praktika. Turėtų būti taip, kaip būdavo iki šiol, kad Vyriausybės atstovas yra ganėtinai nepriklausomas pareigūnas, parenkamas konkurso būdu pagal savo kompetenciją, ir jis yra nepriklausomas vertinti kitų savivaldybių tarybų, tai yra politikų, daromus sprendimus, ar jie atitinka Lietuvos Respublikos įstatymus, ar neatitinka. O Vyriausybės atstovo pareiga tikrai nėra būti Vyriausybės įgaliotiniu ir vykdyti Vyriausybės politiką. Šita pareigybė Konstitucijoje įsteigta tam, kad būtų vykdomi Lietuvos Respublikos įstatymai. Siūlyčiau nepritarti šitam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Nenoriu sutikti su kolegomis, kad nereikalinga pertvarka. Teko susidurti su šita institucija ir kiekvienoje apskrityje kiekvienas pareigūnas vertino, skirtingai traktavo įstatymus. Vienoje apskrityje vienaip buvo traktuojama, kitoje apskrityje

kitaip, priklausė nuo žmogaus. Nebuvo bendros sistemos ir priežiūra taip pat skirtingo lygio, skirtingo požiūrio buvo ta priežiūra, per visą nedidelę mūsų valstybę skirtingai vertinama. Tai turi būti vienoda, tai valstybinė priežiūra šito mūsų įstatymo laikymosi ir t. t., savivaldybių veiklos, tai būtent viena institucija ir turi būti vienas požiūris. Siūlau balsuoti už. To tikslo ir siekiama šiuo projektu.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, tai dar vienas rinkėjų apgaulinėjimo pavyzdys. Ką dauguma kalbėjo prieš rinkimus? Kad visi įstatymai bus už skaidrumą. Ar šitas įstatymas duoda kiek nors skaidrumo? Turėčiau papolemizuoti su kolega, kad, matyt, labai norima, kad būtų vieningas požiūris, bet būtinai toks, kokio nori valstiečiai ir žalieji. Kodėl jūs teikiate įstatymo pataisas, kurios prieštarauja Konstitucijai, ir galvojate, kad tai yra teisinga ir vieninga nuomonė? Na, taip neturėtų būti. Aš visiškai sutinku su kolege, kuri kalbėjo irgi prieš. Tai buvo priežiūros institucija, labai daug pažeidimų yra savivaldoje, ir tai parodo teismai. Žmonės yra atleidžiami, po to teismo būdu prisiteisia. Vienas iš darbų, kuriuos Vyriausybės atstovas prižiūrėjo, yra kitų įstatymų, Vyriausybės nutarimų laikymasis. Ką dabar darome? Darome politinio pasitikėjimo ir politinius atstovus. Va čia absoliučiai jokio skaidrumo nebus, nes bus vieninga nuomonė. Einame totalitarinės valstybės principais, ir valstiečiai nusižengia savo duotiems pažadams. Kurgi jūs čia matote skaidrumą? Vieninga nuomonė nėra skaidrumas, vieninga nuomonė buvo tarybiniais laikais ir žinome, iki ko mes nusigyvenome. Jeigu jūs siekiate tokios vieningos nuomonės, mes turėsime visiškai atvirksčią rezultatą. Aš manau, kad tai dar vienas politinės korupcijos atvejis. Jų dabar labai daug – perkame partijas, perkame frakcijas vien tam, kad priimtu me nutarimus, kurių mums reikia, arba įstatymus. Štai čia dar vienas pavyzdys.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, jau daug buvo diskutuota pradedant tuo, kad sumažintas Vyriausybės atstovų skaičius. Čia toks pasakymas, kad neva penki – jau vieninga nuomonė, dešimt – jau ne vieninga, tai iš tikrųjų niekam netinkama. Manau, kad ši institucija jau turėjo savo tam tikrą įdirbį, tam tikrą veidą, tai buvo šiek tiek kontroliuojanti ir konsultuojanti institucija, kur dažniausiai buvo skiriami patirties netgi savivaldybėse turintys asmenys, perėję tą savivaldybės mokyklą, turintys teisinį išsilavinimą. Iš tikrųjų jie dirbo gana produktyviai ir gerą darbą, kai galbūt savivaldybėse kai kada norėta palenkėti įstatymus taip, kaip įsivaizduojama, o ne taip, kaip reikalauja teisės aktai.

Gaila, kad šiuo metu pagal jūsų teikiamą įstatymo projektą tai tampa paprasčiausiu įrankiu, įrankiu susidoroti su savivaldybėmis, kuriose jums galbūt netinkama valdžia, ir galbūt leidimas daryti tai, ką nori, ten, kur galbūt tinkama pagal partiškumą valdžia. Iš tikrųjų toks sprendimas, kaip čia buvo minėta, antikonstitucinis. Manau, kad pagal jūsų elgesį tai nepaskutinis žingsnis, jūs imsitės ir kitas institucijas į savo rankas: jūs politizuosite, darysite jas savo įrankiais prieš savivaldybės rinkimus ir prieš kitus rinkimus. Mes dar kartą siūlome sustoti, nes dar yra Konstitucinis Teismas ir kitos institucijos, kurios jau ne kartą pasakė, kad jūsų darote klaidų. Paimti tokiu būdu valdžią faktiškai, na, negalima. Pagalvokite, ką darote. Ačiū.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, yra du požiūriai. Aš nenorėčiau čia dramatinizuoti ir sakyti, kad čia įvyks koks nors perversmas ar didžiulis blogis. Yra toks požiūris, jis vyrauja Jungtinėse Amerikos Valstijose, kad, pasikeitus politinei administracijai, politinei daugumai, keičiasi dešimtys tūkstančių įvairiausių administracinių pareigybių, kad būtų vykdoma politika. Aš maždaug suprantu tokį požiūrį ir nenorėčiau sakyti, kad tai yra drama, taip yra Jungtinėse Amerikos Valstijose. Bet Europoje yra nusistovėjusi kita tradicija, ir administracija, valstybės administracija, yra depolitizuota ir dirba įstatymams ir valstybei. Iš tikrųjų metai iš metų kaupia savo administracinę ir kitokią patirtį ir tai valstybei yra labai naudinga. Keičiantis politinei valdžiai valstybės perėjimas ir pastovumas garantuojamas. Šita tradicija man labiau simpatiška, todėl aš nemanau, kad galima palaikyti idėją eiti amerikoniška tradicija.

Kitas dalykas, kad Vyriausybės atstovai iš tikro yra ne Vyriausybės, ne S. Skvernelio, A. Kubiliaus ar G. Kirkilo, kai jie buvo premjerai (taip, taip ir Konstitucijoje parašyta) bet jie yra valstybės iš tikro. Jie atstovauja valstybės tęstinumui tam, kad įstatymai būtų realizuojami. Jie niekam

kitam negali tarnauti. Jie atlieka įstatymų priežiūrą. Ir politiškai juos kaitalioji dar ir dėl to kaip yra nesuprantama. Todėl negalime pritarti šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Daugiau išsakyti nuomones neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl įstatymo projekto – Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1807. Pritariantys balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavimas atidėtas. Balsavo tik 68 Seimo nariai.

10.22 val.

Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1810(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1810. Pranešėja – G. Buronienė. Priėmimas.

Pastraipsniui. 1 straipsnis. Pasiūlymų, pakeitimų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. 2 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. Ir 3 straipsnis – įstatymo įsigaliojimas yra...

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Nuo liepos 1 dienos. Komiteto nuomonė – pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti pataisai bendru sutarimu? Negalime. Gerai, balsuojame.

Balsavo 70 Seimo narių: už – 67, prieš nebuvo, susilaikė 3 Seimo nariai. Pataisai pritarta. Ar galime 2 straipsniui su pataisa pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Motyvai prieš – Seimo narys K. Masiulis.

Esmę jau sakė ir atsisako kalbėti. Balsavimą atidedame, nes pagrindinis taip pat yra nepriimtas.

10.24 val.

Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 2, 8, 12, 14, 16, 24, 32, 37 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1489(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1489. Priėmimas. Kviečiu S. Jakeliūną. Prašom.

Pastraipsniui. 1 straipsnis. Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Pakomentuokite komiteto nuomonę.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui, gerbiamas Pirmininke.

Gerbiamieji Seimo nariai, po ilgų ir intensyvių diskusijų su rinkos dalyviais, su centriniu banku, beje, čia pačių rinkos dalyvių ir centrinio banko siūlymas būtent toks, koks šiame straipsnyje suformuluotas, Teisės departamento pozicija yra gana, sakyčiau, formaliai žiūrint vertinama... Tiek pačių iniciatorių šito siūlymo, tiek komiteto nuomone, reikėtų sudaryti sąlygas bankui ir klientui lanksčiau derinti pozicijas, kad būtų pakeistos sutarties būsto paskolos sąlygos, jeigu ištinka laikini kokie nors netikėti sunkumai, kad nereikėtų formalių procedūrų, viską iš naujo vertinti – tiek kreditingumą, tiek įkeistą turtą. Rezultatas gali būti, kad turtas gali būti ir išvaržomas, ir apsunkintos sąlygos apskritai būste gyventi ir įsipareigojimus savo vykdyti. Remdamasis šiomis nuostatomis, suderintomis nuostatomis, su visais, sakykim, rinkos ir priežiūros institucijų dalyviais, komitetas siūlo nepritarti Teisės departamento pastebėjimams.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime 1 straipsniui pritarti tokiam, koks buvo ir pateiktas be Teisės departamento pasiūlymo, bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

2 straipsnis – taip pat Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Šiuo atveju mes matėme pakankamus argumentus ir atsižvelgę į juos pritarėme Teisės departamento išvadai.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti visam 2 straipsniui su pataisa? Bendru sutarimu pritarta. Ačiū. 3 straipsnis. Pasiūlymų, pataisų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 4 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 5 straipsnis. Yra Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė – pritarti. Ar norite komentuoti?

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Mes atsižvelgėme, poredagavome ir faktiškai nebeliko jokių neaiškumų ir prieštaravimų. Taigi tikrai pritariame Teisės departamento nuomonei.

PIRMININKAS. Ir Seimas gali pritarti bendru sutarimu visam 5 straipsniui su pataisa. 6 straipsnis. Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Prašau komentuoti.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Čia vėlgi panaši situacija kaip ir 1 straipsnio atveju. Teisės departamentas griežtai ir formaliai vertina direktyvos įgyvendinimą, tuo tarpu pačios direktyvos 25 straipsnio 3 dalyje yra nurodyta, kad valstybės narės gali išsamiau ir detaliau reguliuoti paskolas užsienio valiuta. Šiuo atveju mūsų nuostata, kad paskolos užsienio valiuta, išskyrus, jeigu jos yra pajamų... sutampa su paskolos gavėjo pajamų valiuta arba tai yra paskolos eurais, galėtų būti teikiamos. Mano manymu... Mūsų manymu, viena vertus, tai apsaugo vartotojus, kita vertus, sudaro galimybės mūsų piliečiams, emigravusiems ir ketinantiems įsigyti būstą ir galbūt grįžti, sudaryti palankesnes sąlygas. Subalansuota pozicija, nuomonė suderinta su visomis institucijomis ir rinkos dalyviais, todėl komiteto nuomonė šiuo atveju yra taip pat nepritariama Teisės departamento pastebėjimams.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitas pasiūlymas yra Seimo narių I. Šimonytės, R. Budbergytės, A. Maldeikienės ir A. Palionio. Pristato I. Šimonytė?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, ačiū. Šitas pasiūlymas jau buvo teiktas svarstymo stadijoje. Tikrai daug kalbant apie atsakingą skolinimąsi, apie tai, kad žmonės turi labai gerai įvertinti rizikas, ypač tada, kada skolinasi užsienio valiuta, nes nėra apsaugoti nuo valiutos kurso svyravimų... Žinome, patirtis ir su paskolomis Šveicarijos frankais, ir kitose valstybėse buvusių, ir netgi mūsų pačių, kai žmonės, uždirbantys pajamas litais, skolinosi eurais iki euro įvedimo ir prisiėmė sau valiutos kurso riziką, tai išties tos priemonės, kurios yra numatytos dabartiniame įstatymo projekte tokiu atveju, mūsų nuomone, yra nepakankamos. Reikėtų vis dėlto taikyti lygiai tas pačias sąlygas ir klientas turi būti apsaugotas nuo perteklinės rizikos prisiėmimo. Tokia yra pasiūlymo esmė. Yra siūlymas išbraukti du punktus, kurie tarsi palengvintų, numestų atsakomybę nuo kredito davėjo tinkamai apsaugoti kredito gavėjo interesus.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Jeigu galima, komiteto nuomonė...

PIRMININKAS. Dar truputį, minutę, palaukite, turime sužinoti, ar yra 29 pritariantys, kad būtų svarstomas šis pasiūlymas. Prašau balsuoti.

Yra. Už balsavo 50. Svarstome pataisą. Komiteto nuomonė.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – pritarti iš dalies, kadangi pasiūlymo esmė yra išbraukti šio straipsnio 6 ir 7 punktus. Jie yra išbraukti ir suvienodintos sąlygos, apsaugos sąlygos, su kitais atvejais, kai teikiamos paskolos užsienio valiuta. Mūsų manymu, jos yra pakankamos ir subalansuotos, turint omeny, kad egzistuoja ir atsakingo skolinimo nuostatos. Tikiuosi, kad jos išliks. Ten yra numatytos galimybės, taip pat jau teikiant informaciją, suteikti informaciją, kas įvyktų, jeigu valiutos kursas 20 % pasikeistų ir t. t., ir bankai gali imtis papildomų priemonių.

Šiuo atveju, jeigu kalbame tik apie skolinimą eurais, vis dėlto yra kur kas mažesnė rizika, negu apskritai skolinimas kokia nors kita užsienio valiuta. Taigi lyginti su kokiais nors Šveicarijos frankais ar panašiai paprasčiausiai yra nekorektiška. Mūsų manymu, jau yra atsižvelgta pakankamai tiek į Seimo narių siūlymus, tiek į institucijų, su jomis yra suderinta formuluotė, kuri pateikta komiteto išvadoje, todėl siūlyčiau remti komiteto nuomonę.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar autoriai sutinka su komiteto nuomone? (Balsai salėje: „Sutinka.“) I. Šimonytė nori kalbėti. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Žinoma, būtų daug lengviau balsuoti dėl komiteto suderintos redakcijos, jeigu mes tikrai žinotume, kad tai suderintai redakcijai pritaria Lietuvos bankas ir Finansų ministerija. Mano žiniomis, taip nėra, todėl aš prašyčiau balsuoti dėl pasiūlymo.

PIRMININKAS. Balsuojame už suderintą nuomonę. (Balsai salėje) Kadangi autoriai nesutiko su komiteto nuomone, tai balsuojame už autorių pasiūlymą tokį, kokį jie siūlo.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Pirmininke, galima? Jeigu dabar būtų pritarta autorių pasiūlymui, reikėtų naujos redakcijos, nes 6 ir 7 straipsnių komiteto išvadoje apskritai neliko. Arba reikia naujos redakcijos, arba pasiūlymo autoriai dabar ką nors naujo turėtų pasiūlyti, nes kitu atveju mes

negalėsime priimti šito straipsnio ir atitinkamai viso įstatymo projekto. Siūlyčiau balsuoti už komiteto poziciją ir atitinkamai, jeigu nebūtų pritarta, tada visi kiti veiksmai sektų.

PIRMININKAS. Balsuojame už Seimo narių pasiūlymą.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 44, prieš – 43, susilaikė 21. Pasiūlymui nepritarta.

Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė. Prašom komentuoti.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Taip, mes pritarėme ir atsižvelgėme. Tai grynai techninė, redakcinė pastaba ir jokių diskusijų dėl to nebuvo. Tikrai pritariame Teisės departamentui.

PIRMININKAS. Suredagavo. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas – pritari. Komiteto siūlymas yra suredaguotas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Taip, suredaguotas ir komitetas sutinka su Teisės departamentu šiuo atveju.

PIRMININKAS. Ar galime pritari komiteto redakcijai bendru sutarimu? Galime. Ačiū.

Tada 6 straipsnį su tokiu pasiūlymu visą galime... visam 6 straipsniui pritari bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

7 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritari bendru sutarimu. 8 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra. Bendru sutarimu galime pritari. 9 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Galime pritari bendru sutarimu.

10 straipsnis. Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė. Ar norite komentuoti?

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Čia irgi redakciniai dalykai, todėl jokių esminių diskusijų nebuvo. Pritarėme.

PIRMININKAS. Su tokiu pritarimu einame tolyn.

Kitas Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas taip pat pritarė. Norite komentuoti?

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Lygiai tas pats redagavimas: daugiskaita, vienaskaita. Čia esminių pastabų nebuvo. Mes vėl ištaisėme, redakcija pakeista...

PIRMININKAS. Su tokiais pasiūlymais galime pritari visam 10 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Motyvai už – Seimo narys V. Ažuolas. Ačiū, pirmininke.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Mielie kolegos, siūlyčiau pritari šiam įstatymo projektui, nes nuėjome labai ilgą derinimo kelią ir šiandien visos pusės tarsi rado bendrą sutarimą, kad ir žmonėms, kurie skolinsis, būtų patogiau gauti informaciją ir žinoti apie savo paskolas, ir taip pat nesustabdyti paties skolinimo, ypač emigrantams, kurie yra išvykę ir kuriems šiandien yra sunku skolintis. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų pati idėja teisinga. Mes norime paskatinti komercinius bankus skolinti emigrantams, kad tie, kurie gauna pajamas ne eurais, tarkime, svarais, susisaistytų su Lietuva, turėtų galimybę įsigyti nekilnojamojo turto čia. Mes atvertume jiems tokias galimybes ir galbūt tai paskatintų juos kažkada grįžti čia, į Lietuvą.

Vis dėlto Europos Sąjungos direktyvoje sakoma, kad kai asmenys prisiima valiutų riziką, t. y. pajamas gauna, tarkime, svarais, o išpareigoja, jeigu paima paskolą, eurais, jie turėtų būti informuojami. Ir informuojami ne bet kada, o jei atsiranda reikšmingas svyravimas, t. y. apie 20 %. Šiuo įstatymo projektu mes vis dėlto nustatome skirtingai, nei sakoma Europos Sąjungos direktyvoje. Mes nepaisome Lietuvos banko nuomonės ir nepaisome Finansų ministerijos, kuri sako, kad bankai turėtų ne tiesiog išsiųsti naujienlaiškį kartą per metus dėl valiutų rizikų, o nusiųsti konkrečiai asmeniui tada, kai padidėja jo rizika, ir padidėja reikšmingai, apie jo finansinę situaciją ir jo išpareigojimus tam, kad jis galėtų priimti sprendimus laiku. Čia mes išbraukiame tokią nuostatą, nepaisome Europos Sąjungos direktyvos, nepaisome Lietuvos banko perspėjimo, nepaisome Finansų ministerijos nuomonės. Idėja tikrai gera, bet pasirinktas kelias yra gana rizikingas.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, kitu klausimu diskutuosime dėl ilgalaikės strategijos, kaip susigrąžinti iki 2030 metų ir kokius veiksmus darysime susigrąžindami emigrantus. Konk-

rečiau šis įstatymas yra vienas iš labai labai konkrečių būdų. Kiekviena valstybė, ypač vakarietiškos kapitalistinės valstybės, nuosavybę skatina, nes nuosavybę turintis žmogus labiau prisiriša prie vietos, yra lojalesnis miestui, miesteliui, rajonui ir mes turime skatinti emigrantus investuoti į Lietuvą.

Kol kas aš gyvenu Vakarų Lietuvoje, kur labai būdinga jūreivio profesija, darbas naftos platformoje, kur alga yra daugiausiai doleriais. Šie žmonės, gaudami fantastiškas algas, apie kurias nei valstybės tarnautojai galėtų svajoti, nei daugelis verslo atstovų Lietuvoje, negali gauti paskolos Lietuvoje. Tai šis įstatymas pagaliau atveria tokią galimybę šiems žmonėms, turintiems turta, galintiems mokėti pradinį įnašą, investuoti Lietuvoje. Paskatinkime emigrantus grįžti. O dėl informavimo, tai, manau, kiekvienas, kuris jau yra sukaupęs pradiniam įnašui, suvokia pinigų vertę. Mes kelkime dėl pradinio įnašo reikalavimus ir kitus reikalavimus, bet tikrai leiskime emigrantams grįžti ir užsienio kapitalui ateiti į Lietuvą. Kviečiu palaikyti įstatymą.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau truputį ir palaikyti, ir paprieštarauti M. Majausko išsakytomis mintims. Žinoma, yra gerai perspėti žmones, ypač kurie turi mažesnę finansinę raštingumą, dėl valiutų kursų svyravimo, dėl jų prisiimtos rizikos, bet supraskime vieną labai paprastą dalyką – gyvename rinkos ekonomikos sąlygomis. Mes galime daug prievolių liepti vykdyti komerciniams bankams, finansinėms institucijoms, bet yra klausimas, ar jie tada norės iš viso tokias paslaugas teikti.

Kaip Simonas ir sakė, žmogus, kuris prisiima išipareigojimus, prisiima pirmo įnašo riziką į nekilnojamąjį turta, kurį perka ar modernizuoja, tai lygiai taip pat jis supranta ir pasiskolinęs ar 50 tūkst. eurų, ar 100 tūkst. eurų, kad jeigu valiutos kursas pasikeis, reikės priimti kokius nors sprendimus ir tartis su banku. Tuo labiau kad ir priėmėme vakar kompromisą, kad būtų patenkintos visos pusės: ir Lietuvos bankas, ir Finansų ministerija, ir komerciniai bankai. Aš siūlau palaikyti šitą projektą.

PIRMININKAS. Ir nuomonė už – Seimo narys P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, aš manau, kada mes kalbame apie strategijas, kaip vis dėlto susigrąžinti išeivius į Lietuvą, tai čia yra konkretus darbas. Užsienyje dirbantys žmonės išvažiuoja tam, kad galėtų užsidirbti ir grįžę čia už sutaupytas lėšas pradėti verslą, išgyti būstą ir panašiai. Tačiau iki šio įstatymo priėmimo tos galimybės buvo atimtos. Jūs prisiminkite, rasime ne vieną pasaulyje valstybę: jeigu atvažiavęs net ir svetimtautis investuoja tam tikrą sumą į tą šalį, jam suteikiama netgi pilietybė. Kiekviena šalis rūpinasi, kad kuo didesnis kapitalo kiekis būtų pritrauktas į tą valstybę. Čia negali būti jokių ginčų. Turime vienbalsiai balsuoti už šito įstatymo pataisas, kad lietuviai, kurie darbuojasi užsienyje, galėtų gauti paskolas čia, Lietuvoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir taip, kaip kvietė P. Gražulis, kviečiu balsuoti dėl įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1489.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 85, prieš nebuvo, susilaikė 24 Seimo nariai. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1489) priimtas. (*Gongas*)

10.43 val.

Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo Nr. VIII-730 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1807(2) (priėmimo tęsinys)

Grįžtame prie 1-2 darbotvarkės klausimo, projektas Nr. XIIIIP-1807. Priėmimo stadija. Balsavimas, atidėtas balsavimas. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 71 Seimo narys, balsavo 70 Seimo narių: už – 68, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1807) priimtas. (*Gongas*)

10.44 val.

Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1810(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas, projektas Nr. XIIIIP-1810. Taip pat balsavimas. Kviečiu aktyviai balsuoti.

Kviečiu aktyviai balsuoti visus, esančius salėje. Trūksta vieno balso. Atidedame.

Replika po balsavimo – Seimo narė G. Skaistė. Tuoj. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Norėčiau pasveikinti valdančiąją daugumą, kaip apgaudinėjant Seimo narius ir ieškant užsižioposusių Seimo narių pavyksta priimti tam tikrus įstatymus. Ir demokratijos eroziją įteisinate tokiais būdais, kai tiesiog prigauna Seimo narius vidury posėdžio: ai, gal grįžtame prie kito įstatymo. Tai mes šitokiu būdu žinote, ką galime priimti? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Aš buvau tas apsižioposęs ir tikrai atsiprašau visos opozicijos už streiko pažeidimą, bet aš irgi į gerbiamus valdančiuosius kreipiuosi. Jūs išėjote į rinkimų tiesiąją su profesionalumo dogma. Ką tik ją panaikinate, nes vieną iš profesijų, vieną iš labai labai svarbių prižiūrinčių institucijų pavertėte politiniu įrankiu.

10.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 m. strategijos patvirtinimo“ projektas Nr. XIIIIP-2025(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimas „Dėl demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 m. strategijos patvirtinimo“ Nr. XIIIIP-2025. Svarstymas. Pranešėja – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 m. strategijos patvirtinimo projektas buvo svarstytas komitete du kartus. Birželio 20 dieną buvo pritarta komiteto patobulintam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadoms. Kadangi buvo gauta naujų Seimo narių pasiūlymų, buvo dar papildomai svarstyta rugsėjo 12 dieną ir pritarta bendru sutarimu patobulintam variantui.

PIRMININKAS. Kviečiu G. Burokienę. Papildomo komiteto nuomonė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas iš esmės pritarė Seimo nutarimui ir siūlo pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas bei Seimo nario K. Masiulio pasiūlymus, taip pat Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymus.

PIRMININKAS. Ačiū. Siūlau diskusijai skirti 30 minučių po B. Markausko. B. Markauskas – Migracijos komisijos nuomonė.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Šių metų birželio 13 dieną Migracijos komisija svarstė Seimo nutarimo „Dėl demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 m. strategijos patvirtinimo“ projektą ir bendru sutarimu pasiūlė pagrindiniam Socialinių reikalų ir darbo komitetui tobulinti Seimo nutarimo projektą atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus, kuriems Migracijos komisija pritarė.

PIRMININKAS. Ar pritartumėte bendru sutarimu mano siūlymui, kad skirtume diskusijai 30 minučių? (*Balsai salėje*) Užtenka. Ačiū. Ir tada diskusiją pradeda... Pirmiausia frakcijos vardu kviečiu Seimo narę A. Maldeikienę.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Dokumentas, kurį šiandien svarstome, buvo priimtas Seime pernai balandžio 20 dieną ir buvo nutarta, kad jis bus pateiktas Seimui iki praeitų metų rugsėjo 1 dienos. Nebuvo pateiktas. Turėjo būti apsvarstytas pernai gruodį, nebuvo apsvarstytas. Buvo galima įsivaizduoti, jog per tą laiką iš tikrųjų įvyks kas nors ypatingo ir bus sukurta nauja ekonominė teorija. Deja, dokumentas yra lygiai toks kaip visi lietuviški dokumentai, t. y. jo autoriai absoliučiai nesidomi nei naujomis socialinių mokslų tyrimų sritimis, nei iš tiesų supranta, kur jų ieškoti. Tada ponija G. Burokienė mums aiškino pristatydamą, kad bus iš esmės visiškai naujas dalykėlis,

melavo dvigubai – melavo ir dėl laiko, paėmė nutarimą, dar metais anksčiau, 2016 metais, praeito Seimo pateiktą, tą patį paskaitė, ir iš tikrųjų melavo ir dėl galutinio turinio.

Nuo ko pradedamas šis dokumentas? Nuo konstatavimo, kad sudėtinga Lietuvos demografinė padėtis, emigracija ir kartų kaita daro neigiamą poveikį šalies ekonomikai (čia yra pirma pastraipa). Kalbant tiesiai, Lietuvos žmonės mažai gimdo, sensta, emigruoja ir todėl trukdo ekonomikai. Dar 1988 metais Sąjūdžio mitinguose ši tiesa buvo pasmerkta kaip pamatinė sovietinės ideologijos ar kiekvienos totalitarinės ideologijos logika. Ir dar tada sakyta, kad nepriklausomoje Lietuvoje žmogus ir jo gyvenimas atsistos į visuomenės tikslų centrą. Bet pasikuitus ideologinių tiesų sąvartyne, įkalus į galvas tai, kad gerą gyvenimą garantuoja ekonomika, pastaroji ir tapo tikslu.

Paradoksaliai, bet bene geriausiai tai demonstruoja II nutarimo skyrelis skambiu „Vizijos“ vardu. Prisipažinsiu, senokai neskaičiau tokio mokyklinio rašinuko, graudžiai saldaus rašinėlio sieloms, kurios mėgsta žiūrėti meilės serialus vakarais. Dalis neturi jokio gilesnio turinio ir be galo primena mano vaikystės skaitinius apie komunistinį rytojų ir komunistinį žmogų. Džiugu, ramu, viskuo aprūpinta, žmogus toks, kuriuo pasirūpina ir kuris nekelia jokių problemų nei ekonomikai, nei valdžiai, kas ta valdžia bebūtų.

Visas šis nutarimas ir yra savotiškas tokių viskuo patenkintų ir „ekonomikai“ naudingų žmonių gamybos technologinis aprašas. Arba, būkime atviri, tai yra nutarimas, kuris puikiai demonstruoja, kas nutinka valstybėse, sunaikinančiose savo kultūrą, mokslą, o ypač socialinius mokslus. Patikėkite manimi, aš esu neblogas pranašas, dar 1991 metais mano straipsniuose aprašyta, kuo viskas baigsis. Neveiks šis dokumentas. Ar jūs balsuosite už, ar prieš, mes galime paskelbti komunizmą ateinantį, nebalsuos. Čia yra tuščias daiktas.

Kodėl tuščias? Būtų stebuklas, jeigu... Iš tiesų dokumentas yra koks? Jis yra nerišlus, jame yra daug naujakalbės, pavartota visokių gražių žodelių, prisimintas ir sveikas maistas mokyklose, ir atkurta populiacija, žmonės kartais vadinami populiacija, kartais dar kaip nors. Raudama dėl nepakankamos paramos, esą, gerai šeimai ir taip pat lyčių lygybei. Kalbama apie įtraukius dalykus, bet iš tiesų viskas viskas sudėta, pagamintas toks nerišlus tekstas, jeigu atsisėsi ir bandysi rasti jo turinį, tai iš tiesų yra be galo sudėtingas skaitinys. Būtų stebuklas, jeigu žmogus, gyvenantis tokio nerišlaus kalbėjimo lauke, norėtų jame likti. Štai todėl ir emigruoja, kai tokie dokumentai.

Politinė ekonomija – mokslas, nagrinėjantis visuomenės socialines struktūras, – kalba labai paprastai. Jis sako, sėkmingos šalys yra sėkmingos ir turtingos todėl, kad turi įtraukias ekonomines ir politines institucijas (institucijos čia yra rašytos ir nerašytos taisyklės, kurios formuoja šalies politinį ir ekonominį gyvenimą). Nesėkmingos, neturtingos šalys yra nesėkmingos būtent todėl, kad jų ekonominės ir politinės institucijos išstumia piliečius iš visuomenės. Itin daug parametrų – emigracija, sveikatos problemos, krentantys išsilavinimo standartai – rodo, kad Lietuvos pasirinktas kelias nėra sėkmingas. Itin daug institucijų, tiek politinių, tiek ekonominių, Lietuvoje yra išstumiančios arba labiau išstumiančios nei įtraukios. Apie tai mums nuolat kalba ir rašo tarptautinės organizacijos, jeigu jau netikime mokslininkais. Net pamatinė kiekvienos modernios visuomenės institucija – švietimas – Lietuvoje jau pasiekė tokią būseną, kad per privatų švietimą viešieji visų gyventojų sunešti mokesčiai dalinami taip, kad menkesnes pajamas gaunantys žmonės tiesiog išstumiami iš kokybiškesnio išsilavinimo erdvės, o bendri pinigai atitenka turtingesnių kaprizams tenkinti. Visuomenė verčiama toleruoti labai skirtingus išsilavinimo lygius mokyklose. Atvirai proteguojamos ir turtingesnių bei galios padėties žmonių privilegijos sveikatos apsaugos srityje. Šitoje salėje sėdi labai daug tokių, kurie ramių ramiausiu veidu tuo pasinaudoja. Pavyzdžių begalės. Agresyviai išstumianti apmokestinimo sistema dar labiau stiprina pajamų nelygybę.

Tokios išsunkiančios institucijos neatsiranda savaime. Jos gimsta politinio proceso metu, kai, pirma, politinė valdžia sutelkiama labai siaurame spektre, kuris ją naudoja savo galiai stiprinti; ir antra, valstybė neturi galios ir pajėgumų visiems vienodai teikti kokybiškas bent esmines viešąsias paslaugas. Beje, šios tiesos galioja ne tik valstybei, bet ir regionams, ir kai kalbama apie regioninę politiką, ir kalbama remiantis sveiku protu ir mokslu, apie tai turėtų būti kalbama. Problemas sprendžia atviresnis politinis procesas, įtraukios politinės institucijos. Apie tai nutarime nėra žodžio, nors tai ir yra esmė. Juk ne apie ekonomiką, apie gyvenimą turėtume kalbėti, jeigu jau kalbame apie visuomenės pavidalus.

Mano kalba buvo teorinė. Ką padarysi – nesu praktikė, kuri uždirba milijonus, o priklausau tai profesijai, kurios prestižą karštos galvos svajoja atkurti kada nors tada, kai jau jausis pakankamai prisigrūdę į savo kišeniukus. Bet, kaip mokslininkė, visą gyvenimą studijavusi socialines sistemas, galiu jus užtikrinti: rankose laikote dar vieną mirusį dokumentą (po penkerių metų galėsite patikrinti), kuris neveiks vien todėl, kad ne žmogus, o negyva, amorfinė, itin komplikauta teorinė struktūra, vardu „ekonomika“, yra šio dokumento tikslas.

Pastaba ypač ironiška, prisiminus, kad po 10 dienų šioje katalikiška save vadinančioje šalyje lankysis popiežius. Popiežius, kuris su visa Bažnyčia, bent jau katalikais save laikantiems, nuolat kartoja: žmogus yra ne priemonė, o tikslas. Kai tai suprasime, ir dokumentus kitaip rašysime, ir kitaip gyvensime. O katalikams siūlau paskaityti vis dėlto paskutinius Benedikto XVI ir popiežiaus Pranciškaus dokumentus.

PIRMININKAS. Laikas.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Nesąmones rašote savo nutarime.

PIRMININKAS. Diskutuoti kviečiu Seimo narį A. Sysą.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, suprantu, kad šitais klausimais dauguma turi užsidėti didelį pliusą, nesvarbu, kokia dauguma būna, nes per daug metų Seime mačiau daug strategijų ir galėčiau padaryti išvadą, kad strategijų daug, o Lietuvos gyventojų vis mažėja, ir galima net tiesiogiai susieti – kuo daugiau strategijų, tuo mažiau piliečių. Keliu klausimą sau ir jums, aš lygiai taip pat, kaip ir kolegė, netikiu tokiais dokumentais. Geras pavyzdys – vakar svarstome pataisas mūsų komitete, svarstome dokumentą, kuris kalba apie tai, kad reikia viską daryti, kad žmonės čia liktų, padėti šeimoms, vaikams. Ir ateina kitas įstatymas, kuriame Vyriausybė sako, – nukelkime dar dvejiems metams į priekį, nespėskime šeimų klausimo, nepadėkime šeimoms. Tokių pavyzdžių turbūt mes turėsime kiekvieną dieną.

Labai norėčiau, kad teorinius dalykus mes padėtume į stalčių ir nekalbėtume, o priimdami kasdienius įstatymus į tai žiūrėtume. Ar galima tikėtis esminių pokyčių vien priimant strategijas? Aš tikrai labai abejoju ir sakau – vakar toks labai konkretus pavyzdys mūsų komitete. Taip, komitetas nubalsavo kitaip, bet, manau, kai tas įstatymas ateis į Seimą, bus padaryta taip, kaip liepė Vyriausybė, kad pagalba šeimoms 2020 metais, – jeigu bus galimybių, gal padėsime.

Apskritai strategija tai yra ilgalaikis dokumentas, bet turbūt kas skaitė, bent Aušra nerado, ir aš neradau, o koks pagrindinis prioritetasis, ko mes siekiame? Ko mes šituo dokumentu siekiame? Ar padaryti gerovės valstybę per dešimtmetį? Gal galima kritikuoti mano kolegą Rimantą, kuris buvo užsibrėžęs vienais metais, kad, rodos, 2030 metais būtų 4 mln. Lietuvos gyventojų, bet tai buvo tikslas. Utopinis, bet tai buvo konkretus tikslas. Galime kritikuoti, bet užsibrėžiame, ko mes siekiame. Dabar perskaitai šitą dokumentą, tai ko mes siekiame? Aš suprantu, kad mes visi norime, kad Lietuvos žmonės geriau gyventų ir liktų čia, neišvažiuotų. Bet mane nuramino vakar, sako – bus priemonių planas, priemonių plane jūs pamatysite tokių dalykų, kad niekas nenorės iš Lietuvos važiuoti. Bet kasdieniame darbe aš to nematau. Matau šiek tiek kitokius dalykus. Aš sakau, kad tikslas – galbūt nelygybę, apie kurią ir Aušra kalbėjo, sumažinti per 10 metų bent trimis punktais, nes įrašome į Vyriausybės programas mažinti nelygybę, o priimame sprendimus, kad nelygybė didėja. Tada sakome: tai ne mes padarėme, praeita Vyriausybė tą padarė. Bet kitais metais vėl tas pats bus. Matykime.

Neužtenka deklaruoti, imituoti ir simuliuoti regimybę. Su ja reikia, sakykime, gyventi ir spręsti tuos klausimus. Man atrodo, panašu, kad su šia strategija atsitiks kaip su Nacionalinio saugumo strategija. Mes ją priėmėme, ten yra 14 punktų: karinių buvo penki, visi kiti – dėl demografijos, emigracijos ir imigracijos. Bet susitarimą pasirašėme tik dėl karinių dalykų. O apie tuos, kurie turėjo kitokią nuomonę ir pasakė, kad reikia spręsti kitus klausimus, būtent pagal šią strategiją, pasakė, kad jie V. Putino draugai ir išdavikai, ir priklijavo didelius *libel'us*. Ir Prezidentė tą daro, ir visi kiti. Tai palaukite, ponai, čia yra veidmainystė, kai matote tik viena ir užmirštate, ką darote, kitus dalykus.

Matau, laikas labai senka. Čia galima būtų ilgai kalbėti. Kalbant būtent apie demografinę krizę, aš manau, daugelis nelaiko jos mažesne grėsme negu išorinės grėsmės. Aš manau, kad tai

Lietuvai net didesnė grėsmė negu išorinė. Žiūrėkite, kalbėdami apie demografiją, mes šioje strategijoje įrašėme, kad gimstamumas yra pirmaeilis dalykas. O aš manau, kad emigracija yra pirmaeilis dalykas. Pavyzdį galiu pasakyti.

Vienais metais mes gerokai padidinome vaiko priežiūros pinigus, vaiko pinigus ir visus kitus. Taip, šiek tiek padidėjo gimstamumas. Bet ar emigracija sumažėjo? Emigracija padidėjo, ponai! Per tą laiką emigracija padidėjo. Kai mes sprendžiame gimstamumo klausimus, mes gimdome būsimus piliečius, kurie išvažiuos. Mes turime spręsti šiandien, kad iš Lietuvos nejudėtų. Tada klausimas, ar nelygybė, ar toks darbo apmokėjimas, ar toks požiūris į žmogų leis išspręsti būtent tai, ką čia rašome? Tai iš esmės reikia keisti.

Paskutinę minutę pakalbėsiu. Atsiprašau jaunesnių Seimo narių, nes ten yra punktas apie tai, kad vyresnių, o Seime vis dėlto daugiau vyresnių Seimo narių, kad mus visus reikia vėl integruoti į visuomenę. O kaip mes iš jos išskritome? Kaip iškrito kiti? Tai gal priežastis žiūrėkime. Aš neiškritau, bet kažkas yra iškritęs, nes rašo, kad jis iškrito iš visuomenės. 60 metų dirbo Lietuvai, blogiau, geriau, kažkas mokytoju, kažkas gydytoju, ėmė ir iškrito. Tai mūsų ekonominės politikos pasekmė, kai mes į priekį visados visose neoliberaliose politikose statėme verslą, ekonomiką, bet ne žmogų, o po to kuriame įvairius dokumentus, strategijas, kaip čia susigrąžinti žmones. Tai gal nepriimkime įstatymų, kurie išveja iš Lietuvos žmones? Gal kultūros darbuotojams, mokytojams, socialiniams darbuotojams mokėkime didesnius atlyginimus? Gal tada tie žmonės čia liks? O ne spřęskime dėl atskirų grupių atlyginimų ir po to rašykime strategijas. Kuriame tokį dokumentą, kurį turbūt padėsime į stalčių.

PIRMININKAS. Laikas. Frakcijos vardu kalbės Seimo narė M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, negaliu nepritari prieš tai kalbėjusiems savo kolegoms, kurie gana skeptiškai ir kritiškai vertina šią strategiją. Strateginių dokumentų turime prikūrę labai daug. Mano supratimu, šiandien žmonės išvažiuoja iš Lietuvos, nes yra nusivylę. Mes šiandien ant stalo turime begalę rimtų problemų, kurias galėtume spręsti konkrečiais Seimo projektais, įstatymais, kurie galėtų pagerinti tų žmonių gyvenimą. Ir čia mes kalbame apie labai skirtingas kategorijas žmonių: mokytojus, švietimo darbuotojus, kurie dabar yra pakabinti nežinioje, uždaromų rajonų ligoninių sveikatos apsaugos darbuotojus, kultūros darbuotojus, kurie šiandien renkasi prie Seimo ir nori pasakyti, kad jiems jau gana mūsų tokios politikos, nes jie nemato galimybių užsidirbti oraus atlyginimo. Tie žmonės išvažiuoja dėl konkrečių dalykų, apie kuriuos šiandien mes nekalbame, bet vis dar rašome teoriniuose savo dokumentuose gražias demografines strategijas ir kartu suplanuojame labai gražių gimstamumo rodiklių, kaip čia gražiai visi ims gimdyti vaikus.

Mano supratimu, apie tai mes negalime kalbėti tokiu lygmeniu, nematydami konkrečių priemonių planų. Ir šiandien konkrečių priemonių planų, deja, bet mes nematome. Matėme gaires, perskaitėme tų priemonių plano gaires, na, ir švelniai pasakyčiau, kad jis yra neįtikinantis. Paprasto ir konkretaus kasdienio Seimo narių darbo pasekmėmis, t. y. Seimo narių darbu, mes galėtume pagerinti tų žmonių gyvenimą. Neseniai priėmėme projektą dėl pirmojo būsto ir štai matome, kas darosi savivaldybėse. Pavyzdžiui, 15 žmonių, 15 šeimų, aplikuoja dėl pirmojo būsto, 12 paraiškų yra atmetama, iš jų 10 todėl, kad žmonės nėra deklaravę savo turto. Vadinas, buvo papildomas privalomas reikalavimas, kad mes vertinsime ir jų turta, nors buvo sakoma, kad to nedarysime.

Turime begalę dalykų, kuriuos turime taisyti, kad žmonės liktų Lietuvoje ir juo labiau galvotų apie tai, kad turėtų turėti daugiau vaikų. Čia mes galime remtis ir paprastais dalykais, tokiais kaip darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimu, kad mamos galėtų greičiau grįžti į darbo rinką, kad galėtų papildomai užsidirbti tada, kai yra vaiko priežiūros atostogose, arba, kad šeimos gautų mamadienių netgi tada, kai augina ir vieną vaiką, ne tik du, apie ką, tikiuosi, kalbėsime. Maži dalykai gali paskatinti žmones ir likti Lietuvoje, ir turėti daugiau vaikų.

Vienas labai keistas dalykas, kurį noriu akcentuoti, – šioje strategijoje numatyti gimstamumo rodikliai. Jie iki 2030 metų padidės iki 1,9, net neproporcingai, kaip mes kalbėjome komitete, kad turėtų būti, bet nuo 2027 metų kažkodėl šuolis yra pats didžiausias. Labai įdomu, kas bus parašyta priemonių plane, ką tokio stebuklingo ministerija įrašys 2027 metais, kad tas šuolis būtų pasiektas. Tikiuosi, kad ne pono P. Gražulio fenomeną. Labai ačiū.

PIRMININKAS. S. Gentvilas. Kviečiu diskutuoti. Atsisako. R. J. Dagys. Maloniai prašome.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kad mes Seime skiriame tam svarstymui dėmesio, tai iš tikrųjų yra geras dalykas. Man šiek tiek kelia nerimo, kad mes vargu ar skaitome, ką mes čia parašėme. Viena vertus, negaliu nesutikti su ponios A. Maldeikienės pasakymu, kad mes surašėme viską, ką tik galėjome, ir tų prioritetų nematyti. Svarbiausia, kad nematyti, o kiek resursų į tai investuosime. Tų priemonių čia begalės, bet kai kuriose vietose tiesiog yra tam tikrų nelogiškumų.

Aš pratęsiu, ką sakė M. Navickienė. Atkreipkite dėmesį į demografinę statistiką. Pagal pirmąją redakciją, kaip pateikė demografinę statistiką, buvo siekis, kad 2030 metais gimstamumo rodiklis būtų 1,8 %. Vadinas, išmirimo strategija, ne gimstamumo, nes reprodukcijai reikia per 2 %. Po kritikos komitete rodiklis buvo pataisytas į 1,9 %, bet niekas kitas nepataisyta. Dabar yra tokia paradoksali situacija, net nežinau, kaip tai paaiškinti, nes šuolis, pats demografinis šuolis nuo dabartinio lygio, kuris faktiškai yra išaldytas, įvyksta 2027 metais. Ir visas proveržis įvyks 2027–2030 metais. Kas gali paaiškinti, kas tuo metu įvyks, kad visi pradės daugintis? Kas čia tokio bus? Tai strategijoje reikėtų pasakyti, kad tuo metu kažkas įvyks, arba tada yra neatsakingas požiūris į strategijos rengimą ir netgi nepasivarginama pakomentuoti.

Iš tikrųjų yra daug gerų punktų, bet kai kurie punktai surašyti taip, kad sunku ką nors ir pasakyti. Pacituosiu 39 punktą: „Didelę įtaką gimstamumui daro lyčių nelygybė tiek viešojoje, tiek privačiojoje srityje, kadangi gimstamumo rodiklis Skandinavijoje yra didesnis negu pas mus.“ Bet kas tada išeina? Šiuo metu Skandinavijos valstybių gimstamumo rodiklis penkti metai iš eilės krenta. Tai ką, Skandinavijoje šiuo metu dėl lyčių lygybės problemų iškilo? Kaip? Negirdėjau tokių dalykų, kad ten kažkas šitoje srityje įvyktų. Bet tai rašoma rimtu veidu. Mėginama tai pagrįsti tokiais žodžiais, nenagrinėjant kitų dalykų. Jeigu mes rašome taip tą strategiją, tai ko jinai verta? Aš manau, kad iš tikrųjų prie jos dar reikės smarkiai dirbti ir nepadaryti pajuokos objektu.

Iš kitos pusės, turime susiaurinti tų priemonių ratą. Ir svarbiausia, ko trūksta visoje šitoje strategijoje, tai pinigų už to stovinčių. Aš pamėginau čia kalkuliatoriumi paskaičiuoti, tai tos priemonės, mielieji, kainuoja tiek, kiek mes dabar turėtume faktiškai biudžetą padidinti kone... perskirstymą, perskirstymą turiu omeny, padidinti beveik pusanthro karto, ne mažiau. Ar mes pakelsime pusanthro karto mokesčius iki 2030 metų? Ir klausimas, ar tai reikia daryti? Ką mes čia rašome?

Aš kaip pavyzdį galiu pasakyti. Visai neseniai man teko klausyti Makedonijos parlamentaro pristatymą, kaip jie tą dalyką daro ir kaip jų programa atrodo. Ten labai konkreti, kiekvieno miestelio, ką kiekviename miestelyje reikia padaryti – ir emigrantų klausimais, ir gimstamumo klausimais, ką reikia patvarkyti, kaip reikia sutvarkyti, kaip pavyzdį parodyti, kaip palaikyti tas daugiavaikes šeimas, jas reklamuoti, kad atsirastų ir kitų sekančių, ir t. t. Labai konkreti ne tik makro-, bet mikroprograma surašyta nuo iki, ką turi daryti visos grandys. Aš suprantu, čia yra programa. Bet ar tai galima padaryti, kai tą visą sritį pas mus kuruoja dabar Socialinių reikalų ministerijoje vienas žmogus, visą šeimos politiką demografinę? Vienas! Ir dar vienas patarėjas. Kad ir kokie geri būtų mūsų visų norai, bijau, kad mes čia nepasieksime to rezultato.

PIRMININKAS. Ir diskutuoti kviečiu Seimo narį L. Kasčiūną.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, sveiki, labas rytas! Kadangi man gyvenime teko nemažai rašyti analitinių tekstų, tai aš nebūsiu toks skeptiškas dėl pačios strategijos. Suprantu, kad strategija ir veiksmų planas gali būti ir skirtingi dalykai. Ir tikrai reikia padėkoti tiems žmonėms, kurie nupiešė pakankamai aiškų demografinį Lietuvos paveikslą, bet, be jokios abejonės, dabar mums visiems reikia kartu pagalvoti, ir būtent čia turbūt gali būti ta sritis, kur mes galime visi kartu sutarti, kokius veiksmus turėtume daryti. Tai yra tas mūsų demografijos politikos modelis.

Sutinku galbūt dėl tų prioritetų, kol kas tokių neaiškių, išplaukusių, bet gali būti, kad jie pasireikš tam tikrais konkrečiais įstatymų projektais. Kai kurie iš jų jau yra įregistruoti, tai aš į kai kuriuos dalykus irgi norėčiau atkreipti dėmesį.

Kalbant apie demografijos tendenciją, mums visą laiką reikia prisiminti vieną tokią turbūt niūriausią įmanomą prognozę, kad jeigu nesikeičia šita situacija, 2060 metais mūsų valstybėje gyvena 2 mln. gyventojų. Tai yra apokaliptinis scenarijus, bet jis yra visiškai įmanomas, ką tai reišk-

kia mūsų socialinei sistemai ir tautai kaip tokiai, jos išlikimui apskritai. Mes kalbame apie rimtus dalykus.

Be abejo, kaip spręsti ir taisyti šią situaciją, toje strategijoje yra kalbama ir minimi keli būdai. Į ką turbūt daugiausia privalome mes investuoti ir apie ką daugiausia turime kalbėti, tai, be jokios abejonės, yra šeimos politika ir gimstamumo skatinimas. Čia turime ieškoti būdų, kaip rasti bendrą sutarimą. Nesutinku su nuostata, kad, pavyzdžiui, gimstamumo negalima padidinti. Priminsiu, kai Lenkija įvedė tuos 500 zlotų už vaiką, kai kuriuose Lenkijos regionuose gimstamumas išaugo 10 %. Priminsiu netgi ir mūsų, Lietuvos, patirtį, kai turėjome tas motinystės atostogas, kur buvo 80 % ir 100 %, būtent tada ir įvyko demografinis šuolis. Taigi ir paskatos, motyvacija yra įmanoma, ir finansinė išraiška – tai yra įmanomas instrumentas, kuris galėtų padėti, padėti gimstamumui ir šeimoms padėti apsispręsti daugiau auginti vaikų. Tai čia ta kryptis neišvengiama.

Be abejo, toje mokslinėje literatūroje kalbama apie tai, kad apsispręsti finansinės paskaitos leidžia galbūt iki antro vaiko, o trečias, ketvirtas – tai jau daugiau vertybinė, pasaulėžiūrinė šeimos plotmė, ten jau reikia vidinių dalykų, todėl čia reikalinga ir mokykla, ir švietimas, ir tai, kaip mes visi tuos dalykus pateikiame savo visuomenėje, kaip šeimos institutas yra vertinamas ir kiti dalykai.

Be jokios abejonės, šalia finansinių paskatų reikia galvoti apie dar vieną labai svarbų dalyką, ką Monika minėjo, t. y. šeimos ir darbo arba šeimos ir karjeros derinimą, ir čia reikia ieškoti lankstesnių formų. Štai esame po pateikimo pritarę mūsų pasiūlymams ir su jūsų balsais, su jūsų parama, pavyzdžiui, dėl galimybės pirmais motinystės atostogų metais dirbti puse etato. Valstybės biudžetas nenukenčia, moterims atsiranda galimybė išlaikyti ryšį su darbu ir dar papildomai užsidirbti. Kodėl gi mes negalime įvesti tokio lankstumo ir taip šiek tiek padėti apsispręsti kai kurioms moterims eiti vaikų gimdymo ir auginimo keliu.

Į ką aš dar norėčiau atkreipti dėmesį, kadangi laikas, be abejo, spaudžia, vis dėlto į tai, kas irgi strategijoje yra, bet apie ką mes dar galbūt nešnekame, bet tai ateina, ateis ir čia, į Lietuvą, tai yra imigracija. Nenoriu kalbėti apie Vakarų Europos problemas, kur imigracija kuria kultūrinės socialines takoskyras, ką mes matome ir iš kai kurių rinkimų rezultatų. Bet šiuo atveju pagal naujausius duomenis, kur mes lyg ir apsidžiaugėme, kad Lietuvoje jau imigracija pralenkė migraciją... bet įvertinkime tai, kad tas pralenkimas įvyko dėl to, kad padaugėjo imigracija iš trečiųjų šalių.

Ir čia aš matau tris dalykus, kuriuos mums reikėtų visiems kartu apsvarstyti. Pavyzdžiui, pirmas, mes turime orientuotis į aukštą pridėtinę vertę kuriančius specialistus, į kvalifikuotus specialistus iš užsienio šalių. Tas lyg ir yra numatyta toje strategijoje ir mūsų įstatymuose, bet tą turime labai aiškiai akcentuoti. Pavyzdžiui, Estijoje nuo 1990 metų yra nuostata, kad per metus gali į Estiją atvažiuoti dirbti 0,1 % visuomenės. Taip, ta nuostata yra kritikuojama ir panašiai, bet, kita vertus, estai sako, kad tai leido jiems orientuotis į kvalifikuotą darbo jėgą, būtent tai savęs sulaiikymo mechanizmas. Pamažtykime apie tai.

Kalbant apie dar vieną svarbų dalyką, ką Japonija yra padariusi dėl atvykusiųjų iš trečiųjų šalių, jie nustatė labai aiškų minimalų atlyginimą, kuris gali būti mokamas iš trečiųjų šalių atvykusiems darbuotojams, nes yra kokia problema – socialinis dempingas. Kaip verslas, norėdamas taupyti, nemoka oraus atlyginimo Lietuvos Respublikos piliečiui, bet atsiveža trečiosios šalies darbuotoją ir jam moka mažesnę atlyginimą, taip mūsų žmogus dar verčiamas ir išvažiuoti, nelikti Lietuvoje. Turime įvesti aiškią kartelę, kuri iš esmės tam tikra prasme, na, verstų verslą mokėti visiems orių atlyginimus.

PIRMININKAS. Laikas!

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Galų gale, na, gerai, gal čia sustosiu ir padėkosiu už dėmesį. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu G. Skaistę. Nematau. Kur jinai? Atbėga? (*Balsai salėje*) Gerai.

Gerbiami kolegos, kol ateis G. Skaistė, truputį pradėkime svarstymą. Yra daug pataisų ir reikalinga joms parama yra dešimt balsų. Gal galime bendrai sutarti, kad tuos dešimt balsų turime, kad kiekvieną kartą nereikėtų balsuoti. Prašau į tribūną. Dėl 2 straipsnio yra R. Šalaševičiūtės pasiūlymas, kuriam komitetas...

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Komitetas pasiūlymui pritarė.

PIRMININKAS. Pritarė. Ar galime pataisai pritari bendru sutarimu? Ačiū, pritaru.

Kita pataisa taip pat yra Seimo narės R. Šalaševičiūtės ir R. Baškienės. Komitetas jai...

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Pritarė. Ir galime bendru sutarimu pritari šiai pataisai.

Seimo narių R. Šalaševičiūtės ir R. Baškienės yra kita pataisa 18 puslapyje dėl 6 straipsnio – dėl migracijos srautų valdymo, kuriai komitetas taip pat...

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Pritarė. Galime pritari bendru sutarimu šiai pataisai.

Toliau 23 puslapyje yra R. Šalaševičiūtės ir R. Baškienės pataisa dėl 7 straipsnio, kuriai komitetas taip pat...

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Pritarė. Galime pritari pataisai bendru sutarimu.

Kita pataisa – taip pat R. Šalaševičiūtės ir R. Baškienės. Pakeisti strategijos 80 punktą.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Pritarė. Galime priarti bendru sutarimu šiai pataisai. Dėl 84 punkto yra komiteto pasiūlymas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sutikslinti uždavinių numeraciją.

PIRMININKAS. Sukeisti numerius. Kitas komiteto pasiūlymas toks pats, tokio paties pobūdžio.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Taip pat sutikslinti uždavinių numeraciją.

PIRMININKAS. Galime pritari ir pritariame bendru sutarimu.

Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Komitetas pritarė iš dalies.

PIRMININKAS. Iš dalies. Pasakykite, kam pritarėte.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Tam, kad strategijos įgyvendinimas būtų vertinamas etapiškai ir nustatyti tam tikri metai per vidurį, kuriais bus... ne tik 2030 metai, bet ir per vidurį bus nustatyti tam tikri metai, kuriais bus vertinami nustatyti rodikliai – 2019, 2023, 2027 ir 2030 metai.

PIRMININKAS. Bendru sutarimu pritariame pagrindinio komiteto redakcijai. Toliau yra Migracijos komisijos pasiūlymas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Komisijos pasiūlymas buvo analogiškas – apie tarpinius rodiklius. Komitetas pritarė iš dalies.

PIRMININKAS. Taip pat pritariame pagrindinio komiteto redakcijai bendru sutarimu.

M. Majausko, G. Skaistės, R. Žemaitaičio, J. Oleko ir S. Gentvilo pasiūlymas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Komitetas pritarė iš dalies. Taip pat buvo siūloma įvesti tarpinius rodiklius 2018–2019 metams. Buvo nustatyti tarpiniai rodikliai 2019, 2023, 2027 metams. 2019 metams kaip ir buvo pritaru. 2018 metams nebuvo pritaru, nes šios strategijos priemonių planas bus tvirtinamas tik 2018 m. gruodžio 1 d., išties 2018 metams nustatyti rodiklius būtų netikslinga, todėl komitetas pritarė iš dalies.

PIRMININKAS. Ačiū. Pritariame pagrindinio komiteto redakcijai, nuomonei bendru sutarimu. Ir Seimo Migracijos komisijos...

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Taip pat pritaru iš dalies. Buvo siūlomi tam tikri rodikliai dėl tikėtinų sveiko asmenų gyvenimo trukmės metais. Tiesiog buvo pritaru iš dalies ir patikslinta komiteto redakcija.

PIRMININKAS. Bendru sutarimu pritariame pagrindinio komiteto nuomonei.

Ačiū. Motyvai po svarstymo. Motyvai prieš – Seimo narys A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Kolegos, strategijoje konstatuojama, tačiau tik iš dalies teisingai, kad sugrįžti į Lietuvą emigrantus skatina darbo pasiūla, socialinės garantijos, šeiminiai ryšiai ir draugai. Tačiau respondantai neįvardijo noro grįžti gyventi į tėvynę dėl jų stipraus emocinio ryšio su ja. Kitaip sakant, dėl tėvynės meilės. Vadovaujantis apklausomis, lietuviai yra vieni mažiausiai siejančių save su valstybe iš Europos Sąjungos ir Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių narių. Ši nuostata taip pat koreliuoja su noru išvykti iš šalies. Strategijoje pateikiami dramatiški skaičiai, kad tarp 19 ir 15 metų jaunimo net 90 % respondentų galvoja apie emigraciją.

Taigi strategijoje vadovaujamosi labai siauromis prielaidomis, kad viską lemia materialūs dalykai, tačiau ekonomiškai Vakarų valstybės dar ilgai galės pasiūlyti geresnes materialines sąlygas, o tėvus ir artimuosius atsivežti jau dabar yra lengva. Esmė yra koks dalykas?

Iš principo valstybė piliečiams nėra pažįstama. Istorija, lietuvių kalba yra šios Vyriausybės susinimo geriausi pavyzdžiai. Jeigu nepažįsti valstybės, tai kaip galima mylėti tai, ko tu nepažįsti? Štai kur yra esmė. O todėl visi skaičiai ir materialinės paskatos yra tik papildomi dalykai, kurie nelemia esminio, tai yra emocinio ryšio su tėvyne. Todėl aš pasisakau prieš. Jeigu jau daroma tokia strategija, tai reikia ją perrašyti iš naujo, nes iš principo ji yra ne ant teisingų akmenų pastatyta.

PIRMININKAS. Daugiau dėl nuomonės Seimo nariai neužsirašė. Balsuojame po svarstymo dėl strategijos projekto su visomis pataisomis. Kas pritaria, balsuoja už.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 64, prieš – 3, susilaikė 31. Po svarstymo projektui pritarta.

11.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-2487 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko atleidimo iš pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-2487. Pranešėjas – R. Karbauskis.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Yra teikiamas nutarimas atleisti E. Vaitekūną iš Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko pareigų jo paties prašymu.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmas klausia Seimo narys A. Sysas. Ruošiasi K. Masiulis.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, tokia komiška situacija – jūs vienas balsavote už atleidimą, kiti nebalsavo. Tai kokia dabar situacija ir kaip mes ją turėsime išspręsti?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Ne, visai nekomiška situacija. Mūsų sprendimas, pasirodo, buvo visai nereikalingas ir mes be reikalo balsavome. Yra pareiškimas ir Seimas turi apsispręsti. Nuomonės mūsų komitete išsiskyrė. (*Balsai salėje*) Kaip? (*Balsai salėje*) Čia mes padarėme komitete tiesiog klaidą, ir mano frakcijos du kolegos susilaikė, jūsų frakcijos kolegė susilaikė, aš balsavau už tai, kad priimtume atstatydinimą. 4:1 turim rezultata.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys K. Masiulis. Ruošiasi N. Puteikis. K. Masiulio nėra. Klausia N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš tai esu šalininkas atleidimo, nes po Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto paskelbtos medžiagos aš tikrai nematau jokių galimybių ponui E. Vaitekūnui dirbti toliau. Bet mano toks klausimas: jis liks eiliniu komisijos nariu, o mes negalime jo atleisti iš komisijos?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Jeigu sakyčiau savo asmeninę nuomonę, aš nemanau, kad tas, kas yra parašyta ataskaitoje, galėtų trukdyti eiti eilinio komisijos nario pareigas, tai yra, aš manau, taip pat kaip ir jūs, kad galbūt po šitos ataskaitos, kurioje yra įvardinta pavardė, būtų labai sunku užimti pirmininko poziciją. Bet iš principo nemanau, jeigu savo asmeninę nuomonę sakyčiau, kad reiktų kelti klausimą dėl to, kad kolega Vaitekūnas, Edmundas Vaitekūnas, negalėtų būti komisijos narys.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs sakote, kad apsirikote dėl balsavimo, jo nereikėjo, bet, kaip suprantu, jūs komitete išklausėte pono E. Vaitekūno pasisakymą ir turbūt kolegos, išklausę tą pasisakymą, įvertino situaciją, kurioje jis yra atsidūręs, kad Seimas, priimdamas sprendimą, nepriima automatiškai, nes gali būti įvairių motyvų. Vieni motyvai gali būti nurodyti pareiškime raštu, bet žodžiu galbūt žmogus išsako kitokią situaciją. Gali būti, kad Seimas apskritai turi įvertinti, ar nebuvo politinio spaudimo asmeniui, kuris pateikė pareiškimą pasitraukti iš pareigų savo noru? Aš klausiu jūsų, ar neįžvelgėte tokio, o gal tie kolegos, kurie balsavo prieš ar susilaikė, išžvelgė tą spaudimą? Ačiū.

PIRMININKAS. Laikas.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Aš galiu užtikrintai pasakyti, kad apie spaudimą komitete nebuvo šnekėta nė iš vienos pusės. Aš tik primenu, kad mes šnekame apie Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą, tyrimo išvadą, kurioje yra paminėta būtent E. Vaitekūno pavardė, ir atitinkamai mes tą išvadą patvirtinome Seime. Jeigu tai laikytume spaudimu, tokiu atveju mes visi prie to spaudimo prisidėjome. Bet aš nemanau, kad jūs manytumėte, jog Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvada dėl tyrimo yra koks nors spaudimas.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančių nėra. Dėkoju. Ar E. Vaitekūnas norėtų kalbėti? Prašau. Iki penkių minučių.

E. VAITEKŪNAS. Dėkoju. Gerbiami Seimo nariai, labai džiaugiuosi, kad vakar Kultūros komiteto posėdyje pirmą kartą galėjau pateikti paaiškinimus dėl su manimi siejamo „MG Baltic“. Anksčiau nebuvo kviestas į jokių pasitarimus, tyrimo komisijos posėdį, neturėjau galimybes susipažinti su faktais, nors turiu teisę dirbti su slapta informacija. Neturėdamas galimybių paaiškinti ir nenorėdamas pakenkti komisijos įvaizdžiui, kuris šiuo metu yra labai geras tarptautinėje erdvėje, parašiau atsistatydinimo pareiškimą.

Nežinau, kuo užsiima „MG Baltic“, niekada neturėjau jokių reikalų su jų vadovais, niekada nebuvo susitikęs su jais. Pažįstu LNK generalinę direktorę Z. Sarakienę, kuri visą laiką buvo Radijo ir televizijos asociacijos prezidentė. Su radijo ir televizijos asociacijomis nuolatos bendraujame, teikiame visą reikalingą informaciją, kadangi radijas ir televizija finansuoja komisijos veiklą. 2013 metais komisija buvo reorganizuota vien todėl, kad neturėjo informacijos, ką mes veikiamo: etatai, atlyginimai, finansai, veikla ir panašiai. Nėra komisijoje jokios neskelbtinos informacijos – nei konfidencialios, nei riboto naudojimo ir panašiai.

Z. Sarakienę, be to, pažįstu labai gerai jau daugiau kaip 20 metų. Susitikę prie kavos puodelio, suprantama, pakalbame ir apie politiką, ir apie gyvenimą, šeimą, vaikus ar draugus. Nemanau, kad čia nusikaltimas. Apgailestauju tik dėl vieno – mano atsistatydinimu bus labai patenkinti Rusijos televizijos programų vadovai, gal net pats prezidentas, kuris 2015 metais savo dekretu dėl mano veiklos uždraudė įvažiuoti į Rusijos Federaciją. Dėl to nesijaudinu, nes man ten nieko nereikia.

Baigiu. Atsižvelgęs į Kultūros komiteto nutarimą... kurie nepitaria mano atsistatydinimui, taip pat komisijos nariai, kurie dalyvavo ir vertino teigiamai mano darbą, norėčiau tęsti darbą, jeigu jūs leistumėte, dar dvejus metus, kurie liko iki mano kadencijos pabaigos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū jums. Edmundai Vaitekūnai, dėkojame jums. Motyvai už – Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Man atrodo, kad mes dabar esame visi šiek tiek gerbiamo kolegos R. Karbausčio viešųjų ryšių žaidimų įkaitai. Štai jis norėjo pasidemonstruoti principingumą, kad dėl tų išvadų, kurias parengė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, yra visais atvejais vienodai principingas ir teikia atleidimą pareigūno, kuris ten taip pat ne per geriausiai figūruoja. Bet jeigu mes vadovausimės tokiais standartais, kad tas asmuo, kuriam kažkoks šešėlis metamas, ateina į Seimo tribūną ir pasako, kad viskas ten yra netiesa, tai nežinau, gerbiamas Bakai, kaip tada žiūrėti į jūsų komisijos išvadų turinį, jeigu taip mes spręsim dėl tų išvadų objektyvumo. Kitais atvejais, kai R. Karbauskiui kažkokį sprendimą reikia priimti, paprastai valstiečių atstovai balsuoja tvarkingai, taip, kaip reikia. Šiuo atveju matome komitete balsuoja kitaip negu jis pats. Tai man iš karto kvepia tam tikrais žaidimais.

O dabar grįžtu prie gerbiamo E. Vaitekūno pareiškimo. Vis dėlto, jeigu mes šiandien net ir priimsime šį nutarimą, neatleidžiame jo iš komisijos nario pareigų. Jis, jeigu turi principingą poziciją dėl tų rusiškų kanalų, būdamas komisijos nariu, puikiausiai tą galės realizuoti. O jeigu jau vis dėlto mes reikšmingai vertiname išvadas dėl „MG Baltic“, tai šiuo atveju aš manau, kad net neturėtume daryti kokių nors išlygų ir turėtume tenkinti gerbiamo E. Vaitekūno pareiškimą. Dabar negalima net suprasti, ar jis egzistuoja, ar nebeegzistuoja, bet mes turbūt sprendžiame pagal jo buvimo faktą.

PIRMININKAS. Ačiū. Pirmasis motyvus prieš – Seimo narys V. Bakas, bet dėl techninių kliūčių užsirašyti negalėjo.

V. BAKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų šiek tiek neaišku, kaip teks balsuoti, nes aš taip suprantu, Kultūros komitetas nepritarė atsistatydinimui. Ai, tik pateikimas.

Tai gerai, aš tada naudodamasis proga tiesiog reaguosiu į tai, ką pasakė pranešėjas ir ponas J. Razma. Aš noriu jums pasakyti, kad komitetas netyrė nusikaltimų. Komitetas nustatė daugybinius interesų pažeidimus: viešųjų ir privačių, neteisėtą, neskaidrią įtaką. Komitetas nustatė, kad, pirma, ponas E. Vaitekūnas turėjo neskaidrių ryšių su „MG Baltic“ valdomo kanalo vadovais, buvo derinamos darbotvarkės, buvo proteguojami „MG Baltic“ kanalo vadovams rekomenduoti dirbti asmenys. Kai kurie dirba jų iki šiol. Aš sutinku, jeigu tai būtų skaidriai – konkursai ir panašiai, bet mes kalbame apie protegavimą. Taip pat, nagrinėjant skundus dėl „MG Baltic“ valdomų kanalų, buvo tiesiogiai su savininkais derinami klausimai.

Gerbiamieji, M. Bastys irgi buvo nekaltas ir jis iki šiol tai teigia, bet aš tik atkreipiu jūsų dėmesį, kad Radijo ir televizijos komisija yra ta institucija, kuri saugo mūsų viešąją erdvę nuo tam tikrų informacinių grėsmių. Jūs man pasakykite, kaip toliau šitai komisijai gali vadovauti žmogus, kuris yra pats pažeidžiamas?

Gerbiami kolegos, galbūt ir galima kalbėti apie likimą pačioje komisijoje, bet vadovavimas tokiai komisijai su tokia reputacija ir tuo, ką nustatė VSD... Šiandien, beje, nepaneigė ponas vadovas nė vienos iš aplinkybių. Aš manau, mes negalime sau to leisti. Juo labiau Seimas pritarė komiteto nutarimui vieningai (pabrėžiu – vieningai), jis buvo priimtas ne buldozeriu...

PIRMININKAS. Laikas!

V. BAKAS (LVŽSF). Labai ačiū. Aš kviečiu tikrai priimti sprendimą, kuris leistų mus apsaugoti nuo pažeidžiamų žmonių.

PIRMININKAS. Nuomonė už – Seimo narys K. Masiulis. O, vienas. Po vieną tik. Pateikimas. Balsuojame po pateikimo. Kas už tai, kad pritariame nutarimui, balsuoja už.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 88, prieš – 3, susilaikė 8.

Replika po balsavimo – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tiesiog, Pirmininke, tokį klausimą turiu. Mes turime tokią labai dviprasmišką situaciją. Ponas E. Vaitekūnas traukėsi iš komisijos pirmininko pareigų, bet jis nesi-traukė iš nario pareigų, vadinasi, po mūsų priimtų sprendimų jis bus ir toliau kontroliuojančioje įstaigoje. Mes žinome, kad toje įstaigoje gali būti svarstomi ir klausimai, kur figūruoja Seimo narių pavardės, ir mes turime viešus balsavimus. Tai toks klausimas, ar nekils paskui susidorojimo grėsmė, žinant, kad gerbiamas ponas E. Vaitekūnas lieka toje komisijoje dirbti? Ir šiuo atveju nežinau, ar nereikėtų galvoti apie balsavimo slaptumą. Aš suprantu, jeigu jisai išėitų iš komisijos visiškai, bet šiuo atveju mes jį paliekame ir jisai galės priiminėti sprendimus ir turės mūsų narių iš-klotines, kas kaip balsavo.

PIRMININKAS. Tas paskelbimas yra truputį per anksti, bet jis yra geras. (*Balsai salėje*) Siūlau svarstyti ypatingos skubos tvarka. Ar galime pritarti? (*Balsai salėje*) Balsuojame.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 73, prieš – 6, susilaikė 21. Ypatingai skubai pritarta. Ar galime sutarti, kad nereikėtų laukti trijų valandų? Galime. Ačiū, sutarta.

N. Puteikis. Prašom.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Kolegos, dėl slapto balsavimo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dar ne ta diskusija.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Bet aš vis tiek noriu pasakyti, tai ko mes čia bijome? E. Vaitekūno bijote? Tai ką, dabar tuos makaronus, kuriuos išgirdome, priimsime už gryną pinigą? Z. Sarakienė neva tai paprastas žmogus? Mes gi suprantame visi, kad 90 % R. Kurlianskio galių turi Z. Sarakienė „MG Baltic“ koncerne. Z. Sarakienė – žmogus, kuris išleidžia į keturis kanalus jus arba neišleidžia. Jinai yra antra po R. Kurlianskio. Ir E. Vaitekūnas aiškina, kad maždaug pažintis su Z. Sarakiene čia nieko tokio. Tai mes jį todėl ir atleidžiame, kad jis padėjo Z. Sarakienei, t. y. „MG Baltic“.

Ir tiems Kultūros komiteto Socialdemokratų partijos nariams, kurie palaikė E. Vaitekūną, gėda, aišku, ir valstiečių atstovams gėda, kurie palaikė E. Vaitekūną. Ir ačiū R. Karbauskiui, kad jis vienintelis laiko šitą egzaminą. Kolegos, balsuokime atvirai, ko jūs čia bijote?

PIRMININKAS. Ačiū, ne ta diskusija. Kolegos, gal dabar pereikime prie svarstymo stadijos. Nutarimo svarstymas. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Dėl vedimo tvarkos. Norėjau paklausti. Jūs pasakėte, ar galime susitarti, kad nereikia trijų valandų pertraukos. Ar galima tartis? (*Balsai salėje*) Galima. (*Balsai salėje*) Aš maniau, kad negalima, todėl noriu, kad nebūtų Statuto pažeidimo, nes jūs suprantate, kad atleidžiant žmogų tai gali tapti pretekstu, kad pažeista procedūra. Būkite labai atidus, kad nebūtų pažeista procedūra. Jūs pasakėte, gal susitariame, na, aš pritariu, bet ar galima taip tartis? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. J. Razma – dėl vedimo tvarkos.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kai mes svarstome įstatymus ypatingos skubos tvarka, tai pertrauka daroma dėl pataisų įregistravimo. Bet, kiek prisimenu, kai dėl atleidimų yra ypatinga skuba, tai tikrai daroma be jokių pertraukų. Aš neprisimenu nė vieno atvejo per visus seimus, kad dėl atleidimo būtų daroma trijų valandų pertrauka.

PIRMININKAS. Gerai. Atrodo, kad visi pritaria tai nuomonei. (*Balsai salėje*)

Diskutuoti užsirašė P. Gražulis. Maloniai prašome diskutuoti į tribūną, ne prie telefono.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamieji Seimo nariai, gerbiamasis Pirmininke, neįmanoma šiandien nematome, kas vyksta viešojoje erdvėje? Kad Lietuvos radijas ir televizija tiesiog tapo padaliniu „MG Baltic“ grupės užvaldytos visos žiniasklaidos. Kam reikia aiškiau tą matyti? Dirbdamas E. Vaitekūnas, pasirodo, kaip pasakė gerbiamasis V. Bakas argumentus iš pažymos, tiesiog bendradarbiavo, palaikė glaudžius ryšius ir statė į atsakingas pareigas savo žmones, kurie naudingi „MG Baltic“. Matome, kaip „MG Baltic“ kūrė sau politines partijas, kurios aptarnautų „MG Baltic“ verslą. Ir kaip bandė iškelti Seimo narius, kad sudarytų didžiulius, kaip čia... aukščiausius reitingus, kad pasitiktų tais žmonėmis, kurie vėliau tarnaus užėmę pareigas „MG Baltic“. Mes matome, kad televizija ir šiandien, nepaisant išvadų, pateiktų ir patvirtintų Seime Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto, televizija nesigydo – tas užvaldymas vyksta ir yra šiandien.

Aš manau, aš todėl ir pasiūliau įstatymo pataisas, apie kurias niekas nekalba, nes labai nepatogios, kad vienas juridinis ir fizinis asmuo negalėtų turėti daugiau kaip 5 % žiniasklaidos eterio valstybėje. Mes turime skaldyti šitą monopolį, o šitos institucijos, kurios yra kontolijuojančios, tapo vasalais ir, kaip sako, sistemos palaikytojais. Reikia visą komisiją atleisti, visą komisiją iš naujo formuoti, o ne vieną žmogų iš pirmininko padaryti eiliniu nariu. Ką tai pakeis? Pokyčių nebus. Aš noriu pasakyti jums: pažiūrėkite, kas yra, net Jungtinėse Amerikos Valstijose jau drąsiai kalba prezidentas – žiniasklaida užvaldyta. Ne tą išrinko, turėjo būti išrinktas kitas – ne sisteminis, ne klaninis žmogus tapo prezidentu Amerikoje. Šiandien tokia pati situacija ir Lietuvoje. Aš manau, būtina imtis pačių radikaliausių sprendimų, kad mes nors kiek pakeistume situaciją Lietuvos radijuje ir televizijoje. Jie formuoja žmonių nuomones. Tuos, kurie jiems neparankūs arba nėra jų vasalai, politikai niekina, žemina, tyčiojasi.

Lietuvos radijas ir televizija tapo kartu su „MG Baltic“ užvaldyta žiniasklaidos grupe, patyčių kalve. Taip pat, be abejonės, aukština tuos, kurie jiems tarnauja. Aptarnaus „MG Baltic“, „MG Baltic“ verslus, kurie neskaidriai laimės konkursus. Todėl, aš manau, pats gerbiamasis E. Vaitekūnas turėtų čia pasakyti: aš atsistatydinu iš komisijos, jeigu bent kiek sąžinės turėtų, o ne tik iš pirmininkų.

Aš manau... Kur žmogaus teisės? Jo teisė ir turi būti apsispręsti, gerbiamasis Gentvilai. Pažiūrėk į savo partijos istoriją, nepaaiškėjęs jokių naujų aplinkybių, buvo pareikšti įtarimai partijai. Ir tu patenkintas, tu nematai politikavimo? (*Balsai salėje*) Taip, aš manau, kad šiandien tikrai yra labai skaudi problema – žiniasklaida. Reikia Seimui imtis radikalių priemonių ir surasti tam tikras priemones, kaip išspręsti šitas problemas. O E. Vaitekūną dar kartą raginu: ateik į tribūną ir pasakyk, prisiimu atsakomybę, atsistatydinu ne tik iš pirmininko... bet ir iš komisijos narių.

PIRMININKAS. Ačiū. Yra gautas Seimo nario N. Puteikio pasiūlymas. Kviečiu į tribūną pristatyti. Galite iš vietos.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Kolegos, Seimo nutarimo projekte siūloma atleisti pagal jo paties pareiškimą. O aš siūlau įrašyti kitokią formulę, tuo labiau kad jūs girdėjote, kaip jis kalbėjo iš tribūnos. Jį įkvėpė balsavimas Kultūros komitete ir jis nori likti dirbti vadovu – labai aiškiai pasakė. Aš nesu teisininkas, bet, kiek suprantu, realiai taip atrodo, kad jis atsiima pareiškimą, nes pajautė didelę paramą Kultūros komitete iš tų narių, kurie nusprendė, kad jis turi tęsti vadovo darbą. Aš siūlau tas visas dviprasmybes panaikinti ir atleisti E. Vaitekūną dėl to, kad jo reputacija nesuderinti

nama. Nes įstatyme parašyta, kad turi būti nepriekaištingos reputacijos. Iš tų faktų, kuriuos skelbia Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, iš to, ką šiandien pasakė V. Bakas, akivaizdu, kad Seimo skirtas politinio pasitikėjimo pareigūnas yra netekęs Seimo pasitikėjimo, jeigu mums užteks balsų tokiai formuluotei ir tokiam sprendimui. Aš siūlau vietoj „savo noru“ keisti į „netekusį pasitikėjimo dėl neatitikties reputacijos reikalavimams“.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – Seimo narys E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Dėl pataisos? Pritariu šiai pataisai, tik štai dėl to aš ir norėjau paklausti, ar nereikėjo daryti trijų valandų pertraukos, nes galėtų atsirasti pataisų, pasiūlymų ir kitų, pavyzdžiui, apskritai iš komisijos narių ir t. t. Bet jūs sakote, kad čia viskas gerai dėl Statuto.

Yra dar kita problema, į kurią aš tiesiog kaip žmogus žiūriu. Komisijos pirmininkas viešai pareiškia, atsistatydina iš einamų pareigų dėl to, kad per mažai moka anglų kalbą. Ką veikė iki šiol su?.. Gal vakar, užvakar mokėjo, šiandien nebemoka. Būna gal tokių sutrikimų?

Po to pareiškia, taip, tai yra susiję ir su tuo įvardijimu „MG Baltic“ kontekste. Po to ateina į Seimo tribūną ir pasako, aš norėčiau dirbti, aš galėčiau dirbti. Gal gana? Gal gana? O dėl formulotės, nes dabar pasisakymas dėl konkrečios formulotės, pritariu šiai N. Puteikio formuluotei.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narė A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kolegos, aš tikrai nepasisakysiu už tai, kad reiktų palikti poną E. Vaitekūną komisijoje. Bet noriu atkreipti dėmesį ir manau, kad Statuto žinovai ir Seimo kanceliarijos darbuotojai taip pat pasižiūrės, kad Seimo pareigūnui atleisti savo noru, Seimo pareigūnui atsistatydinti ir Seimo pareigūnui ar kitam Seimo skiriamam pareigūnui atleisti yra taikomos skirtingos procedūros, man atrodo. Klausimas, ar tokiu atveju mes, pritardami Seimo nario N. Puteikio tikrai gerai iniciatyvai, nepažeisime tų procedūrų? Tiesiog siūlau labai atidžiai pagalvoti, ar ponui N. Puteikiui tiesiog nereiktų atsiimti pasiūlymo ir jį registruoti taip, kaip yra registruojamos tokios procedūros, kadangi pagal procedūras mes tokio žingsnio žengti negalime, mano labai subjektyvia Statuto vertinimo nuomone.

PIRMININKAS. N. Puteikis. Prašom.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš nesu teisininkas ir tikrai nenoriu sudaryti aplinkybių E. Vaitekūnui likti. Jeigu ta formulotė kelia tokių dviprasmybių, aš sutinku su A. Širinskiene ir atsiimu.

PIRMININKAS. Teisės departamento pastaba dėl pačios formulotės: įvertinę projekto atitiktį Konstitucijai, galiojantiems įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms siūlome projekto 1 straipsnyje nurodyti Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko atleidimo iš pareigų pagrindą, t. y. po žodžio „pareigų“ įrašyti žodžius „jam atsistatydinus“. Galime pritariti bendru sutarimu Teisės departamento siūlymui papildyti.

Motyvai dėl viso. Motyvai už – Seimo narys N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš nebekartosiu, tik noriu paraginti mus visus nebijoti E. Vaitekūno. Tikrai nesuprantu, kodėl jis lieka komisijoje. Matyt, čia mes esame kažką ne itin gerai padarę įstatyme, jeigu galimybę atleisti iš komisijos narių palikę tik tokiu atveju, kai yra komisijos teikimas. Komisijos eilinių narių teikimo atleisti E. Vaitekūną iš komisijos nėra, tai, matyt, mes čia kitos išeities neturime. Bet aš raginu vis dėlto atleisti jį šiandien ir atviru balsavimu, kad visa visuomenė matytų, kad mes keliame aukščiausius reputacijos reikalavimus visiems Seimo skiriamiems pareigūnams.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuojame po svarstymo dėl pritarimo pateiktam nutarimui su Teisės departamento redakcija.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 95, prieš – 1, susilaikė 2 Seimo nariai. Po svarstymo pritarta. Priėmimas. Motyvai už ir prieš. R. Karbauskis – už.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Suklydau balsuodamas, aš – už.

PIRMININKAS. R. Karbauskis balsavo už. Motyvai už – Seimo narys N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš jau viską išsakiau, užleidžiu E. Gentvilui.

PIRMININKAS. Motyvai už – E. Gentvilas. E. Gentvilas – motyvai už.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji, jau beveik išdėščiau savo motyvus. Man atrodo, nesolidu, kai Seimo skiriamas pareigūnas šitaip elgiasi su visuomene ir su Seimu dėliodamas vienus motyvus, kitus motyvus ir šiandien iš tribūnos vėl griebdamasis šiaudo ar ko, nesupratau. Tai ne vieta

tam pareigūnui šioje kėdėje. Ar vieta apskritai komisijoje, nepykite, gerbiamas Vaitekūnai, aš tuo klausimu nuomonės neturiu, tačiau komisijos pirmininku, esu tikras, reikia balsuoti, kad jis nebeliktų.

PIRMININKAS. Ir motyvai už – Seimo narys R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš norėčiau šiek tiek paaiškinti savo situaciją ir, kaip vienas kolega paminėjo, turėtų būti gėda tiems, kurie balsavo šiek tiek kitaip. Aš žiūriu per žmogiškąją prizmę ir, kai iki galo nežinau, neišsigryninu tos išvados, kad ir pats blogiausias žmogus būtų pasaulyje, bet aš vis tiek turiu žiūrėti žmogiškai ir sužinoti daugiau, dėl to man ir buvo tam tikrų abejonių, kad susilaikyčiau. Aš iki frakcijos posėdžio ryte atsikėles įsiskaičiau, išsiaiškinau ir dabar turiu savo kitą nuomonę. Bet kokių atveju žmogaus negalima smerkti. Mes visi esame klystantys žmonės, ar ne? Bet kai yra priimtose išvados, tai mes ir turime tų išvadų laikytis. Aš taip pat palaikysiu, jau palaikau ir noriu padėkoti pirmininkui. Kad nebūtų tam tikrų nesusipratimų ir iš moralinės pusės, ko gero, gal ir iš komisijos narių reikėtų trauktis, bet čia jau būtų paties pono pirmininko vertinimai. Tiek ir tenorėjau pasakyti. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų daugiau niekas neužsirašė, motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, buvo pasiūlymas... Šiaip tokiais atvejais yra balsuojama atvirai, buvo nuskambėjęs pasiūlymas balsuoti slapta, N. Puteikio siūlymas – balsuoti atvirai. (*Balsai salėje*) Agnė Širinskiene, jūsų nuomonė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš matau kolegų nuomones ir tikrai, manau, jeigu visi sutinka, galime balsuoti atvirai. Mano pareiga tiesiog buvo įspėti, kad gerbiamas E. Vaitekūnas dabar gali turėti tam tikrų blogiukų sąrašą, bet, manau, tikrai galiu atsiimti savo pasiūlymą ir balsuojame atvirai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Atrodo, kad likome prie vieno balsavimo būdo. Kviečiu balsuojant patvirtinti nutarimą.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 106, prieš ir susilaikiusių nėra. Nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-2487) priimtas. (*Gongas*)

12.00 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1167 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1167. Kviečiu A. Širinskienę. Pateikimo tęsinys.

J. JARUTIS (LVŽSF). Dėl vedimo tvarkos!

PIRMININKAS. J. Jarutis. Prašau.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiamas Pirmininke, frakcijos vardu noriu dėl šio klausimo prašyti dar pusės valandos pertraukos.

PIRMININKAS. Dvi pertraukos jau buvo. Daugiau pertraukų nėra. Prašom. Pateikimas. Bet labai gerai girdžiu kaire ausimi.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Matot, mes taip mėgstame pertraukas, mieli kolegos, kad pamirštame kartais ir jų skaičių dėl to pomėgio.

Taigi norėčiau pristatyti Farmacijos įstatymo pataisas, kurios atliepia poreikį farmacijos produktų rinkoje didinti konkurenciją. Kiek galima matyti ir iš šitos Vyriausybės veiklos, priemonių konkurencijai didinti yra tikrai labai daug, tačiau paprastai jos fokusuojasi į visai kitą segmentą negu teikiamas įstatymo projektas, t. y. fokusuojasi į generinių ir patentinių vaistų tarpusavio konkurenciją tikintis, kad sukuriant tam tikras prielaidas generinių vaistų vartojimo atžvilgiu tiesiog tiek vaistų kainos, tiek valstybės, PSDF sąnaudos ir kartu pacientų priemokos ar mokėjimai, jeigu vaistas nėra kompensuojamas, mažės.

O šis teikiamas projektas stengiasi paskatinti generikų tarpusavio konkurenciją ir kartu mažinti tų generikų kainas, kurie konkuruoja tarpusavyje rinkoje, tais atvejais, kai vienas patentinis preparatas jau turi daugiau kaip du ir daugiau kaip tris generinius preparatus.

Teikiamo Farmacijos įstatymo projekto uždavinys yra nustatyti pareigą visuomenės vaistinėse, turinčiose teisę išduoti (parduoti) kompensuojamuosius vaistinius preparatus, kurių bendras parduoto (išduoto) kompensuojamojo vaistinio preparato, esančio atitinkamoje kainyno grupėje, skaičius sudaro tris ir daugiau gamintojų to paties bendrinio vaistinio preparato, išskyrus biologinius vaistus ar tuos vaistus, kurie yra panašūs į biologinius... Jie ir visose kitose tvarkose lygiai taip pat iš tos konkurencijos išimami kaip nepakankamai tapatūs. Šiuo įstatymo projektu siekiama nustatyti, kad dozuočių kiekis 2018 metais (komitetas jau turės taisyti į kitą datą, nes pateikimas, kai registravimas vyko, buvo pavasaris, buvo kalbama apie šiuos metus, manau, kad bus keičiama data į 2019 metus ar tolesnius metus) ar vėlesniais metais būtų ne mažesnis kaip 50 % nuo bendro kompensuojamųjų vaistinių preparatų, esančių toje grupėje, parduotų (išduotų) dozuočių kiekio.

Tai reiškia, kad tam generikų gamintojui, kuris sugeba išlaikyti rinkoje tokią kainą, kuri yra konkurencinga, tiesiog siekiant paskatinti konkurenciją ir jį motyvuoti, yra rezervuojama tam tikra rinkos dalis.

Manyčiau, kad šitos priemonės konkurencijai skatinti būtų tikrai veiksmingos. Jos nėra koks nors naujadaras. Jeigu mes žiūrėtume į bendrą Europos Sąjungos valstybių narių farmacijos teisės sistemą, tikrai panašių pavyzdžių, kai rinkoje yra rezervuojama arba nustatoma prievolė vaistinėms parduoti tam tikrą kiekį vaistinių preparatų, kurie atitinka vieną ar kitą požymį, kurį valstybė nori skatinti, praktikos mes galime rasti. Tarkim, Vokietijoje panaši prievolė egzistuoja ne tik generikų, bet ir kitos vaistų grupės atžvilgiu, t. y. lygiagrečiai importuojamų vaistinių preparatų atžvilgiu. Kaip galima matyti, kiek man teko su Vokietijos ar Skandinavijos patirtimi susipažinti, įvedus panašias priemones pardavimai tikrai didėja.

Žinoma, kaip ir kiekvienas projektas, jisai turi savų netobulumų. Tikrai būtų galima ir, manau, komitetas svarstys papildomas iniciatyvas, nes toje pačioje Vokietijoje yra vaistinių skatinimo mechanizmas. Jos yra finansiškai skatinamos parduoti, tarkime, lygiagrečiai importuotus vaistus, o valstybė – šiuo atveju Vokietija – tiesiog sukuria mechanizmą, kaip vėliau sutaupytais sveikatos sistemos pinigais pasinaudoti skatinant vaistines, tai yra tiesiog vaistinėms taikomos tam tikros mokesstinės nuolaidos, jeigu jos pasiekia tą įstatymo nustatytą lygį, kurį jos turėtų pasiekti. Šiuo atveju apie kokį nors skatinimo mechanizmą vaistinėms, manau, tikrai būtų galima bendradarbiaujant su ministerija galvoti.

Beje, tikrai esu labai dėkinga ir turiu pripažinti, kad rengdama projektą konsultavausi ir su Farmacijos departamento specialistais, išklausiau jų nuomonę, taip pat ir su ministerijos specialistais, į jų vertinimus stengiausi atsižvelgti. Tiek būtų mano pristatymo ir tikrai labai lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Ir jūsų paklausti nori Seimo narys M. Majauskas. Ruošiasi R. Martinėlis.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama Agne, iš tiesų Vaistininkų asociacija sako, kad toks reguliavimas nėra taikomas, apskritai nėra tokio reguliavimo taikomo nė vienoje iš Europos Sąjungos šalių. Tai būtų gerai, kad Sveikatos reikalų komitetas pasigilintų ir pasižiūrėtų, nes čia gali būti taip, kad jūs pati sau prieštaraujate. Mano klausimas jums: kaip vaistininkas turės nuspręsti, ar skirti tuos vaistus, kuriuos visuomet žmogus vartojo, ar tuos, kuriuos jam valdžia parinko? Tai čia vienas klausimas.

Antras klausimas. Kaip jūs įsivaizduojate apskaitą realiuoju laiku, nes vaistininkas turės žinoti, ar jis jau išnaudojo, ar neišnaudojo limito ir ar neturės tuo pačiu metu pardavinėti vieną brangų ir vieną nebrangų vaistą tam, kad žinotų, kad jisai to limito neviršys?

Trečias klausimas. Ar nemanote, jog mėnesio pradžioje nusidrieks eilės prie vaistinių tam, kad žmonės galėtų nusipirkti tuos vaistus, kuriuos nori, kad vėliau nebūtų siuntinėjami kur nors kitur?

Ir paskutinis klausimas. Ar neplanuojate to pritaikyti pienui, kavai, alui, nežinau, duonai, nes ten kainos irgi yra didelės?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamasis Mykolai, aš manau, kaip žmogus, kuris specializuojasi ekonomikos ir biudžeto srityje, puikiai žinote, kad farmacijos rinka ir vaistinių produktų rinka

yra tokia, kur kainos ar tam tikri rinkos dėsniai yra labai griežtai reguliuojami, ir tą diskreciją turi visos Europos Sąjungos valstybės narės. Aš tikrai būčiau už, jeigu Sveikatos reikalų komitetas svarstydamas projektą užsisakytų informaciją apie kitų valstybių narių patirtį. Kiek aš atsimenu, tuo metu, kai pati komitete dirbau, aš užsakinėjau tyrimą dėl lygiagrečiai importuojamų vaistų skatinimo. Tikrai tie mechanizmai yra, manau. Atsakydama į jūsų kitus klausimus, kad vėlgi būtų galima sakyti, kad vaistinės vaistų apskaitą tikrai vykdo labai atsakingai, jos turi visas reikalingas elektronines sistemas, kad jos puikiai matytų, ką jos pardavė, kada pardavė, kokiais kiekiais pardavė, tai aš tikrai nemanau, kad vaistinėms kiltų kokia nors papildoma problema vykdant apskaitą.

Kitas dalykas, iš jūsų klausimo buvo galima suprasti, kad yra tam tikrų abejonių dėl generinių vaistų vartojimo skatinimo. Aš visais atvejais paprastai tikrai labai nusistebiu dėl to, nes visa Europa ir kitos valstybės keliauja prie generikų vartojimo. Jeigu mes pasižiūrėtume į tą pačią Skandinaviją, kiek man teko dalyvauti tarptautinėse konferencijose, tai paprastai būna įvardinami procentai, kurie siekia 70–80 % ar netgi daugiau procentų rinkos, kai generiniai vaistai tiesiog labai sėkmingai pakeičia patentinius. Jeigu Skandinavijoje generikai veikia ir Skandinavijoje ar kitur Europoje nekyla klausimų dėl jų saugumo, efektyvumo, tai man kiltų klausimas, o kas yra ties Lietuvos sienomis, kad staiga vaistų veikimas pasikeičia. Aš nežinau, kada buvote valdančiosios daugumos, ką jūs ten užkasėte pasienyje, kad vaistų poveikis keičiasi, bet čia jau jums geriau žinoti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys R. Martinėlis. Ruošiasi A. Matulas.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Pati idėja mažinti vaistų kainas yra labai sveikintina ir pagirtina iš tikrųjų, bet čia dabar esmė yra parduoti pačius pigiausius ir dar generikus kompensuojamus. Iš tikrųjų žmogaus organizmas yra gana individualus ir ne visi vaistai vienodai tinka ir veikia. Dabar žmonės, pirkdami tuos (...) vaistus, kurie tikrai padeda jiems, ir permoka, nes tie vaistai tampa... dabar yra net nekompensuojami.

Iš principo reikėtų atsižvelgti ir į žmogaus sveikatos būklę, nes žmonės vartoja tuos vaistus, kurie jiems tinka, ir gydytojai juos skiria. Tarp pačių generikų veikliosios medžiagos gali būti nuo 80 iki 120 % skirtumas nuo etinių vaistų dozės. Iš tikrųjų turėtų būti palikta teisė žmogui rinktis, ir mes neturėtume žmogaus sveikatos klausimų spresti per valstybės pinigų taupymą. Kaip jūs galvotumėte, kur lieka čia pasirinkimo teisė ir gydytojui, ir pacientui?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas daktare, čia tas pats klausimas yra su pasieniu, kuriame kažkas užkasta ir tas kažkas pakeičia vaisto veikimą. Bendras europinis principas, registruojant bet kurį vaistinių preparatą Europos Sąjungos rinkoje, yra toks, kad turi būti įrodytas generinio ir patentinio vaisto bioekvivalentiškumas. Turi būti moksliniais tyrimais įrodyta, kad tas produktas, kuris yra registruojamas kaip vaistas generikas, veikia absoliučiai taip pat kaip patentinis vaistas. Kitu keliu į Europos Sąjungos rinką vaistinis preparatas generikas patekti negali.

Jeigu mes sakome, kad generikas veikia kitaip negu patentinis, tada mes turime kelti labai nuoseklų klausimą dėl Lietuvos pasienio, kas yra su juo ne taip, kad vaistai Lietuvoje veikia kitaip. Aišku, tai yra juokingas klausimas. Kitas klausimas, kurį mes turėtume nuosekliai kelti, tai mes tiesiog šitaip sakydami, kad generikai ir patentiniai vaistai skiriasi, abejojame tomis kompetentingomis institucijomis, kurios juos registruoja, ir taip netiesiogiai pasakome, kad arba Europos vaistų agentūra, kuri registruoja Europos Sąjungos mastu centralizuota procedūra, arba Valsybinė vaistų kontrolės taryba tiesiog veikia blogai, netinkamai, nevykdo vaistų rinkos priežiūros.

Keldami tas abejones dėl patentinio vaisto ir generiko, visą laiką, aš manau, turėkime omeny, ar mes neapeliuojame, kad kažkas su priežiūros institucijomis yra blogai. Jeigu jūs įtariate, kad yra blogai, tai tikrai siūlau kreiptis ir išsiaiškinti, kas čia atsitinka, kad yra skirtingas vaistų poveikis, nes teoriškai to negali būti, žinant Europos Sąjungos farmacijos teisyno veikimą.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Matulas. Ruošiasi J. Razma.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, Europos Sąjunga ir pasaulis pereina prie personalizuotos medicinos. Mes einame kitu keliu – būtinai norime priversti, kaip ir jūs šiuo atveju, vaistines parduoti ne mažiau 50 % pigiausio vaisto, o žmones pirkti tik pigiausią vaistą. Man neteko sutikti rimto mokslininko, farmacininko, kuris sakytų, kad generinis pigiausias... veiklioji medžiaga yra tas pats kaip sudėtinis vaistas, kurį galima gerti ir rečiau, ir ilgesnį poveikį turi, ir rezorbcijos vieta yra numatyta tikslinė.

Paklausti norėčiau štai ko. Kaip jūs galėtumėte pakomentuoti Konkurencijos tarybos nuomonę, kad jūsų projektas prieštarauja Konkurencijos įstatymui? Ir ar nemanote, kad šitas jūsų įstatymas susilauks tokio pat likimo kaip ir reformos vadinamasis paketas, kuris buvo vetuotas, ir Seimas vieningai nutarė, kad reikia pritarti Prezidentės veto?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamasis Seimo nary, aš visą laiką labai džiaugiuosi, kai išgirstu, kad Europos vaistų agentūra registravo vieną ar kitą personalizuotą vaistą. Tai yra pažangios terapijos preparatai, kurių rinkoje mes turime labai mažai. Tie preparatai paprastai yra gaminami kaip biologiniai vaistai. Jeigu jūs skaitytumėte įstatymo projektą, tiesiog matytumėte, ir aš tai pristatydama minėjau, kad biologiniams vaistams yra daroma išimtis.

Tikrai nebus taip, kad, nustatant mano siūlomą reguliavimą, Lietuvos piliečiai negaus pažangios terapijos ar kitų biotechnologinėmis priemonėmis sukurtų vaistų. Jie neabejotinai gaus, galės įsigyti, ir siūlomas reguliavimas absoliučiai tų vaistų rinkos neliečia. Žinant, kad tai yra be galo nauja vaistų rinka, ypač tie vaistai, kurie yra pažangios terapijos preparatai, tai netgi nėra praėję tų 20 kelerių metų termino, kad galėtume gaminti generiką, jiems dar veikia patentinė apsauga. Tai vėlgi dėl šios priežasties įstatymas jiems būtų netaikomas.

O dėl Konkurencijos tarybos, manau, visą laiką galima diskutuoti, kodėl vienoje valstybėje – toje pačioje Vokietijoje ar Skandinavijos valstybėse, konkurencijos tarybos nemato konkurencijos kokių nors neteisėtų ribojančių priežasčių, o pas mus toks matymas atsiranda. Kaip jau minėjau, vaistų rinka yra pakankamai griežtai reguliuojama visose Europos valstybėse ir reguliuojama ganėtinai skirtingai. Tai kokių nors prielaidų iš konkurencijos teisės pažeidimų aš tikrai nematau.

Antra vertus, tikrai būtų galima diskutuoti, ar tai turėtų būti 30, 50, 40 % rinkos. Galbūt būtų galima diskutuoti apie tam tikrus tarpinius žingsnius, palaipsniui procentą didinant, tai, aš manau, jūs padarysite Sveikatos reikalų komitete.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys J. Razma. Ruošiasi... Paskutinis.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, kaip jūs siūlysite spręsti tokią situaciją? Štai mėnesio pabaiga, tos jūsų siūlomos statistikos suvedimo momentas: ateina žmogus į vaistinę ir sako – aš noriu to brangesnio vaisto. O vaistininkė sako: negaliu aš tau parduoti, nes mes jau viršijome 50 % kvotą, būt geras, gal kitą mėnesį atėik ar kažkaip...

Ir dar dalykinis pasiteiravimas. Kaip statistiškai jūs įvertinsite tuos atvejus, kai yra tik vienas vaistas? Ar prie brangiausių, ar prie pigiausių, ar per pusę dalinsite pagal statistiką?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų, kolegos, dauguma problemų kyla, kai mes teisės aktų, kuriuos svarstome, nelabai skaitome. Manau, kad tie klausimai kyla būtent dėl to. Visų pirma būtų labai neteisinga sakyti, kad čia yra nustatomas koks nors pardavimų maksimumas. Jeigu jūs matytumėte projektą, ten yra parašyta, kad turi būti ne mažiau kaip 50 %. Vadinasi, vaistinę galės pasiekti ir 80 %, ir 90 %, kaip kai kuriose Skandinavijos valstybėse.

Kitas dalykas, kaip aš jau minėjau pristatydama, ir projekte yra labai aiškiai pasakyta: toks reguliavimas nebus taikomas, jeigu vaistas yra vienas ar antras generikas. Tokia taisyklė būtų taikoma tik tada, kai rinkoje būtų ne mažiau kaip trys generiniai preparatai. Manau, galimybė rinktis yra, ir kokių nors nepagrįstų apribojimų ar gąsdinimų, kad mėnesio gale neliks tos 50 % kvotos, tikrai negali būti, tai yra visiška netiesa. Vaistinė tą kvotą... čia ji turi minimumą, maksimumą, ji gali pasiekti tokį, kokį pavyks pasiekti, ir, manau, visi tik džiaugsis, jei ji sugebės dar efektyviau, negu įstatyme nustatyta, skatinti pigesnių vaistų pardavimą. Tai tikrai linkiu skaityti įstatymų projektus, kuriuos mes svarstome.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjai. Laikas išseko. Motyvai už – Seimo narė A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų tenka tik padėkoti gerbiamai kolegei už tai, kad vis naujų iniciatyvų atsiranda piginant vaistus. Man nepavyko, nespėjau užduoti klausimo dėl tarptautinės praktikos, bet iš esmės buvo atsakyta, kad tokia tarptautinė praktika egzistuoja, ir tikriausiai ta geroji praktika būtų mums naudinga, mes tikriausiai turėtume ją pasinaudoti.

Kaip minėjo pranešėja, buvo konsultuotasi su įvairiais specialistais, Farmacijos departamentu. Ir atkreipdama dėmesį į tai, kad tai yra pateikimo stadija, iš tikrųjų aš siūlyčiau pritarti šitam įstatymo projektui, o mes Sveikatos reikalų komitete iš tikrųjų nagrinėsime labai išsamiai ir spręsimė dėl tolesnio šio įstatymo projekto. Todėl kviečiu pritarti šitam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tikrai nenustebsiu, jei kitą savaitę mes pamatysime projektą, kuris nustatys, kiek žmonės turi pirkti duonos, kokią duoną ir kur ją turėtų pirkti. Pritaikysite, matyt, panašią praktiką ir pienui, kavai, alui ir taip kovosite su kainomis. Deja, tokios praktikos nei Europos Sąjungoje, nei kur nors kitur aš nesu girdėjęs. Tą patį sako ir Vaistininčių asociacija. Kalba ir Konkurencijos taryba, kad tokia įstatymo nuostata prieštarauja konkurencijai, ir toks įstatymas nėra įgyvendinamas esančioje santvarkoje ir esančioje sistemoje. Jeigu grįžtume prie komunizmo, gal galėtumėte ir pabandyti. Kodėl? Vaistininkas neturės jokių objektyvių kriterijų atrinkti, kokį vaistą žmogui skirti, ar tą, kurį jis visą laiką vartojo, ar tą, kurį ši kartą valdžia jam paskyrė pagal amžių, pagal išvaizdą, pagal dar ką nors. Pasakykite, kaip vaistininkas žinos, kiek ir kokių vaistų jau yra pardavęs realiuoju laiku tam, kad neviršytų nustatytos normos? Tam, kad išvengtų tokios situacijos, jis kiekvieną kartą turės pardavinėti po vieną pigiausią vaistą ir po vieną nepigiausią vaistą žinodamas, kad visą laiką išlaiko 50 % ribą. Taigi kviečiu labai rimtai susimąstyti apie tokias absurdiškas iniciatyvas, sau ir visiems kitiems atvirai pasakyti, kad tai yra toks populizmas prieš rinkimus, noras kovoti su kainomis, bet tikrai neadekvačiomis priemonėmis.

PIRMININKAS. Balsuojame po pateikimo.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 44, prieš – 35, susilaikė 12 Seimo narių. Po pateikimo nepritarta. (*Balsai salėje*)

Ar galime gražinti redaguoti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuosime alternatyviai. Kas už tai, kad gražintume tobulinti, balsuoja už, kas už tai, kad atmestume, balsuoja prieš.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 54, prieš – 40. Projektas tobulinamas.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, tęsiame darbą. Pagal darbotvarkėje nustatytą laiką šiek tiek vėluojame. Manau, kad jį pasivysime labai atsakingai dirbdami toliau.

12.23 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIII-2323(2), Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 3 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIII-2324(2) (svarstymas)

Skelbiu darbotvarkės 1-7 klausimą – projektą Nr. XIII-2323(2) ir lydimąjį projektą Nr. XIII-2324. Tačiau aš turiu informuoti Seimą, kad yra gautas Seimo narių grupės, pasirašė 34 Seimo nariai, kreipimasis į Seimą dėl mano minėtų įstatymų projektų nepriklausomo ekspertinio įvertinimo. Noriu priminti jums Statuto 145 straipsnį, kuriame kaip tik ir teigiama, kad jeigu įstatymo projektu siūloma iš esmės keisti teisinį reglamentavimą ir kreipiasi pagrindinis komitetas arba ne mažiau kaip 1/5 Seimo narių (čia tos sąlygos atitinka), bet ne vėliau kaip 72 valandos po svarstymo pagrindiniame komitete pabaigos (vakar, kaip žinau, vyko komiteto posėdis, vėl sąlygos atitinka, 72 valandos nepaėjo), ir jeigu paremia tokią iniciatyvą, nutarus pradėti projekto svarstymo procedūrą Seimo valdybos nustatyta tvarka užsakomas nepriklausomas ekspertinis teisės akto projekto įvertinimas. Po to ekspertinė išvada, kaip teisės aktą lydintis dokumentas, vėlgi svarstoma komitetuose ir Seimo posėdyje. Tokia yra galiojanti Statuto nuostata. Ir aš, deja, sakau, kad turime įvykdyti tas procedūras, kurios yra reikalingos, todėl šio klausimo svarstymas netęsiamas. (*Šūrmulys salėje*)

12.26 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Estijos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl abipusės pagalbos ir bendradarbiavimo nelaimių prevencijos, pasirengimo ir reagavimo į nelaimės srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-2297 (pateikimas)

Mieli kolegos, kitas darbotvarkės 1-8 klausimas Nr. XIII-2297. Taip, informuoju – valdyba padarys savo darbą ir užsakys ekspertinį vertinimą. Grįžtame. 1-8 klausimas – įstatymo „Dėl Lie-

tuvos Respublikos Vyriausybės, Estijos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl abipusės pagalbos ir bendradarbiavimo nelaimių prevencijos, pasirengimo ir reagavimo į nelaimės srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-2297. Kviečiu... Jau matau, vice-ministras D. Urbonas tribūnoje. Prašome. Pateikimas.

D. URBONAS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti įstatymo projektą. Juo siekiama ratifikuoti 2017 m. lapkričio 23 d. Vilniuje pasirašytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Estijos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės susitarimą dėl abipusės pagalbos ir bendradarbiavimo nelaimių prevencijos, pasirengimo ir reagavimo į nelaimės srityje.

Atkreipti dėmesį, kad tai pirmasis tokio pobūdžio trišalis tarpvyriausybinių susitarimų. Jo tikslas – skatinti Baltijos šalių bendradarbiavimą nelaimių prevencijos, pasirengimo nelaimėms ir jų likvidavimo srityje, taip pat teikti abipusę pagalbą, kai nelaimės mastas viršija vienos iš susitarimo šalių nacionalinių išteklių ribas ar pajėgumus valdyti nelaimę. Susitarimu siekiama apsaugoti žmones, aplinką, turtą pasitelkiant vienos ar abiejų susitarimo šalių pagalbą. Susitarimas numato įgalinti visas institucijas, informacijos teikimo atitinkamą tvarką, kompensacijų, žalos atlyginimo mechanizmus ir panašiai. Taigi susitarimui išgaliojus bus nustatytas teisinis pagrindas teikti abipusę pagalbą nelaimių prevencijos, pasirengimo nelaimėms ir jų likvidavimo srityje. Praščiau projektui pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pateikimą. S. Jovaiša pasirengęs jūsų paklausti. Suteikiu žodį.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš vieną klausimą turiu. Ar nebuvo bandymo įtraukti daugiau šalių (Baltijos regione, žinoma, yra žymiai daugiau), ypač Lenkiją? Ar čia paliekama ateičiai, ar tiesiog nebuvo bandyta? Ačiū.

D. URBONAS. Pirmiausia reikėtų gal pasakyti, kad mes turime susitarimą su Latvija, bet neturime su Estija analogiško. Tai yra pirmasis, kuris įtraukia ne vieną, o kelias valstybes.

Dėl pasirengimo negaliu atsakyti, ar buvo galvota apie įtraukimą Lenkijos, bet šiuo atveju galvota būtent apie šias Baltijos šalis – apie Estiją ir Latviją.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau norinčių klausti nėra. Motyvai. Irgi nėra. Galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Dėkoju. Leiskite paskirti komitetus. Pagrindiniu komitetu siūlomas Užsienio reikalų komitetas, papildomas nėra numatytas. Siūloma svarstyti rugsėjo 27 dieną. Pritariame? Pritariame. Dėkoju.

12.29 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2427, Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 3, 6, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2428, Policijos įstatymo Nr. VIII-2048 6, 23 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2429, Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo Nr. VIII-1666 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2430, Administracinių nusižengimų kodekso 541, 542 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2431, Konsulinio statuto 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2432, Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2433, Įstatymo dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo Nr. XII-1322 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2434 (pateikimas)

Skelbiu kitą darbotvarkės 1-9 klausimą – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2427. Manau, kad ir pranešėjas to prašytų – yra daug lydimųjų.

D. URBONAS. Taip.

PIRMININKĖ. Ir Asmens tapatybės kortelės, Policijos įstatymo, Valstybės sienos, Administracinių nusižengimų, Konsulinio statuto, Gyvenamosios vietos deklaravimo ir įstatymo dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo lydimieji teisės aktai. Prašome pateikti visus kartu.

D. URBONAS. Gerai. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, taigi nekartosiu teisės aktų pavadinimų. Tik tiek, kad pagrindinis teisės aktas yra įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“. Jo pagrindinis tikslas – sudaryti teisinės prielaidas sisteminei migracijos funkcijų pertvarkai, tai yra: konsoliduoti migracijos valdymo funkcijas jas racionaliau paskirstant tarp migracijos politiką įgyvendinančių institucijų; atsisakyti policijai nebūdingų funkcijų; tobulinti užsieniečių teisinės padėties teisinį reglamentavimą, visų pirma tobulinant migracijos procedūras ir paslaugų teikimo tvarką. Kokie esminiai būtų siūlymai?

Pirma, asmens tapatybės kortelių, pasų išdavimą ir keitimą piliečiams ir dokumentų užsieniečiams išdavimą ir keitimą koncentruoti vienoje įstaigoje, t. y. Migracijos departamente. Policijai nebūdingas migracijos valdymo funkcijas, tokias kaip piliečiams ir užsieniečiams išdavimas ar keitimas atitinkamų dokumentų, dalyvavimas prieglobsčio procedūrose ir panašiai, perduoti Migracijos departamentui ir Valstybės sienos apsaugos tarnybai. Antra. Užsieniečių migracijos kontrolės funkcijų konsolidavimas dviejose įstaigose: Migracijos departamente, kur būtų atliekama užsieniečių gyvenimo ir buvimo Lietuvoje kontrolė, ir Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, kuri kontroliuotų užsieniečių atvykimą, taip pat gyvenimą ir buvimą Lietuvoje, atliktą tą kontrolę. Toliau. Kaliningrado tranzito kontrolė būtų vykdoma policijos.

Tobulindami užsieniečių teisinės padėties reglamentavimą, siūlome tam tikrą paketą patobulinimų, pakeitimų supaprastinant procedūras ir darant paslaugas greitesnes, efektyvesnes, prieinamesnes gyventojams ir užsieniečiams. Paminėčiau atsisakymą kvietimų laikinai atvykti į Lietuvos Respubliką tvirtinimo migracijos institucijose Šengeno vizai gauti procedūros; atsisakyti reikalavimo migracijos institucijoms pranešti apie užsieniečių sulaikymus arba patraukimą atsakomybėn, nes ta informacija tiesiog valdoma valstybės registruose; decentralizuoti sprendimų priėmimą, t. y. Migracijos departamento teritoriniai padaliniai taip pat galėtų priiminėti sprendimus – taip būtų pagreitinti tam tikri sprendimų priėmimai, kas šiandien, mes matome, kartais stringa Migracijos departamente, centrinėje įstaigoje, priimant atitinkamus sprendimus; sudaryti sąlygas efektyvesniam užsieniečių grąžinimo užsienio valstybėms procesui, pagal tarptautinius teisės aktus plečiant savanoriško grąžinimo į užsienio valstybę reglamentavimą ir tą institutą, taip pat nustatant įpareigojimus asmenims, fiziniams, juridiniams, atlyginti valstybės išlaidas, patirtas dėl kviesto užsieniečio grąžinimo ar išsiuntimo, įskaitant ir išlaikymo, apgyvendinimo išlaidas, taip pat ir gydymo išlaidas.

Dar svarbus momentas. Šiame teisės akte yra įtvirtinamos nuostatos, susijusios su migracijos paslaugų elektronizavimu, įtvirtinant reikalingas nuostatas veikti migracijos paslaugų elektronei sistemai MIGRIS. Taip pat vienas svarbus, manyčiau, klausimas, nes ne kartą yra tekę girdėti nusiskundimų tuo atžvilgiu, dėl Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams išduodamų pažymų apie jų gyvenimą Lietuvoje. Jos dabar bus keičiamos į pažymėjimus, bus išduodami pažymėjimai su atitinkamais biometriniais duomenimis.

Paskutinė grupė tobulintinų klausimų, tai yra kas susiję su užsieniečių darbu Lietuvoje. Nustatyti, viena vertus, lankstesnes sąlygas dirbantiems užsieniečiams, kita vertus, grįžti prie tam tikrų apribojimų, kurie, mūsų nuomone, nepasitvirtino. Kalbant apie tam tikras supaprastintas procedūras ir liberalesnę reglamentavimą, nustatyti galimybę užsieniečiui, kuris turi leidimą gyventi Lietuvoje, keisti darbdavį arba darbo pareigas ir dirbti pagal darbo sutartis keliems darbdaviams; mažinant galimybes piktnaudžiauti migracijos tvarka, įtvirtinti užsieniečiams ribojimą įsidarbinti per laikinojo įdarbinimo įmones; atsisakyti nuostatos, pagal kurią komandiruojamiems užsieniečiams netaikomas leidimo dirbti reikalavimas, nes matome, kad atsisakius reikalavimo dėl leidimų išdavimo pasipylė daugiau tokių atvejų, kai piktnaudžiaujama iš tikrųjų teise atvykti kaip komandiruojamiems darbuotojams – atvykstama kitais tikslais. Tikslinti kai kurias nuostatas dėl užsieniečių kontrolės, nustatyti pagrindą uždrausti užsieniečiui atvykti į Lietuvos Respubliką, jeigu jis grąžintas į užsienio valstybę pagal readmisijos sutartį, ko nebuvo, reglamentuoti, kad užsieniečio buvimas Lietuvoje, jei įtraukta į užsieniečių, kuriems draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, nacionalinį sąrašą, tampa neteisėtas, nes iki šiol nebuvo. Tarkim, jeigu atvykstant jam tas pagrindas egzistavo ir yra dabar. Jam būnant Lietuvoje, atsiradus tam pagrindui, įrašius į nacionalinį sąrašą, įstatyme nėra pagrindo, kad jis išvyktų iš Lietuvos. Galiausiai nustatyti, kad pa-

naikinama užsieniečiams suteikiama papildoma apsauga, jeigu jo gyvenimas Lietuvoje kelia grėsmę valstybės nacionaliniam saugumui ir visuomenei, taip pat patikslinti nacionalinės vizos panaikinimo pagrindus, siejant tuos pagrindus su leidimu laikinai gyventi Lietuvoje pagrindais, nes iš esmės tai yra identiški pagrindai būti savo esme... būti Lietuvoje.

O lydimieji teisės aktai keičiami taip, kaip susiję su pagrindiniu Užsieniečių teisinės padėties įstatymu, ta apimtimi jie ir keičiami. Prašyčiau Užsieniečių teisinės padėties įstatymo ir lydimųjų teisės aktų projektams po pateikimo pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už labai išsamų pateikimą. Jūsų dar nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia L. Kasčiūnas. Ruošiasi A. Anušauskas. L. Kasčiūno nėra. A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas viceministre, konsolidavus tuos pajėgumus, iš principo pritardamas šiai nuostatai, norėčiau paklausti, kiek tas Migracijos departamento pajėgumas išaugs, pasikeis? Aš suprantu, kad kai kurios procedūros greitinamos, keičiamos, atsisakoma. Kiek vis dėlto dabar žmonių dirbs, kai bus konsoliduotos tos visos pajėgos?

D. URBONAS. Kalbėdamas apie paslaugų konsolidavimą, aš gal labai tiksliai neatsakysiu, tačiau tie pajėgumai, kuriuos šiandien turi policija, migracijos padaliniai, iš esmės jie pereina Migracijos departamentui ir taps teritoriniais padaliniais. Tokia pagrindinė struktūrinė pertvarka. Panašiai visa apimtimi ir būtų, kad pereitų Migracijos departamentui, taptų teritoriniais struktūriniais padaliniais, neturinčiais juridinio asmens statuso.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia P. Čimbaras. Ruošiasi E. Pupinis.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Gerbiamas pranešėjau, jūs čia minėjote, kad reikia tobulinti sistemą – greitesnis kortelių gavimas, greitesnis paso gavimas. Kaip sakoma, paslauga artėja prie žmogaus. Bet, mano žiniomis, Migracijos departamento padalinių neliks Molėtuose, Anykščiuose, Zarasuose. Kaip suprasti, čia paslauga kaip tik nutolsta, nes žmonėms reikės važiuoti į centrinius padalinius, po to vėl reikės važiuoti atsiimti? Kodėl nutolinama, jūs man atsakykite.

D. URBONAS. Aš norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad neturėtume dabar šios migracijos pertvarkos sieti su tuo, ką jūs minite, nes mes matome, kad paslaugos teikimo optimizavimas vyksta keletą metų ir kad tikrai tose vietose, kur atitinkamas besikreipiančiųjų kiekis, skaičius, gyventojų paslaugos poreikiai, gyventojai gali čia ir dabar kreiptis, ir gauti tą paslaugą. Kita vertus, mes ir dabar matome, policijai teikiant tas paslaugas, optimizavimo procesus, nes, pavyzdžiui, ten, kur mes turime padalinį, į kurį per visą dieną ateina vienas žmogus, tai vargu ar mes galėtume sakyti, kad optimaliai, racionaliai panaudojame valstybės biudžeto lėšas.

Atsižvelgiant į poreikius, į besikreipiančiųjų žmonių skaičių, atitinkamai, be abejo, yra kuriamos darbo vietos ir tie padaliniai tikrai bus, niekas neketina atitraukti nuo žmonių, paslauga turės būti ir bus dar prieinamesnė ir geresnė. Aš norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad kuriama MIGRI sistema, kai kuo daugiau paslaugų bus perkelta į elektroninę erdvę ir asmenims tiesiog nereikės kreiptis į įstaigas ar dažniau atvykti, nes kai ką jie tiesiog galės padaryti nuotoliniu būdu, elektroniniu būdu. Galiausiai dar vienas momentas dėl racionalaus biudžeto lėšų panaudojimo, kad tikrai kai kuriems paslaugos reikia galbūt vieną kartą per dešimt metų.

Atsižvelgdamas į visus tuos argumentus, tikrai užtikrinu, kad Vyriausybė dės visas pastangas, kad būtų toks tinklas įstaigų, ar tai būtų struktūriniai padaliniai, ar nutolusios darbo vietos, kad paslauga tikrai būtų prieinama asmenims. Galiausiai patikinu dėl dar vieno dalyko, kad tie asmenys, kurie negalės atvykti... ir toliau bus galimybė nuvykti pas tuos asmenis ir, naudojant technines priemones, užpildyti atitinkamus dokumentus, jeigu to reikės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Prašom, kolega. Ruošiasi S. Jovaiša.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš esmės klausimas tas pats. Vis dėlto už biudžeto pinigų mes nematome žmogaus, ir ne taip paprasta. Kur nors centruose, miestuose, viskas gerai, žmonės pakankamai naudojami internetu, kompiuteriais ir t. t. Bet iš tikrųjų problema dėl nutolusių regionų, kur žmonės galbūt ir tų priemonių neturi, ir vėlgi jūs viską žadate, kad galbūt taip bus, galbūt taip bus. Ar nemanote, kad iš pradžių reikėtų parengti visą sistemą, kad žmonės žinotų, kokia logistika? Jeigu rajone nebus Migracijos tarnybos padalinio, tai galbūt savivaldybė aptarnaus tą regioną. Viskas būtų išdėliota, tada gana paprasta būtų balsuoti. Šiuo metu, kai tik menamai yra pasakojama, kad galbūt išspręsimė, galbūt tokie, tokie variantai, tai iš tikrųjų gana sudėtinga priimti sprendimą. Ačiū.

D. URBONAS. Ne, tai dar kartą sakau, kad nuo gyventojų paslauga nėra atitolinama. Ten, kur paslaugų reikia, ir šiandien yra teikiamos, jos ir toliau bus teikiamos. Pavyzdys. Šiandien Policijos migracijos tarnyba Utenos apskrityje lieka tik dviejose vietose, nes, kaip minėjau, tiesiog į kai kurias policijos įstaigas ateina vienas žmogus per dieną. Todėl laikyti padalinį ar tarnautojus, kurie daugiau nieko nedirba, laukia ateinančio vieno ar dviejų žmonių, jūs pripažinsite, kad neefektyvu. Bet kaip pavyzdys Utenoje... Visagine yra daug užsieniečių sąlyginai. Tam, kad būtų užtikrintas paslaugos teikimas, prieinamumas pagal besikreipiančių skaičių, ten yra išlaikomos darbo vietos ir atitinkami padaliniai.

Tikrai tas principas išlaikomas ir struktūra bus tokia, kad gyventojų poreikiai bus prioritetas ir nenukentės. Aš kalbu apie tai, kad migracijos pertvarka šiuo atveju daroma tam, kad pagerėtų paslaugų teikimas, o ne pablogėtų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau norinčių klausti nėra. Dėkoju jums. Motyvai. Nuomonė už – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Nereikia? Ar galima kalbėti? Tai gerai, atsisakau žodžio. Sveikiname su sprendimu.

PIRMININKĖ. Sveikina, ir bendru sutarimu ar balsuojame? Bendru sutarimu. Šaunu. Leiskite paskirti komitetus. Užsieniečių teisinės padėties įstatymo projektas. Pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomi – Nacionalinio saugumo ir gynybos bei Žmogaus teisių komitetai.

B. Markauskas. Norite pasiūlyti?

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Prašyčiau, jeigu galima, kaip papildomą skirti ir Migracijos komisiją.

PIRMININKĖ. Papildoma ir Migracijos komisija. Labai puiku, kad jūsų vadovaujama Migracijos komisija iš tikrųjų aktyviai dirba ir nori svarstyti įstatymų projektus. Seimas tam pritaria.

G. Burokienė. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Norėčiau, kad įtrauktumėte kaip papildomą Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą.

PIRMININKĖ. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas taip pat skiriamas papildomu komitetu dėl įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2427. Dėl lydimųjų bus paskelbti ir tarsimės atskirai. Siūloma svarstyti lapkričio 13 dieną. Galime pritarti? Galime.

Dabar turime aptarti dėl lydimųjų įstatymų projektų. Asmens tapatybės kortelės įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2428 ir Policijos įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2429, Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2431 ir Įstatymo dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2434. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Užsienio reikalų komitetas. Galime tam pritarti? Pritariame. Ir svarstymo data – ta pati lapkričio 13 diena.

Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2430. Pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Užsienio reikalų komitetas. Pritariame? Lapkričio 13 diena taip pat.

Konsulinio statuto įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2432. Pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomas nenumatomas. Sutariame? Pritariame tokiai pozicijai. Lapkričio 13 diena.

Ir Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2433. Kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomas – Užsienio reikalų komitetas.

Gerbiami kolegos, nematau kultūros ministrės dėl Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo pateikimo.

12.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIII-123 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Savizudybių prevencijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2120(2) (priėmimas)

Gal galėčiau kviesti ir prašyti jūsų leisti imti rezervinį klausimą? Matau, nėra L. Matkevičienės, bet pasirengusi A. Kubilienė.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo savižudybių prevencijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ priėmimas. Ar yra pasiūlymų? Gerbiamoji pranešėja, jūs tiesiog informuokite Seimą, ar yra per priėmimo stadiją gauta kokių nors pasiūlymų, ir mes tada pastraipsniui priimsime.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Nėra gauta. Komitetas svarstė šį projektą ir yra sprendimas pritarti komiteto patobulintam Seimo nutarimo projektui Nr. XIIIIP-2120(2) ir komiteto išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Per priėmimą pasiūlymų nebuvo pateikta. Gerbiami kolegos, galime priimti pastraipsniui?

1 straipsnį priimame? Galime? Priimame. Patį nutarimą patvirtinti nuostatus priimame bendru sutarimu. Ir tai susideda iš I, II, III, IV, V, VI, VII ir VIII skyrių, dėl jų pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti.

Gerbiami kolegos, dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 72, vienbalsiai. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo savižudybių prevencijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimą (projektas Nr. XIIIIP-2120(2) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, viską suderinsime. Dėl elektroninio ryšio yra V. Bako, dabar nebus svarstoma. Leiskite, gerbiamieji, dar vieną rezervinį klausimą. Ar Jaroslavas norėjo pasiūlyti dėl vedimo tvarkos?

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ne. Labai trumpai, gerbiama pirmininke. Neveikė kortelė, tad dėl protokolo – už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Narkevičius taip pat pritarė minėto Seimo nutarimo priėmimui ir balsavo už.

12.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2528 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Gerbiami kolegos, leiskite paskelbti dar vieną Seimo nutarimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. XIIIIP-2528. Kaip žinote, vakar vyko Seimo Biudžeto ir finansų komiteto posėdis ir pagal priklausančią kvotą ir pasiūlymą Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko pavaduotoju išrinktas K. Bartkevičius. Sveikiname su tokiu komiteto sprendimu, o Seimas apsispręs ir balsuos.

Taip pat vyko Švietimo ir mokslo komiteto posėdis ir jame pagal Tėvynės sąjungos frakcijai priklausančią kvotą V. Juozapaitis išrinktas komiteto pirmininko pavaduotoju. Taip pat sveikiname, o Seimo nariai atitinkamai priims sprendimus.

Norinčių manęs paklausti nėra. Po pateikimo galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Svarstymas. Dalyvauti diskusijoje niekas nenori, išsakyti motyvų niekas nenori. Bendru sutarimu galime pritarti? Pritariame. Priėmimas pastraipsniui.

1 straipsnį, kad patvirtintume Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko pavaduotoju Seimo narį K. Bartkevičių, galime priimti? Galime. 2 straipsnį, kad patvirtintume Švietimo ir mokslo komiteto pirmininko pavaduotoju Seimo narį V. Juozapaitį, galime priimti? Galime.

Dėl viso Seimo nutarimo norinčių kalbėti nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 75, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo nutarimą (projektas Nr. XIIIIP-2528) skelbiu priimtą. (*Gongas*) Ir linkiu kolegoms išties labai atsakingose pareigose nuoseklaus darbo.

12.51 val.

Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 papildymo 9 straipsniu ir 10 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIIIIP-2408 (pateikimas)

Mieli kolegos, reikia pasitarti. Mes sklandžiai dirbame. Iki Vyriausybės valandos liko dar devynios minutės. Galbūt galime kviesti A. Širinskienę iš vakarinio posėdžio pateikti Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 papildymo 9 straipsniu ir 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2408. Prašom, kolege.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šis projektas buvo registruotas atsiliepiant į Valsybės saugumo departamento ir Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos atliktus vertinimus dėl grėsmių nacionaliniam saugumui. Kaip puikiai atsimename, ten buvo įvardintos ir galimos grėsmės, galinčios kilti kitamet per artėjančius trejus rinkimus. Todėl yra manytina, kad gali susiklostyti sąlygos, kai VRK nariai turės susipažinti su labai specialia specialiuųjų tarnybų, žvalgybos surinkta medžiaga, pažymėta grifu „slaptai“, ir ta medžiaga gali būti reikalinga jų sprendimams priimti.

Antra vertus, mes visi puikiai žinome, kai patys pildome klausimyną dėl leidimo susipažinti su slapta informacija, vėliau mūsų klausimyne pateikta informacija yra peržiūrima, vertinama ir kartu vertinamos mūsų pačių keliamos grėsmės. Manau, tokio vertinimo reikėtų ir VRK narių atžvilgiu, kad tiesiog būtume tikri, kad tie asmenys yra visiškai lojalūs Lietuvos valstybei. Juo labiau kad preliminariu vertinimu, kaip jau minėjau, apie grėsmes nacionaliniam saugumui, galinčias kilti rinkimų laikotarpiu, iš tikrųjų buvo kalbama. Taigi būtent dėl šių priežasčių dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo aš ir registravau pasiūlymą, kad tie asmenys, kurie yra VRK komisijos nariai ar pirmininkas, tiesiog turėtų pareigą turėti leidimą dirbti su slapta informacija. Toks būtų pristatymas. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Gerbiama kolege, jūsų nori paklausti septyni Seimo nariai. A. Anušauskas. Jo nematau salėje. Bet matau ir pasirengęs klausti A. Sysas. Prašom, kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, ar mes neužsižaidžiame ir nepradedame sirgti įvairiomis fobijomis? Kaip aš suprantu, Rinkimų komisija turi prižiūrėti rinkimus. Rinkimuose yra vienintelis dalykas – tai mano balsas, kaip aš balsuoju, slaptas. Visa kita turi būti atvira. Jūs dabar prisigalvojate kažkokių dalykų – slaptų pažymų ir kt. Man atrodo, tai eilinis būdas susidoroti su politiniais oponentais, kurie kartais paklausia to, kas pirmininkei ar kam nors nepatinka. Paaiškinkite man, kas gali būti slapta rinkimuose, kai jie turi suskaičiuoti balsus, iširti, jeigu yra skundų, kad buvo papirkinėjama, o jūs taip visur bandote slaptumą. Dirbu 22 metus Seime, buvau Seimo Pirmininko pavaduotoju, daug metų komiteto pirmininku. Niekada nepildžiau to, nes niekada nesusidūriau su slapta medžiaga bent jau mano srityje. Jūs dabar net Rinkimų komisiją norite įkaite padaryti.

PIRMININKĖ. Laikas, kolega!

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kolega, aš, priešingai negu jūs, susidūriau ir susiduriu su slapta informacija. Jeigu mes skaitytume VSD vertinimus, jie konstatuoja tokį dalyką, tiesioginė citata: „Tikėtina, kad artėjant 2019 metų Prezidento, Europos Parlamento ir savivaldybių tarybų rinkimams Rusija bandys įgyti didesnės įtakos politiniams ir visuomeniniams procesams Lietuvoje, sieks jai palankios politinių jėgų keltų kandidatų...“ ir taip toliau. Labai galimas dalykas, kaip jūs ir minėjote, kad VRK prižiūri reklamą, kad gali atsirasti įvairių informacinių kampanijų, kurios yra veikiamos užsienio valstybės, ir būtent tuo atveju, jeigu VRK tektų vertinti tokias kampanijas, manau, kad VSD ar kitų žvalgybos institucijų informacija, kuri paprastai tokiu atveju žymima su grifu „slaptai“, tikrai būtų VRK nariams labai svarbi ir sviri priimant sprendimus, kada tokios grėsmės kyla.

PIRMININKĖ. Dėkojame. A. Strelčiūnas, K. Masiulis, nematau, J. Sabatauską kviečiu paklausti. Ruošiasi E. Pupinis.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, iš tiesų toks įspūdis, kad kažkokia manija apsėdusi, nes, pirmas dalykas, VRK organizuoja rinkimus, jie praveda rinkimus. Jeigu pasižiūrėsime pastaruosius rinkimus Europoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, „Cambridge

Analytica“ atvejį, jie visi išryškėja praėjus tam tikram laikui po rinkimų. Tai vienas momentas. Kai jau rinkimų rezultatai būna ne tik paskelbti, būna jau pripažinti ir neužginčijami. Paskutiniai rinkimai Švedijoje, kiek irgi žiniasklaidoje rašyta, kad ta grėsmė, arba tas poveikis per įvairias socialines medijas iš tikrųjų buvo dar didesnis negu Prancūzijoje, Vokietijoje, Britanijoje po pastarųjų rinkimų. Tačiau tai yra jau ne VRK reikalas, tai yra specialiųjų tarnybų reikalas. VRK dirba su vieša informacija ir...

PIRMININKĖ. Laikas, kolega, klauskite.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...visi jų sprendimai yra vieši. Netgi posėdžiai transliuojami tiesiogiai. Visi gali matyti.

PIRMININKĖ. Taip.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Kurioje vietoje reikės jiems slaptumo?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamasis kolega, kad VRK dirba su absoliučiai vieša informacija, tai aš labai giliai abejoju, žinant tą liberalų klausimą ir tyrimą, tai ten, kiek aš pamenu, stebėjau posėdžius, buvo kalbama ir apie ikiteisminio tyrimo informaciją. Jūs žinote, kad leidimas susipažinti su ikiteisminiu tyrimu nėra žymėtas grifu „slapta“, tai nėra žvalgybos tam tikra prasme gryna informacija. VRK nariai gali dabar gauti. Tuo tarpu žvalgybos jau grynos informacijos, kuria disponuoja VSD, jie negalėtų gauti. Aš net šita prasme matau spragą, kurią reikėtų užpildyti, nes tikrai, jeigu mes nematome problemos, kad VRK nariai eina į STT ir susipažįsta su ikiteisminio tyrimo medžiaga, kodėl mes turime matyti problemą, kad jie susipažins su VSD turima informacija, ir manau, kad tas tikrai prisidės prie to, kaip Julius sakė, gerbiamasis Seimo narys, kad mes apie grėsmes sužinotume ne po rinkimų, o būtent tada, kai vyksta rinkimų politinė kampanija.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Čia jau gerbiami kolegos išsakė savo abejones dėl to, ar tikrai VRK turėtų dirbti tokį darbą, kurį dirba tam tikros struktūros, ir galbūt neturėtų plėstis apskritai tas slaptos informacijos pateikimo ratas. Bet aš norėčiau kitą klausimą dėl formalaus išsidėstymo pagal laiką, kuomet mes tvirtinsime VRK narius, ar neužsitęs tas pats procesas? Iš esmės turėtume, kai Seimo nariai tampa Seimo nariais, po to, kam reikia, pasiima pažymas dėl darbo su slapta informacija. VRK taip pat turės gauti tas pažymas, tai geriausia iš karto žinoti, nes žmogus gali būti suklaidintas, dalyvaus kaip kandidatas, o po to gaus, negaus ir čia bus tam tikrų problemų dėl laiko.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kolega, tikrai neturėtų kilti problemų, juo labiau ir Teisės departamentas, kuris vertino šį projektą, dėl to pastabų neturėjo. Manau, kad po pateikimo, kada, greičiausiai Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kaip aš suprantu, tą klausimą svarstys, tai jeigu matys, kad kas nors yra blogai, tai tuos terminus tikrai patvirtins visai kitus. Manau, kad mes turime susitelkti dėl principinio dalyko, kad VRK nariai, kur mes siekiame išskirtinės kompetencijos ir išskirtinio skaidrumo, turėtų turėti leidimą dirbti su slapta informacija ir kartu turėtų visus įrankius dirbti, atitinkamai turėtų tam tikrą lojalumą valstybei, ką irgi garantuoja.

PIRMININKĖ. Ačiū. Paskutinis klausia S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama projekto teikėja, aš suprantu, jeigu jūs reikalautumėte išskirtinio skaidrumo ir kompetencijos, tai būtų galima kalbėti apie apmokėjimą šitų komisijos narių, nes ten tikrai šimtas eurų per mėnesį kai kada susidaro, tuo labiau kad komisijos pirmininkė dažnai neleidžia papildomai rašyti sąskaitų ar viršvalandžių.

Aš norėjau paklausti iš esmės dėl tendencijos. Lietuvoje atliktas visuomenės įtakingų žmonių tyrimas parodė, kad kaip įtakingiausias šiuo metu yra vertinamas Valstybės saugumo departamento vadovas. Vakarietišškai visuomenei tai būtų sunkiai suvokiama, kaip gali būti įtakingas tas žmogus, kuris turėtų tiesiog kaupti informaciją. Bet konkrečiai tokiais pasiūlymais kaip jūsų jisai tikrai gauna faktinę įtaką, t. y. gali atgrasyti kai kurių kandidatų ėjimą ten, kur yra iš esmės visiškai perteklinis reikalavimas. Čia kiekvienas kolega: tiek J. Sabatauskas, tiek A. Sysas, tiek E. Pupinis...

PIRMININKĖ. Laikas.

S. GENTVILAS (LSF). ...bandė pabrėžti, kad tai yra perteklinis tyrimas. Kodėl mes bandome Saugumo departamentą padaryti galingu politiniu įrankiu, kai to nereikia?

PIRMININKĖ. Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Niekas Saugumo departamento nenori padaryti kokio nors perdėtai galingo. Manau, mes tuo departamentu pasitikime ir džiaugiamės, kad jis yra. Tačiau, mano manymu, lygiai taip pat projektas negalėtų atgrasyti kokio nors žmogaus nuo buvimo VRK nariu. Jeigu tas žmogus sąžiningai dirba savo darbą, dirba valstybei, nebendradarbiavo su įvairiomis užsienio nedraugiškų valstybių žvalgybomis, tai ko tam žmogui bijoti atsakyti į VSD klausimyną ir gauti leidimą dirbti su slapta informacija.

Iš tikrųjų aš pildžiau tą klausimyną, tai užima laiko, turi skirti porą dienų, reflektuoti, kur važiavai, ką darei. Bet jeigu tu neturi ko slėpti, tai tu užpildai ir tuo istorija baigiasi, tai nėra jokia papildoma našta. Bet ta informacija, kurią galėtų gauti VRK narys, aš manau, kai kuriuos sprendimus priimti galėtų būti svarbi, ypač turint įspėjimų...

PIRMININKĖ. Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). ...apie galinčią kilti grėsmę.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ačiū pranešėjai. Motyvai prieš – A. Anušauskas. Nėra. A. Sysas. Prašom, kolega, ir tuoj pradėsime Vyriausybės valandą.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, mes ritamės, neaišku, į blogąją pusę. Slaptumas visada iškyla, jeigu tam yra poreikis. Dabar STT parašė, kad galimai kišis. Visi rašo, į visus rinkimus rusai kišasi. Jų, matyt, didelė *hakerių* komanda, stipriai ir gerai apmokama. Bet tai nėra prievolė. Dabar bandoma privalomumą įvesti, bet Seimo nariai, kurie nenori, gali nepildyti ir net žiūrėti tą slaptą informaciją, kurią po dviejų dienų atspausdina „Delfi“ arba „15 min.“. Aš nemačiau nė vienos slaptos informacijos, kuri nebūtų pasirodžiusi spaudoje. Mes žaidžiame šnipus, *bondiada* mums čia labai madinga, visi džeimsai bondai ir visi ieškome šnipų.

Bet pirmiausia, aš manau, tai yra įstatymas susidoroti su politiniais oponentais, su žmonėmis, kurių mes nenorėtume matyti Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, nes Rinkimų komisijos funkcija kaip tik praveisti... kuo skaidriau, kad rinkėjams nekiltų joks įtarimas, o čia dabar suponuojame. Visiškai sutinku su Simonu, kad suteikiame dar papildomų galių Saugumo departamentui, kuris galės vienaip arba kitaip parašyti, nes tai yra labai subjektyvu. Turbūt daugelis, kas čia ilgiau Seime, žino mūsų pažymų galią, kad mes pažymų valstybė, ir daugelis žmonių netapo ministrais vien dėl to, kad kažkas kažkur matė pažymą, kurios niekas nerašė, ir visos tarnybos parašė, kad to nebuvo. Todėl kviečiu nepritari tokiems nereikalingiems įstatymams.

PIRMININKĖ. Daugiau norinčių kalbėti nėra. Balsuojame po pateikimo. Gerbiami kolegos, prašom. Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 49, prieš – 14, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta. Leiskite paskirti komitetus. Kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kaip papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti spalio 16 dieną. S. Jovaiša prašo Vyriausybės išvados, dėl to priimsime sprendimą.

Gerbiamas J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Aš irgi frakcijos vardu prašau Vyriausybės išvados. Reikia įvertinti, kad iš tikrųjų bus treji rinkimai, ir padėti mūsų premjerui sunkioje rinkimų kovoje. Tikrai reikia Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Supratome. Supratome. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl pasiūlymo, ar reikia Vyriausybės išvados dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo projekto.

Balsavo 64 Seimo nariai: už – 26, prieš – 21, susilaikė 17. Vyriausybės išvados nėra prašoma. Dėkoju.

13.07 val.

Vyriausybės valanda

Pradedame Vyriausybės valandą. 13 val. 7 min., manau, kad sutarsime ir galbūt tiek užtešime Vyriausybės valandą, jeigu bus klausimų. O dabar jau nori klausti G. Landsbergis. Ruošiasi E. Gentvilas.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mano klausimas, susijęs su paskelbtomis aktualijomis, gerbiama švietimo ministrei. Miela ministre... Garsiau? Galima garsiau, jokių problemų. Mokam garsiau.

Gerbiama ministre, žiniasklaida į jus kreipėsi, prašydama patikslinti jūsų pasisakymą, kad savo deklaracijoje, deklaruodama vyro įmonę, esate nurodžiusi veiklos sritį. Žiniasklaida nerado, opozicija nerado ir gal ne ten ieškojo. Į užklausimą ministerijai, deja, nebuvo atsakyta. Ministre, ar jūs pasirinkote suklysti, ar vis dėlto kažkur galite patikslinti, kur reikia ieškoti jūsų minėtos informacijos?

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Patikslindama tai, ką jūs klausiate, aš esu deklaravusi savo vyro darbovietę. Darbovietė, jos veiklos sritys, kaip ir bet kurios įmonės veiklos sritys, yra viešos, pateikiamos „Rekvizitai.lt“ ir kituose viešai prieinamuose šaltiniuose, todėl ta informacija yra vieša. O deklaracijoje vyro darbovietė yra nurodyta. Dabar vyksta kaip tik tyrimas ir kompetentinga institucija – Vyriausioji tarnybinės etikos komisija – tikrai kelia klausimus. Aš esu suinteresuota į visus klausimus atsakyti, kad visi neaiškumai būtų išskaidyti. Esame teisinė valstybė ir teisiškai turime elgtis kreipdamiesi, esant neaiškumams, į tas kompetentingas institucijas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi A. Sysas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas premjere, būtų daug klausimų, tačiau pasirinksiu vis dėlto vieną. Jūsų kabinete ilgokai užsisėdėjo M. Vainiutė, kurią jūs ilgokai vertinote ir sakydavote viešumoje, kad viskas gerai su šia ministre, na, paskui ten Kalėjų departamento krizė, ji priėmė sprendimą atsistatydinti. Matėme jos neryžtingumą ir čia, Seime, atsakinėjant Seimo nariams, ir ministrų kabinete matėme neryžtingumą. Dabar ji jūsų partijos, kurios premjeru jūs esate, jūsų partijos žmonių yra siūloma į Seimo kontrolierius. Jūsų nuomonė apie eksministrę M. Vainiutę. Ar ji yra tinkama tokiai pozicijai, ar ji, buvusi socialdemokratų ministrė, tampa tokia tinkama valstiečiams ir žaliesiems, kad šiandien jau valstiečiai ir žalieji ją sodina į tokią patogią kėdę, kur ji galės vėl nieko nedirbti?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, taip rimtai pradėjote tą klausimą ir taip pabaigėte – nieko nedirbti. Ministrė dirbo, dirbo sąžiningai pagal išgales. Ir tai, ką mes šiandien matome, kokios yra problemos, tai ir ministrės dėka tos problemos ne tik kad iškilo, bet ir pradėtos spresti, kalbant apie ministravimą. Aš apie teisės profesore, konstitucinės teisės profesore M. Vainiutę kaip teisininkę turiu pačią aukščiausią nuomonę, taip pat kaip ir apie žmogų, jo asmenines, dalykines savybes. Manau, kad ta pozicija, kurią siūlo Seimo Pirmininkas, nėra nei šilta, nei patogi, o labai atsakinga, reikalaujanti didelių kompetencijų, labai gerų teisinių žinių. Ir net neabejoju, kad bus puiki, jeigu bus patvirtinta, Seimo kontrolierė.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Sysas. Ruošiasi J. Narkevičius.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Norėčiau paklausti kultūros ministrės, nes ir viešojoje erdvėje daug diskusijų dėl rengiamo tyliojo piketo Kudirkos aikštėje pirmadienį, rodos, 12 ar 14 valandą. Yra peticija, kuri platinama, kurią jau pasirašė ne vienas šimtas Lietuvos kultūros darbuotojų, pasirašė daug institucijų. Mano klausimas būtų kultūros ministrei. Kokia bus jūsų reakcija į reikalavimus, kuriuos dar prieš metus kultūros darbuotojai buvo iškėlę, kas buvo padaryta iš tų reikalavimų per metus ir ką žadate daryti? Ačiū.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Dėkoju už klausimą. Taip, žinome apie rengiamą peticiją, tikrai daug žmonių užsiregistravę ir mes tikrai palaikome šią iniciatyvą, tačiau aš norėčiau paminėti, kad mes turime susitikimus su Trišale taryba, ir rytoj vyks vienas susitikimas, ir mėnesio pabaigoje buvo numatytas susitikimas sėsti prie bendro derybų stalo. Išties mūsų planai yra pasirašyti trišalę sutartį ir ten numatyti visus žingsnius.

Kaip žinome, atotrūkis atsirado ne iš dangaus, o iš daugelio daugelio metų kultūros srities darbuotojų ignoravimo atlyginimo požiūriu. Per vienus metus neįmanoma to atotrūkio panaikinti, žinant, kiek reformų šiuo metu vyksta Lietuvoje. Dabar žinant, kad mokestinė reforma ženkliai padidins mažiausią ir vidutinį uždarbį turinčius kultūros darbuotojus... Mes iš tikrųjų ieškosime būdų, kaip pagerinti jų situaciją ir kaip tą atotrūkį sumažinti. Planas tą padaryti yra per keletą metų, o ne per vienus metus.

Tad mes pasiruošę deryboms, diskusijoms ir darysime viską, kad apie 150 eurų dydžio atotrūkis tarp švietimo ir kultūros darbuotojų tiesiog... na, tiesiog šitas pažadas būtų įvykdytas ir tas atotrūkis būtų panaikintas. Mes tikrai dirbame kartu ir tikrai nesipriešiname, tie žingsniai po truputėlį daromi. Negalima visko padaryti iš karto, ir tą visi puikiausiai žinome, bet tikiu, kad mes rasime kompromisą ir įvykdysime savo pažadą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Narkevičius. Ruošiasi V. Kamblevičius.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Mano klausimas būtų švietimo ministrei. Jūs antradienį gražiai pristatėte dėl etatinio mokytojų darbo apmokėjimo įgyvendinimo, buvo klausimai, atsakymai. Aš norėčiau dar pratęsti tą temą, nes turėjome susitikimus jau nuo antradienio. Aišku, vienas mūsų frakcijos seniūnės klausimas buvo dėl pradinių klasių nesusidariusio viso etato. Jūs pažadėjote, kad šitą klausimą išaiškinsite, bet jo tąsa yra ta, kad dabar mokytojai gauna iš direktoriaus nekontaktinių valandų paskirstymą neaišku, pagal kokius kriterijus. Jūs apie tai minėjote ir sakėte, ir mes matėme, kad raštu teoriškai yra išdėstyta ta eiga, bet praktiškai, aišku, jinai neveikia. Tai yra daugybė faktų. Aš įsivaizduoju, kad jūs, kaip ministerija, negebate...

PIRMININKĖ. Laikas, kolega!

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). ...aprepti viso proceso, todėl klausiu apie savivaldybių padalinių veikimą. Ir vis dėlto kaip jūs dabar darote, kokius veiksmus, kad būtų direktorių paskirstymas tų nekontaktinių vadų būtų viešas, skaidrus ir...

PIRMININKĖ. Klauskite!

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). ...pagrįstas? Ačiū.

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą ir už tai, kad įvardinote, kad ministerijos atsakomybė yra formuoti politiką ir rengti teisės aktus, o praktinis mokytojų etatinio modelio įgyvendinimas yra savivaldybių, taip pat mokyklų vadovų rankose. Karštoji linija ir konsultacijos, taip pat apklausos, bendradarbiavimas su savivaldybėmis leidžia mums apčiuopti tuos taškus, kur kyla nesusipratimų, kur kyla įvairių klaidų. Ir būtent į tai ir orientuota pagalba, konsultacijos netgi individualiais atvejais.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Kamblevičius. Ruošiasi R. Martinėlis.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū. Norėjau klausimą užduoti švietimo ir mokslo ministrei. Daug metų buvo graži tradicija, kai pirmokams rugsėjo 1-ąją būdavo įteikiami pirmoko pasai. Šiomet – šimtmetiniai metai, tas pasas galėjo būti šimtmečio pirmoko pasas, ir ši graži tradicija šiomet buvo pirmą kartą pažeista. Dėl kokių priežasčių? Nejaugi dėl keliasdešimties tūkstančių eurų tą viską buvo galima taip sudarkyti?

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Atsižvelgdami į mokyklų, į tėvų bendruomenių ir pastabas, ir pasiūlymus, mes šimtmečio pirmokams įteikėme kultūros pasą, ir jis nėra vien tikslai dokumentas, vien tikslai knygutė. Tai yra reali galimybė ir paslauga, į kurią įtrauktas ir valstybės finansavimas suteikti mūsų jauniems galimybę susipažinti su savo tėvyne, valstybe, jos pasiekimais, ją kūrusiais žmonėmis, lankantis įvairiuose kultūros objektuose, meno renginiuose. Ši galimybė nuo sausio 1 dienos bus prieinama ne tikslai pradinukams, bet ir visiems Lietuvos moksleiviams.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Klausia R. Martinėlis. Ruošiasi A. Palionis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas buvo rengtas vidaus reikalų ministrai, bet kadangi nėra, tai gal ar teisingumo... ar premjeras atsakytų. Norėčiau paklausti nuomonės apie ministerijos kanclerius, ar jie galėtų būti politinio asmeninio pasitikėjimo valstybės tarnautojais, nes padeda realizuoti vienasmeniam politikui – ministrai įgaliojimus, taip pat dalyvauja formuojant valstybės politiką ministrai pavestose srityse ir negali užtikrinti tokio visiško politinio neutralumo. Iš principo tokia nuomonė dėl perspektyvos.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Visaip gali būti – ir vienaip, ir kitaip, bet šitas modelis yra įtvirtintas neseniai – ką tik priimtame naujame Valstybės tarnybos įstatyme, kuris įsigaliojo sausio 1 dieną, ir aš manyčiau, kad jis turėtų veikti. Yra numatytos kadencijos, rotacijos galimybės ir to tikrai pakaktų, nes modelių buvo įvairių mūsų istorijoje. Ir toks modelis galimas, kad gali būti politinio asmeninio pasitikėjimo. Tai čia yra politinio apsisprendimo klausimas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Palionis. Ruošiasi G. Skaistė.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų aplinkos ministrui. Per pastarąsias dienas gavau keletą nusiskundimų ir spėju, kad jų gal bus ir daugiau. Rengiate dabar įsakymą dėl daugiabučių namų renovacijos investicinių planų, tvarkos pakeitimo. Yra 2.2 punktą, kuriuo keičiamas fasado ir cokolių šiltinimo medžiagų naudojimas. Taip supratau, kad iki šiol buvo galima naudoti šiltinti akmens vata, putų polistireną arba plokštes. Dabar keičiamu projektu yra panaikinamos plokštės – liks tik dvi galimybės naudoti renovuojant namus.

Klausimas yra toks. Jau bent nerimaujama dėl to, kad gamintojai kai kurie tikrai tuo ir užsima? Jeigu bus panaikinta galimybė namus renovuoti ir naudoti tas plokštes, jie bankrutuos, kas vykdys garantinius išpareigojimus, kurie turėtų būti dešimčiai metų? Ar tikrai čia yra pamatuota, ar dar čia šio įsakymo svarstymo stadija?

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų negaliu atsakyti. Atsakysiu jums raštu į šį klausimą. Vienintelė mintis, kylanti jums pristačius dėl tų plokščių, yra tiesiog Aplinkos ministerijos ir PAGD'o vykdytas tyrimas dėl degumo. Įtarčiau, kad greičiausiai dėl plokštės degumo klasės, bet jeigu ne, aš būtinai pasitikslinsiu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia G. Skaistė. Ruošiasi K. Glaveckas.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Laba diena. Mano klausimas yra švietimo ministrei. Pastaruoju metu skamba įvairūs pamąstymai apie viešuosius pirkimus ir kitus dalykus. Tame kontekste iškyla ir tokie senesni klausimai. Vienas iš jų yra apie 2012–2013 metų įvykius, kai jūs vadovavote Mostai. Iš pradžių jūsų buvo priimtas neigiamas Šv. Ignaco Lojolos kolegijos vertinimas, ji vėliau čia skambėjo per visus galus, paskui kažkodėl tas vertinimas buvo pakeistas, 2013 metais MOSTA persigalvojo ir įvertino teigiamai Šv. Ignaco Lojolos kolegiją, dėl to kilo įvairių nesutarimų ir su Studijų kokybės vertinimo centru, ir vadovė turėjo išeiti iš darbo. Iš principo ar prisiimate atsakomybę, kad jūsų tokie sprendimai tuo metu iš tikrųjų lėmė ir vėlesnius nekokybiškus tos kolegijos darbus, ir tuos rezultatus, kuriuos mes turime šiandien toje mokymo įstaigoje?

J. PETRAUSKIENĖ. Tikriausiai atsakyti į tokius detalius klausimus, kurie liečia beveik dešimtmetį atgal, aš tikrai negaliu. Ar dėl to išėjo vadovė, taip pat norėčiau, kad pateiktumėte įrodymų, jeigu jūs manote, kad dėl to išėjo Studijų kokybės vertinimo centro vadovė.

Dėl Šv. Ignaco Lojolos kolegijos finansavimo. Kaip tik tuo metu buvo priimti įstatymų pakeitimai, sudarantys galimybes finansuoti tokias aukštąsias mokyklas. Pertvarkydami aukštojo mokslo finansavimo sistemą, o tai ir yra šio pusmečio, šios Seimo sesijos, darbas, kaip tik ir galėsime rasti gerų sprendimų.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia K. Glaveckas. Ruošiasi R. Popovienė.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Klausimas finansų ministrui, kaip jau įprasta. Sakykite, gerbiamas ministre, bankuose ir toliau guli žmonių indėliai, milžiniškos sumos, jūs pats puikiai žinote, ir faktiškai guli su nulinėm palūkanom arba labai minimaliom palūkanom. Investuojama iš tų pinigų faktiškai nėra, į vertybinius popierius, lakštus galbūt truputį, bet iš esmės Vyriausybė per tuos dvejus metus nepadarė jokių patrauklių finansinių instrumentų, kad žmonės galėtų investuoti ir, pavyzdžiui, gauti 2,5 % ar pan., ir turėti vyriausybines garantijas. Sakykite, kaip vis dėlto planuojate įdarbinti tuos pinigus, nes juos sėkmingai darbina, atvirai tariant, kitų šalių bankai, o mes gulime nuošaly. Mūsų investoriai tikrai penktadalį iš visų investuojamų pinigų palieka Lietuvoje iš esmės, visi kiti išeina į užsienio institucinius investorius, į pensinius fondus ir kitur. Tai irgi sumažina finansines galimybes mums patiems skatinti savo ekonomiką, daryti QE, tik viduje. Ačiū.

V. ŠAPOKA. Ačiū už tikrai aktualų klausimą, gerbiamas profesoriau. Iš tiesų žinodami šią situaciją, esame inicijavę projektą kartu su IBRD. Netrukus IBRD kartu su mūsų ekspertais pristatys galimus žingsnius, kaip iš tikrųjų naudojantis institucinių investuotojų sakyčiau, pertekliniu likvidumu, įlieti šias lėšas į Lietuvos ekonomiką. Seime vyks ir diskusija. Labai kviečiu prisijungti prie tos diskusijos ir taip pat savo išvargomis tą projektą galbūt net patobulinti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia R. Popovienė. Ruošiasi R. Šarknickas.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Noriu paklausti sveikatos ministro. Šiandien iš tiesų labai daug žmonių kelia klausimą dėl kompensuojamųjų vaistų trūkumo, tų vaistų, kurie yra išrašyti kaip kompensuojamieji. Tikriausiai tai yra susiję su liepos mėnesį įsigaliojusi nauju iša-

kymu, bet šiandien galima tiesiog konkrečiai pasakyti, kad vaistų trūkumas jaučiamas, kompensuojamųjų vaistų žmonės negali įsigyti. Pavyzdžiui, yra toks „Bisoprololum Zonsiloc“, kaip alternatyvos jam pakeisti nieko nesiūlo. Jo iš viso nėra vaistinėse, yra tik po kokius tris lapelius, po vieną dėžutę ir žmonės negali jo įsigyti. Apklaustos septynios vaistinės, šiandien atsakymas vienas – kad bus tiekiamas, jo net nematyti, tai net neaišku, ar jis bus. Aš tiesiog norėčiau paklausti, kaip bus toliau sprendžiama ta problema, nes liepos mėnesį spaudoje buvo rašoma...

PIRMININKĖ. Laikas.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). ...apie tai, kad trūksta kompensuojamųjų vaistų. Ministerijos atsakymas buvo, kad tai galbūt tiekimo, gamintojų chaosas. Bet šiandien rugsėjis, o problema ta pati. Tikrai labai norėčiau, ministre, to konkretaus atsakymo, kaip elgtis konkrečiai žmogui, ką daryti šiandien. Vaistai baigiasi – tiekama nėra.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų aš negaliu apie konkretų vaistą pasakyti, bet mes turime net kelias institucijas, kurios labai atidžiai stebi, kiek yra vaistų sandėliuose. Kai mato, kad yra kažkoks kritinis mažėjimas, tada nedelsiant imasi priemonių, kad būtų įtraukiami kiti vaistai, kuriais galima keisti tokį vaistą. Dabar tam tikrų sunkumų gali iškilti dėl to, kad gamintojai, kurie dalyvauja teikdami savo kainas į vaistų kainyną, matyt, labai nerimtai pasižiūri į tai. Mes esame gavę tokių signalų, kad galvojame net ir į Konkurencijos tarnybą kreiptis. Pavyzdžiui, gamintojas, vienas vaistinių tinklas, kuris turi gamintoją, tuos vaistus, patekusius į kainyną, teikia tik savo vaistinių tinklui, kitam tinklui neteikia. Mes neseniai turėjome susitikimą su Vaistinių asociacijos atstovais, jie tokią problemą išsakė, tai mes paprašėme, kad jie tiesiog pateiktų konkrečiai savo kreipimąsi, kad mes galėtume kreiptis dėl tokių situacijų, kad jos nesikartotų.

Bet kiek aš klausiu, kokia apskritai situacija su vaistais, tai tik vieno kažkurio vaisto realiai trūko ir visiškai nebūtinai dėl to, kad kainynas kažką pakeitė, yra tokių pasikeitimų, kurie nepriklauso nuo kainyno. Buvo vienas onkologinis vaistas, jo tiekimas buvo sutrikęs dėl to, kad vienas gamintojas Europoje tiesiog nustojo jį gaminti, atsisakė gaminti, daugeliui šalių jo pritrūko. Su kitais vaistais buvo problema, kai paaiškėjo kokybės problemos, juos teko tiesiog išimti iš rinkos. Tai mes labai atidžiai stebime, kokia yra ta situacija, ir stengiamės greitai reaguoti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi A. Vinkus.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Visų pirma aš noriu padėkoti sveikatos ministrui žmonių vardu dėl to, kad žmonės jaučia, kad labai atpigo, per pusę, vaistai. O dabar klausimas... (*Balsai salėje*) Tuoju, Gabrieliu, paklausu, tai liečia jus. Norėčiau paklausti švietimo ir mokslo ministrės. Švietimo bendruomenė, mokytojai Lietuvoje yra ganėtinai pasipiktinę dėl trečios klasės knygos, kurioje yra G. Landsbergio tėvo sodyba su mokama stovykla Anykščiuose. Bendruomenė yra pasipiktinusi dėl to, kad tai yra akivaizdžiai paslėpta reklama. Aš noriu išgirsti jūsų vertinimus, kokie yra jūsų vertinimai kaip ministrės ir ar tai yra gerai?

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Nors nesu reklamos specialistė, bet tikrai galima išvelgti reklamą ir kalbant apie tai, kad vadovėlis, kaip yra numatyta, yra ugdymo priemonė, tai verslo reklama tikrai nėra ta vieta, kad verslas būtų reklamuojamas vadovėliuose. Kaip tik šiuo metu yra peržiūrima vadovėlių vertinimo ir leidybos tvarka, tokių dalykų tikrai netoleruojame ir tokių dalykų turi nebūti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Vinkus. Ruošiasi E. Pupinis.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas ministre, norėčiau jums užduoti du klausimus. Pirma, kaip jau visi žinome, jos ekselencija Prezidentė vetavo įstatymų, susijusių su sveikatos sistemos reforma, paketą. Nors ir pripažino reformos būtinumą, Seimas pritarė Prezidentės nuomonei. Norėčiau tamstos paklausti, kokias principines reformos nuostatas, manytumėte, tikslinga pakoreguoti, pakeisti ar patobulinti?

Antras klausimas. Jūs esate minėjęs, kad ministerijoje bus vykdoma struktūrinė reforma. Ar galėtumėte pakomentuoti, kokia stadija yra šio proceso ir kokie numatyti esminiai ministerijos struktūros pokyčiai? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimus. Pradėsiu nuo pirmojo. Iš tikrųjų, kaip ir minėjau, tuo metu, kai vyko diskusija dėl Prezidentės pateikto veto... Tikrai nesame suinteresuoti, kad kuris nors iš mūsų sprendimų arba reforminių sprendimų prieštarautų pagrindiniam šalies įstaty-

mui, t. y. Konstitucijai, dėl kurios ir buvo iškelti klausimai. Čia ir bus pagrindinė diskusija su teisininkais, kaip išvengti galimų prieštarų. Tikrai manau, kad logiškas siūlymas yra numatyti kriterijus įstaigų, sakykime, to tinklo sudarymo įtraukimą, ką kelia ir medikų bendruomenė, ir kas buvo anksčiau sakyta. Tai bus, matyt, pagrindiniai dalykai, į kuriuos stengsimės atkreipti dėmesį.

Dabar dėl ministerijos pertvarkos. Spalio 15 dieną turėtų pradėti veikti nauja struktūra. Tikslas buvo labai panašus kaip, matyt, ir kitų ministerijų, kurios darė pertvarkas. Tai pasižiūrėti funkcijas, nes turbūt ne esmė yra pakeisti padalinių pavadinimus ar kokius nors žmones atleisti. Tikslas buvo pažiūrėti, kaip tie padaliniai galėtų labiau horizontaliai bendradarbiauti, t. y. sustambinami.

Yra naujovių, kurių atsiranda ministerijoje. Nebuvo psichikos sveikatos skyriaus, anksčiau buvo Psichikos sveikatos centras. Norime psichikos sveikatą pakelti į aukštesnį lygį, kad politikos formavimo funkcija atsirastų pačioje ministerijoje, kad būtų mums lengviau tiesiog koordinuoti tas veiklas, dėl kurių Lietuva turi labai daug problemų. Tokie esminiai pakeitimai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi A. Gelūnas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėčiau paklausti Ministro Pirmininko, tačiau tema labai panaši – dėl švietimo ministrės tam tikrų galbūt sprendimų, ne sprendimų, kai vyras laimėjo vienus ar kitus konkursus jos sistemos. Iš tikrųjų jūs labai neaiškiai atsakėte šiandien „Žinių“ radijuje, kad neva jeigu ministras labai reikalingas ir yra kokių nors problemų tam tikroje srityje, jis faktiškai gali vos nepažeisti tarnybinę etiką, jis faktiškai svarbesnis negu tarnybinė etika.

Norėčiau, kad patikslintumėte, ar jūs atleistumėte ministrę ir siūlytumėte atsistatydinti, jeigu tikrai Vyriausioji tarnybinės etikos komisija pasakytų, kad problemų buvo? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Kai pasakys, tai bus ir sprendimas.

PIRMININKĖ. Ačiū. A. Gelūno nėra. Klausia G. Vaičekauskas.

G. VAIČEKAUSKAS (LSF). Gerbiama švietimo ministre, 13 tūkst. – tokį skaičių teko išgirsti praėjusią savaitę lankantis Klaipėdos universitete. Kiti duomenys yra 8 ar 9 tūkst., bet skaičiai yra apie tą patį. Tai skaičius jaunuolių, kurie šiais metais baigė mokyklą, bet dingo kaip pūkas. Jie neatsirado rugsėjo mėnesį nei šalies universitetuose, nei profesinėse technikos mokyklose. Gal jūs žinote, kur tie vaikai? Ačiū.

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Priėmimas į aukštąsias mokyklas dar nesibaigė, jis vyksta iki spalio 1 dienos, vyksta institucinis priėmimas, vyksta užsieniečių priėmimas. Esame numatę ir atliekame priėmimo tiek į aukštąsias mokyklas, tiek į profesines mokyklas analizę. Kaip tik vakar Seimo Švietimo ir mokslo komitete buvo pritarta, kad analizė bus pristatyta detalčiai ir pagal mokyklas, ir pagal regionus komitetui ir, be jokios abejonės, viešai ir bendruomenei.

PIRMININKĖ. Ačiū. L. Balsys. Prašom klausti. Ruošiasi D. Kaminskas.

L. BALSYS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas premjere, gražiausiose Lietuvos vietose, tokiose kaip Labanoro giria, Punios šilas, Nemuno kilpų regioninis parkas, šiuo metu masiškai kertami miškai plynųjų kirtimų būdu. Tai kelia visuomenės pasibaisėjimą, pasipiktinimą ir nesupratimą, kas vyksta. Klausiu jūsų, nes dar balandžio mėnesį kreipiausi į aplinkos ministrą ir Miškų tarnybą, pateikiau šokiruojančių nuotraukų ir reikalavau paaiškinimų. Paaiškinimus gavau. Iš jų aiškėja, kad viskas esą lyg ir normalu. Didelių pažeidimų nenustatyta ir viskas vyksta pagal įstatymus. Kadangi man tai neatrodo normalu, pateikiau įstatymo pataisas, draudžiančias atlikti plynus kirtimus saugomose teritorijose, bet šiandien man įdomu išgirsti jūsų, premjero, ir galimai žmogaus, siekiančio visų Lietuvos žmonių palaikymo artėjančiuose Prezidento rinkimuose, nuomonę, ar tai yra normalu kirsti mūsų mišką, kuris yra visų turtas?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Aš tikrai pasikliauju specialistais ir mokslininkais, kurių išvadų pagrindu tokie sprendimai daromi. Jūs patys pasakėte, kad tai yra teisėti sprendimai, bet, kalbėdamas apie ateitį, žinau, kad yra iniciatyvų, kad būtų įstatymu ribojami, kaip jūs minėjote, plyni kirtimai saugomose teritorijose. Manau, kad mes tikrai pritarsime ir Vyriausybė palaikys šitą sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia D. Kaminskas. Ruošiasi V. Juozapaitis. Jeigu jo nėra, tai A. Matulas.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas aplinkos ministre, praėjusią savaitę jūs lankėtės Kėdainiuose dėl įvykusios ekologinės nelaimės, kai iš miesto valymo įrenginių nuo rugpjūčio 21 dienos beveik tris savaites tekėjo nevalytos nuotekos tiesiai į Nevėžio upę. Gyventojai iš

tikrųjų yra labai pasipiktinę, prašo manęs, kaip Seimo nario, pagalbos ir informuoja, kad šiandien irgi eina didžiulis dvokas, o „Kėdainių vandenu“ direktorius sako, kad situacija dar iki galo neįvaldyta, skaidymo bakterijos neatsikūrusios ir nuotekos dar neišvalomos. Jūs lankėtės Kėdainiuose. Kaip įvertintote susiklosčiusią situaciją, kai nei savivaldybė, nei Aplinkos apsaugos agentūra nesiėmė jokių priemonių, kol gyventojai nepaviešino nufilmuotos vaizdo medžiagos socialiniuose tinkluose? Meras atidavė tirti prokuratūrai, kas Kėdainiuose padaryta, bet, manau, tai nėra problemos sprendimas. Nubaus kaltus, o...

PIRMININKĖ. Laikas.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). ...kas spręs problemą? Juolab kad jau ne kartą buvo kalbėta...

PIRMININKĖ. Laikas, kolega!

D. KAMINSKAS (LVŽSF). ...kad valymo įrenginiai nepatenkina viso Kėdainių nuotekų valymo poreikio ir reikia juos nedelsiant atnaujinti. Ką daro Aplinkos ministerija, kad situacija pasikeistų iš esmės?

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimą. Kaip vertinu avariją? Tai vienareikšmiškai, aišku, kad negiamai. Iš tikrųjų skaudu, bet koks išsiliejimas į atvirus vandens telkinius yra didelė žala gamtai. Kitas dalykas, dėl ko aš reagavau ir važiauvau į Kėdainius, kad šiuo atveju „Kėdainių vandenys“ netinkamai, mano supratimu, reagavo į tą situaciją. Pradiniais duomenimis, avarija įvyko dėl trečiųjų asmenų veiksmų, nes buvo labai agresyvios kenksmingos cheminės medžiagos patekusios į nuotekų tinklus ir dėl to sutriko valymo įrenginių funkcija. Tačiau pamatę tai, pamatę, kad situacija tampa nebevaldoma, jie privalėjo informuoti tiek merą, tiek visuomenę, gyventojus, apie elgesį ir valdyti tą ekstremalią situaciją.

Iš tikrųjų dėl ekstremalių situacijų, aš matau, savivaldybės ir vandens tiekimo įmonės, kurias valdo savivaldybės, niekaip nepasimoko iš tų atvejų. Mano kadencija prasidėjo nuo nuotekų avarijos Vilniuje, dabar buvo Kėdainiai ir po kelių dienų įvyko Kaune. Tai iš tikrųjų yra tokie dalykai, kur, mano supratimu, tas ekstremalių situacijų valdymo planas neturėtų būti popieriuje. Turi būti aiškiai modeliuojama, kaip valdomos tokios situacijos, atsitikus avarijai, tarp vienu siurblių, tarp kitų, kaip kreipiami nuotekų tinklai, kas ir už ką atsakingas. Mes dėl tokio reglamentavimo kalbamės su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu (PAGD), nes jie kol kas atsakingi už tų ekstremalių situacijų valdymo planų įgyvendinimą.

O kas siejasi su Kėdainių valymo įrenginiais, netinkamu nuotekų išvalymu, tai ten yra daug klausimų, kurie iš tikrųjų mums labai kelia nerimą. Lietuvos Respublika gavo ir Europos Komisijos pažeidimo procedūrą... ir vienas iš esminių priekaištų yra tas, kad Kėdainių nuotekų valyklėje yra neišvalomos nuotekos iki europinių standartų. Aplinkos ministerija yra rezervavusi ir bus rezervavusi, tą atsakingai sakau, 50 % lėšų poreikio šitiems valymo įrenginiams rekonstruoti, tačiau savivaldybė, kaip vandens tiekimo ir nuotekų valymo įmonės savininkė, privalo imtis veiksmų, nes kitu atveju mes turėsime tokią situaciją, kad Lietuva gaus baudą, o tą baudą tikrai dalinsimės tarp savivaldybių.

Dėl pačių Kėdainių gyventojų gerovės ir tarifų nekėlimo. Jeigu šitas meras nesugeba su tuo susitvarkyti, tegul gyventojai galvoja, ką rinks, nes tai yra ne juokai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Matulas. Ruošiasi J. Sabatauskas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas Ministrė Pirmininke, prieš keletą metų Pasvalio savivaldybė sukūrė projektą „Pasvalio slėnis“. Nupirko 4 hektarus žemės prie Pasvalio žiedo, kas žinote „Via Baltica“ kelią. Buvo derinta su Vyriausybe, su buvusiu premjeru, susisiekimo ministru, Kelių direkcija, kad mes Vyriausybės nutarimu pusę žemės atskiriame, parduodame 2 hektarus Kelių direkcijai, ji įrengia poilsio aikštelę, pravažiuojančių mašinų srautai didžiuliai, o šalia mes įrengiame slėnį. Jau dabar apie 40 verslininkų pasirašė, kad nori gamintą produkciją pardavinėti. Tikrai gaminančių yra daug – Pakruojis, Biržai, Pasvalys, Kupiškis. Būtų virš 200 darbo vietų.

Pasikeitė valdžia – pasikeitė viskas. Jūs buvote atvažiuavę, buvau aš pas jus. Jūs tikrai suvokėte, supratote, kad projektas idealus, ką minėjo ir praeiti ministrai. Dabar bandėme papulti pas susisiekimo ministrą, jis visada užsiėmęs. Jo komanda, kuri su mumis susitiko, kalba vėjus abso-liučius. Pas ūkio ministrą buvome, ūkio ministras irgi ten teorijų...

PIRMININKĖ. Laikas jau!

A. MATULAS (TS-LKDF). ...mums pripasakojo, ką reikia daryti. Premjere, prašome jūsų pagalbos, nes regionai naikinami, centralizuojami, optimizuojami. Dabar štai gavau raštą iš Pasvalio mero, kad Mokesčių inspekcijos skyriai, atrodo, uždaromi. Ūkininkai ir savivaldybės jau sunerimę, gal čia ministras irgi dar atsakys. Regionuose nieko nelieka. Visą laiką skatino visi, kad patys galvotume.

PIRMININKĖ. Ačiū.

A. MATULAS (TS-LKDF). Mes patys galvojame, bet padėkite mums.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Tikrai tą problemą aš žinau. Gal susisieki ministro papildys. Apšilankius tas projektas buvo patrauklus ir atrodo turintis perspektyvą. Buvo tiesiog prašymas išanalizuoti tiek pačiai savivaldybei, tiek ir su Kelių direkcija dėl galimo apkrovimo. Aikštelė yra netoli sienos ir tiesiog buvo prašymas, kad tikrai būtų apkrauta, ir pasižiūrėtų pagal laikus, pagal darbo ir poilsio režimą sunkiasvorių automobilių, kad nebūtų taip, jog sustoja jie prie Lietuvos–Latvijos sienos ar net Latvijos pusėje ir pravažiavę, kadangi laikas būtų skirtas judėjimui, tiesiog nesustotų toje aikštelėje. Gal ministras mane dar patikslins, kokia dabar stadija yra, bet tikrai projektas nepamirštas. Aš buvau, kalbėjau ir atgalinis ryšys būtinai savivaldybei bus.

PIRMININKĖ. Ministre, prašom.

R. MASIULIS. Projektas tikrai nepamirštas. Negražiai jūs, pone Matulai, apkaltinate, kad neįmanoma pakliūti. Juk jūsų prašymu mūsų žmonės net važiavo į Pasvalį ir išsprendė nemažai problemų nuvažiavę, o jūs dabar sakote, kad neįmanoma pakliūti. Manau, tai yra nesusipratimas, bet... (*Balsas salėje*)

PIRMININKĖ. Nesiginčykime! Klausykime atsakymo.

R. MASIULIS. Bet dėl projekto tikrai pasižiūrėsime. Niekas neturi jokių reikšmingų pretenzijų. Jį reikia vertinti. Jo yra darbinė stadija.

PIRMININKĖ. Ačiū už geranorišką poziciją.

Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi J. Varkalys.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mano klausimas Ministrui Pirmininkui. Rugsėjo 10 dieną, atidarant sesiją, pristatant sesijos programą, klausiau primindamas Ministrui Pirmininkui, kad sausio 1 dieną sukaks jau dešimt metų, kai sumažintas bazinis dydis visų biudžetinių įstaigų tarnautojų, kultūros, švietimo darbuotojų, medikų, taip pat ir valstybės tarnautojų, tarp kurių ir visų statutinių tarnybų tarnautojai. Vakar, lankydamasis viename iš rajonų, bendraudamas su muziejaus darbuotojais, su vienos iš mokyklų mokytojais, dar kartą supratau, kokia opi ta problema ir kaip žmonės vargsta, kad valstybė nesugeba niekaip gražinti skolų. Praeitą kartą jūs sakėte, kad didinsite kartu su biudžetu bazinį dydį. Šiandien aš klausiu, kiek didinsite?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, džiugu, kad jūs pagaliau išvažiavote pas žmones, nors ketverius metus buvote suformavę Vyriausybę ir galėjote išspręsti tuos klausimus, atkurti prieš dešimtmetį, kaip sakote, nusavintas lėšas arba sumažintą bazinį dydį. Geriau dabar, aišku, pradėti vėliau rūpintis. Aš galiu pasakyti, kad tikrai kelsime, o kiek kelsime, tai priklausys vėlgi nuo bendrų sprendimų, kokios išlaidos numatytos kitose srityse, bet kad kėlimas bus, tai tikrai faktas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia J. Varkalys. Ruošiasi A. Papirtienė.

J. VARKALYS (LSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamasis Ministre Pirmininke, visi puikiai matome ir žinome, kad statistinis darbo užmokestis nuolat didėja, bet didėja ir auga taip pat ir prekių, ir paslaugų kainos. Realus užmokestis ne taip greitai auga, kaip norėtusi ir kaip tikėtumės. Vienas iš šaltinių darbo užmokesčiui didinti būtų įmonių pajamų didinimas, taip pat ir Europos Sąjungos paramos panaudojimas. Kažkada kalbėjome ir klausėme apie tai, kaip panaudojama Europos Sąjungos parama, kadangi laikotarpis baigiasi 2020 metais, o pagal atskirus sektorius, yra tokių žinių ir duomenų, kad kai kur parama panaudota dar tik 30 %, 40 % ir t. t. Ar būtų įmanoma gauti tokią informaciją, galbūt per tą pusvalanduką, kai vienas ar kitas ministras pasisako, kiek iš tikrųjų buvo paramos, kiek sudaryta sutarčių, kiek jų realizuota, kiek apmokėta ir t. t.? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Tikrai geras jūsų pasiūlymas ir aš siūlau Seimo vicepirmininkei įtraukti į pusvalandį. Finansų ministras galėtų pristatyti, mes tą informaciją kas dvi savaites Vyriausybėje svarstome, pamatysite rezultatus, esame tarp šešių geriausių Europos Sąjungos valstybių pagal investavimo intensyvumą – ne išlaidas, bet investavimą, ir būtent per šią prizmę ir darome, žinodami, kad kitoje finansinėje perspektyvoje, tikėtina, atskiros eilutės bus mažesnės. Todėl atsakingas investavimas, neužkraunantis po to finansinės naštos į ateitį, labai svarbus, bet tikrai pritariu, informacija visa yra, mes nuolat sekame, nuolat raginame institucijas, kurios galbūt per lėtai įgyvendina, lygiai taip pat ir perskirstome, kur intensyvumas yra didelis, kad neprarastume nė vieno euro. Kita labai svarbi sąlyga – kad tikrai ne iššvaistytume bet kur, o investuotume.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išties labai puikus klausimas ir tikslus atsakymas. Galbūt galima jau tikslinti, kad tai būtų rugsėjo 25 diena, jeigu jums tinka galimybės būti plenarinių posėdžių salėje ir atsakyti į klausimus.

Klausia A. Papirtienė. Ruošiasi J. Razma.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Gerbiamoji švietimo ministre, mokytojai, švietimo profesinės sąjungos skundžiasi dėl viešosios įstaigos Vilniaus universiteto Teisės klinikos veiklos ir nekompetencijos, konsultuojant etatinio modelio įgyvendinimo klausimais. Aš norėčiau paklausti, koku pagrindu Švietimo ir mokslo ministerija susitarusi dėl šių konsultacijų? Ar jos yra nemokamos? Ar Švietimo ir mokslo ministerija moka pinigus Vilniaus universiteto Teisės klinikai? Ir, kaip jau minėjau, kadangi *švietimiečiai* yra nepatenkinti tų konsultacijų kokybe, norėčiau... Kaip žinome, tas konsultacijas teikia... konsultantai yra dar studentai, ar pati ministerija yra patenkinta šių konsultantų darbo kokybe? Ačiū.

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Kadangi įvedę etatinį mokytojų apmokėjimą taip pat susidūrėme, kad mokyklų vadovams, savivaldybėms, švietimo skyriams reikia pagalbos stiprinant jų teisinę kompetenciją darbo teisės klausimais, konsultuoja ne tik Valstybinė darbo inspekcija, bet ir pačių mokytojų pageidavimu pasitelkėme į pagalbą profesionalius teisininkus. Jeigu mokytojai turi skundų, tikrai labai norėčiau juos gauti ir kad jie būtų įvardyti konkrečiai. Atsakinėja į klausimus visa grupė teisininkų, net ir pats Teisės fakulteto dekanas, kurio kompetencija tikriausiai ne subjektyviai, o objektyviai yra pripažinta ir įvertinta. Švietimo ir mokslo ministerija yra sudariusi sutartį su Vilniaus universiteto Teisės klinika ir moka už šias paslaugas mokytojams, mokyklų vadovams, savivaldybių švietimo skyriams. Šios konsultacijos yra teikiamos nemokamai. Tai yra pagalba ir parama randant atsakymus, pasitelkiant kompetentingą teisininkų bendruomenę.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Razma. Ruošiasi L. Staniuvienė.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamasis Ministrė Pirmininke, manau, kad jūs skaitėte spaudoje perteiktą vakarykštį Antikorupcijos komisijos posėdį, kuriame komisijos pirmininkas V. Gailius labai akcentuotai suformulavo išvadas dėl švietimo ir mokslo ministrės veiksmų, kai ji darė sprendimus, pasirašinėjo raštus dėl jos pavaldumo tų įstaigų, kurios yra gavusios iš jos vyro bendrovės užsakymų, tiksliau, apmoka vyro bendrovei už tam tikras paslaugas, ir kad čia yra akivaizdžiausias interesų konflikto pavyzdys. Ar jūs pats asmeniškai pritariate tokiai V. Gailiaus išvadai? Ar tai sustiprino kritiškus ministrės vertinimus?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Nemačiau komisijos išvadų. Kai pamatysiu, tikrai įvertinsiu ir pasakysiu, ar sustiprino, ar sušvelnino, bet noriu sulaukti. O kas spaudoje, tai tikrai neturėjau galimybės paskaityti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia L. Staniuvienė. Ruošiasi S. Gentvilas.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas teisingumo ministru. Vasarą lankiausi įkalnimo įstaigose, areštinėse, pataisos namuose. Mano vizito tikslas buvo suimtųjų ir kalinčiųjų savižudybės. Įstaigų vadovai išreiškė nuogaštavimus, kad suimtieji ir kalintieji į jų įstaigas atvežami be jokios istorijos apie jų medicininę ir psichologinę būklę, todėl yra neįmanoma iš karto nustatyti jų polinkio į suicidinį elgesį ir tam reikia laiko. Ar būtų galima tikėtis, kad įžengus į XXI amžių šioje srityje būtų sukurta tarpinstitucinė elektroninė aplinka, kurioje kalėjimas ir policija galėtų matyti jiems pervežtų asmenų medicininę istoriją? Ačiū.

E. JANKEVIČIUS. Būtų galima. Iš tikrųjų byloje ir taip ta medžiaga yra, kaip tik tą problemą mes žinome, girdime, ji yra aktuali. Šį penktadienį visų įstaigų vadovai renkasi į ministeriją, tarp įvairių klausimų yra ir šis klausimas, mes svarstysime, kaip patobulinti, kad dar greičiau ta informacija galėtų būti pasiekama.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi D. Kepenis.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už galimybę paklausti. Aš norėčiau sveikatos apsaugos ministro apie netradicinę temą, apie maisto švaistymą, to būdinga klausti aplinkos ministro. Bet Kauno rajono savivaldybė savo mokyklose pradėjo taikyti švediško stalo principą mokiniams maitinti. Kitos mokyklos kažkodėl neperėmė, perėmė tik jūsų nurodytą metodiką. Dabar iš esmės skundžiamasi maisto švaistymu, švelniai tariant, maisto nevalgymu. Ar nematote prasmės keisti esamos metodikos, nes akivaizdu, kad visuomenė arba nepasiruošusi, arba priima tai kritiškai. Aš tiesiog manyčiau, kad laikas įvertinti pastarąją savaitę. Kaip iš tikrųjų ministerija vertina pastarąją savaitę? Dėkui.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už labai taiklų klausimą. Kauno rajonas neatsitiktinai tą praktiką pradėjo taikyti. Mes turbūt prieš pusantrų metų kartu su švietimo ministre važiovome, susitikome su Kauno ir Kauno rajono savivaldybių atstovais ir pasiūlėme tokį modelį diegti. Vertinsime praktiką, kaip jiems sekėsi. Toks tikslas ir buvo jį pasiūlyti, kad maistas nebūtų švaistomas. Ir viena kitai problemos tikrai neprieštarauja, kaip jūs sakote, dėl maisto švaistymo. Nepriklausomai nuo to, koks yra tvarkos aprašas ir kokie produktai rekomenduojami, dalis vaikų vis tiek vienus renkasi, kitų nesirenka, maistas buvo švaistomas ir iki aprašo pakeitimo, ir dabar tokių dalykų yra. Mes tikrai planuojame tą praktiką plėsti. O jeigu kalbėtume, ar laikas, ar ne laikas tokiems sprendimams, aš tada noriu paklausti, kada bus laikas spręsti problemas, kurios susijusios su vaikų antrojo tipo cukriniu diabetu? Tie skaičiai kelis kartus yra išaugę Lietuvoje per keliolika metų. Mes turime vis daugiau ir daugiau sergančių vaikų. Čia, Seime, paskui diskutuojame apie insulino pompas, apie sensorius, apie brangius vaistus ir panašiai. Aš galvoju, kad tai reikėjo padaryti seniai. Žinoma, visuomenei tai kelia tam tikrą diskomfortą, bet kažkada vis tiek reikėjo tai padaryti, kad vaikai bent jau ten, kur mes galime pasirūpinti, kad jie gautų sveikatai palankų maistą. O laiko prisitaikyti – užtruks, bet aš manau, kad tikrai vaikai yra lankstūs, jie prisitaikys prie maitinimo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi T. Tomilinas.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Noriu padėkoti mūsų Vyriausybei už jautrų atsiliepimą į Lietuvos sveikuomenės daug metų keltą klausimą dėl labai nesveiko, ypač mūsų vaikučiams, laiko sukiojimo. Pagaliau Europos Sąjunga suprato mūsų klausimą ir turime gražų atsakymą. Ar galime tikėtis, kad po kelių savaičių pasukę valandą atgal daugiau jau nebesukiosime ir mūsų vaikučiai ramiai miegos, ir daugiau to streso nebekelsime vieni kitiems? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Sprendimas tikrai parodė, kad jei nori, viską gali pasiekti, nors daug skepsio buvo, kad čia niekam nereikia, niekam neįdomu, jūs nieko nepadarysite. Tai ne mes vieni. Yra bendras sprendimas. Ir kitas dalykas, dabar belieka apsispręsti vėlgi pasikliaunant specialistų išvada, kuris tas laikas yra mūsų valstybei, mūsų visuomenei labiausiai tinkamas. Tai, matyt, persikelsime dabar į kitą diskusijų etapą, nes vieni nori gyventi vadinamuoju vasaros laiku, kiti – žiemos laiku. Bet čia vėlgi, bent jau mūsų sprendimais, pirmiausia vertinsime specialistų, kurie tikrai gali argumentuotai pasakyti, kas mums, mūsų visuomenei yra priimtinausia. Ir priimsime sprendimus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamas premjere, per labai trumpą laiką Lietuvoje įvyko žiaurūs nusikaltimai, laiptinių ir butų padegimai. Kaip paaiškėjo, tai galimai susiję su išpuoliais prieš LGBT bendruomenės atstovus, aktyvistus. Mano klausimas yra, ar jūs, kaip Vyriausybės vadovas, domėjotės ir kontroliuojate šią situaciją, nes tai neišvengiamai susiję su Vyriausybe? Tokie neapykantos nusikaltimai paskui turi pasekmes ir lygių galimybių politikai, ir tarptautiniam įvaizdžiui, ir t. t., tai labai prašau jūsų pasidomėti šia tema.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Tikrai tai nerodo mūsų visuomenės brandumo kalbant apie toleranciją ir gerbimą įvairių požiūrių ir pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių. Aš pirmiausia vertinu

šiuos įvykius kaip tikrai pakankamai rimtas nusikalstamas veikas, kurios gali sukelti labai skaudžias pasekmes. Dėl to tikrai pasidomėjau ir, kiek mane patikino policijos vadovai, asmenys, darantys šias nusikalstamas veikas, tikrai bus nustatyti. Abejoti policijos gebėjimu iširti nusikalstamas veikas tikrai neturiu jokio pagrindo. Jeigu pasakė jie taip, tai tikiuosi, kad taip ir bus. O viena iš geriausių prevencijų šių nusikalstamų veikų yra asmenų, kurie padarė nusikalstamas veikas, išaiškinimas ir patraukimas šiuo atveju ir baudžiamojon atsakomybėn. Galiausiai visuomenė taip pat galės sužinoti tuos asmenis, kas tokias nusikalstamas veikas daro. Tai manau, kad policija ši nusikaltimą ar šiuos nusikaltimus ištirs.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Visi norintys paklausti ir esantys salėje paklausė. Gerbiamai Vyriausybei dėkojame už išsamius atsakymus, linkime sėkmės. Baigiame rytinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 205 STENOGRAMA

2018 m. rugsėjo 13 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. ŠIAULIENĖ

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Gerbiami kolegos, pradėsime Seimo vakarinį plenarinį posėdį ir prašom registruotis.

Užsiregistravo 73 Seimo nariai.

15.03 val.

Įstatymo „Dėl amnestijos akto“ projektas Nr. XIIIIP-2400 (pateikimas)

Pirmasis popietinės darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl amnestijos akto“ projektas Nr. XIIIIP-2400. Kviečiu pateikėją. Gerbiama A. Norkienė – per šoninį mikrofoną. Prašom.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Gera diena. Gerbiama pirmininke, prašome frakcijos vardu pusės valandos pertraukos.

PIRMININKĖ. Prašau?

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Pusės valandos pertraukos šiuo klausimu.

PIRMININKĖ. Pusės valandos pertraukos. Prašom balsuoti dėl frakcijos prašymo dėl pusės valandos pertraukos dėl įstatymo „Dėl amnestijos akto“ projekto.

Balsavo 68: už – 41, prieš – 18, susilaikė 9. Taigi pusės valandos pertrauka.

Prašom. K. Masiulis – per šoninį mikrofoną.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš norėčiau prašyti kolegas, ypač iš valdančiųjų, kad nepiktnaudžiautų tomis pusės valandos pertraukomis. Aš nesuprantu, kam to reikia.

PIRMININKĖ. Man atrodo, siūlymas būtų visiems nepiktnaudžiauti, tada ir nebūtų apsidraudimo. (*Balsai salėje*)

15.04 val.

Referendumo įstatymo Nr. IX-929 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2477 (pateikimas)

Tuomet kitas popietinės darbotvarkės klausimas – Referendumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2477. Pateikėjas – A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, pristatau jums Referendumo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo projektą. Šiuo pakeitimu siekiame pailginti laikotarpį, per kurį surengiamas referendumas, jei Seimas priima nutarimą dėl referendumo paskelbimo. Šiuo metu Referendumo įstatyme yra numatytas laikotarpis nuo dviejų iki trijų mėnesių, tai yra labai trumpas laiko tarpas. Manytina, kad laikotarpio pratęsimas iki aštuonių mėnesių sudarytų geresnes sąlygas referendumui pasirengti, tinkamai suplanuoti jam skirtas lėšas, piliečiai galėtų įsigilinti į referendumui pateiktus klausimus ir panašiai.

Gerbiami kolegos, kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori klausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia A. Sysas, bet nematau. P. Urbšio taip pat. J. Sabatausko nėra. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, šis įstatymas taip pat turbūt šiek tiek siejasi su referendumu, apie kurį mes kalbame, dėl pilietybės ir t. t. Ar nemanote, kad vėlgi tas aštuonių mėnesių terminas šiek tiek per ilgas, nes toks didelis šuolis nuo dviejų? Kokie pagrindiniai argumentai? Informavimui pakanka, užtenka ir trumpesnio laiko. O jeigu reikia dirbti su visuomene,

to niekas netrukdo daryti ir dabar, pavyzdžiui, propaguoti referendumo idėją tiesiogiai ir panašiai, o ne įstatymo pakeitimu? Ačiū.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Kaip žinome, referendumu paprastai sprendžiami labai reikšmingi valstybei klausimai ir, manau, Vyriausybė, ministerijos ir visos kitos institucijos tikrai turėtų pakankamai laiko pasiruošti. Aštuoni mėnesiai yra gana didelis laiko tarpas, sutinku, galbūt galima jį koreguoti, tačiau toks buvo mano siūlymas kartu su darbo grupės nariais. Mes įvairius variantus svarstėme, tačiau apsistojome prie šito. Manau, kad komitetuose apsvarsčius, padiskutavus galbūt tas skaičius ir galėtų kisti, tačiau šiuo metu siūlome tokį.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, jau atsakė į klausimą.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū. Norėjau jūsų paklausti, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų, kai terminai didėja, didėja ir apimtys, ir finansiniai resursai turi padidėti. Jūs neskaičiavote, kiek padidės, kiek reikės papildomai daugiau lėšų?

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Pakeitus šitą įstatymo dalį tikrai papildomo finansavimo nereikės, valstybei tai nė kiek nekainuos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų, norinčių paklausti, klausimus.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju.

PIRMININKĖ. Motyvai už. Vėl J. Sabatausko nematau. Tuomet A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDDF). Manychiau, kad šis siūlymas yra logiškas ir priimtinas, nes šiuo atveju, kaip buvo ir klausime pabrėžta, žemutinė laiko riba nėra mažinama, paliekame dabar galiojančią referendumo vykdymo dviejų mėnesių laikotarpį nuo referendumo paskelbimo dienos. Tačiau dabar galiojančiame įstatyme maksimali vykdymo data yra ribojama trimis mėnesiais, o siūloma me projekte, kaip matome, numatyta šį terminą pratęsti iki aštuonių mėnesių. Priėmus šį įstatymo sprendimą, dar kartą pabrėžiu, kas jau buvo pasakyta salėje, būtų sudaryta galimybė tiek institucijoms, tiek piliečiams geriau pasirengti tokiam atsakingam įvykiui kaip referendumas, kuriuo sprendžiami valstybės klausimai. Siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti? Balsuojame. Prašau. Balsuojame dėl Referendumo įstatymo. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 78 Seimo nariai: už – 52, prieš – 8 ir susilaikė 18. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas ir siūloma svarstymo data – spalio 16-oji.

15.10 val.

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-2415ES (pateikimas)

Gerbiami kolegos, iš rytinio posėdžio mums yra likęs darbotvarkės 1-10 klausimas – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo tam tikrų straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-2415ES. Pateikimo stadija. Projektą pateikti kviečiame kultūros viceministrą G. Andrušionį. Prašom. Ir G. Burokienė – per šoninį mikrofoną.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš norėčiau grįžti prie prieš tai buvusio klausimo ir paprašyti, kad įtrauktų į svarstymą anksčiau, kad ir rugsėjo 25 dieną, nes komitetas apsvarstys jį kitą trečiadienį.

PIRMININKĖ. Jūs svarstysite kitą trečiadienį?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. O kitas trečiadienis tai bus rugsėjo – kelinta išeis mums? – 17 diena. Tai vis tiek... Ne, išeis... (Balsai salėje) Tada galima 25 dieną.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkui.

PIRMININKĖ. Rugsėjo 25 dieną. Keičiame tada svarstymo datą. Atsiprašom. Per šoninį mikrofoną – V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, frakcijos vardu šio klausimo, dėl kurio ponas viceministras stovi, mes prašome pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKĖ. Šventa teisė – prašyti. Prašom balsuoti dėl Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo projekto pateikimo pertraukos.

Balsavo 82: už – 36, prieš – 36, susilaikė 10. Pertraukai pakanka. Ačiū, viceministre. Kviečiame Seimo Pirmininką pristatyti kitos savaitės darbotvarkę.

15.13 val.

Seimo savaitės (2018-09-17–2018-09-21) – 2018 m. rugsėjo 18 d. (antradienio) ir 20 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

V. PRANCKIETIS. Ačiū už galimybę. Gerbiami kolegos, darbotvarkė buvo svarstyta šiandien Seniūnų sueigoje. Seniūnų sueiga jai pritarė. Yra daug klausimų, kuriuos mes jau pateikėme, dabar jau bus jie svarstomi kitą savaitę ir priimami. Jeigu turėtumėte klausimų man dėl darbotvarkės, maloniai prašom.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pateikimą. Klausiančių nėra.

Gerbiami kolegos, ar galime pritari teikiamai savaitės darbotvarkai? Bendru sutarimu? Dėkoju. Dėkoju, Pirmininke.

Taigi pusės valandos pertrauka, paprašyta dėl Amnestijos įstatymo, dar neprašė. Kito ministro neturime. (*Balsai salėje*) Ne, gerbiamieji. Pareiškimų irgi niekas nenori daryti? Net N. Puteikis neturi.

15 minučių pertrauka. Būtų buvęs Autorių teisių įstatymo pateikimas, paprašėte pusės valandos pertraukos, kolegos.

Pertrauka

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašome užimti vietas, 15 minučių pertrauka baigėsi. Tęsiame posėdį.

15.30 val.

Įstatymo „Dėl amnestijos akto“ projektas Nr. XIIIIP-2400 (pateikimo tęsinys)

Pusvalandžio pertraukos buvo prašyta dėl darbotvarkės 2-1 klausimo – įstatymo „Dėl amnestijos akto“ projekto Nr. XIIIIP-2400. Pradėsime jo pateikimo stadiją. Į tribūną kviečiu R. Karbauskį. Prašom.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, noriu pasakyti, kad amnestijos akto išleidimo teise Lietuvos seimai naudojosi septynis kartus. Dabar yra pasiūlymas skelbti amnestiją. Vėlgi projekte yra išdėstyta, kurių kategorijų įkalintiesiems, t. y. nuteistiesiems.

Šitas projektas, mūsų įsitikinimu, turėtų spręsti tris pagrindinius klausimus. Amnestijos pritaikymas motinoms, auginančioms nepilnamečius vaikus, bei besilaukiančioms motinoms lems, kad jos, išėjusios į laisvę, galės rūpintis savo vaikais. Amnestija pagerins pagyvenusio amžiaus žmonių ir negalią turinčių kalinių gyvenimą. Vėlgi jie turės galimybę laisvėje rūpintis ir liga, ir savo oria senatve. Taip pat tikimasi, kad nepilnamečiai nuteistieji galės greičiau integruotis į visuomenę, turės geresnes mokymosi, ugdymo sąlygas.

Kokių nors neigiamų pasekmių šitas projektas neturėtų turėti. Galiu atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pirmoji klausia M. Navickienė. Nėra. Tuomet A. Bilotaitė. Prašom.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis kolega, žinoma, kad jau yra ne kartą taikyta amnestija Lietuvoje. Kaip rodo 2002 metų praktika, nuteistųjų buvo sumažinta 39 %, tačiau netrukus vėl pasipildė įkalinimo įstaigos 32 % nuteistųjų, kurių dauguma buvo tie patys amnestuoti žmonės. Vienas klausimas, kaip jūs įsivaizduojate, ar taip neatsitiks, ar tos problemos bus sprendžiamos? Ir kitas klausimas yra susijęs su tuo, kad, žinoma, išeis į laisvę 300–400 žmonių ir jais turės rūpintis probacijos tarnybų žmonės. Kaip žinome, šiuo metu yra vykdoma reorganizacija, ir klausimas kyla, ar tikrai probacijos tarnyboje dirbantys žmonės turės resursų ir galimybių tais žmonėmis pasirūpinti?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Labai ačiū. Iš tikrųjų Teisingumo ministerija teigia, kad Probacijos tarnyba bus pajėgi taikyti amnestuotiesiems probaciją. Tai pirmas, ką aš žinau.

Kitas dalykas, šiandien pasakyti, kuris asmuo būtų linkęs į pakartotinį nusikaltimą, labai sunku, bet iš kitos pusės pažiūrėkime, kokias kategorijas nuteistųjų šita amnestija paliečia. Vėlgi, galima sakyti, kad moteris. Iš 6 tūkst. kalinčiųjų, jeigu aš neklystu, apie 400 tėra moterų.

Jeigu kalbėtume apie nepilnamečius ir apie neįgalius žmones, ir vyresnio amžiaus žmones tam tikrų kategorijų... Aš nenoriu skaityti dabar to, kas yra tekste, jūs tai matote. Mano įsitikinimu, tai yra tos kategorijos nuteistųjų, kur galima tikėtis, kad daugelis jų tikrai negrįš į įkalinimo įstaigas dėl pakartotinio nusikaltimo. Kiek aš atsimenu, ankstesnių amnestijų apimtyms buvo didesnės ir palietė kiek kitokias kategorijas nuteistųjų.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas. Nematau salėje. Tuomet G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Norėjau paklausti, kokia jūsų nuomonė apie teisininkų komentarus, ypač konstitucinės teisės ekspertus, kad, na, pažeidžia lygiateisiškumo principą? Ir ar planuojate projektą koreguoti, ar vis dėlto laikysitės savo nuomonės, kad viskas yra gerai, kaip užregistruota?

R. KARBAUSKIS (*LVŽSF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas aiškiai padirbės su tomis išvadomis, kurios yra pateiktos, aš tik pasakysiu viena. Rengiant šitą projektą buvo atsižvelgiama į įstatymų projektus, tuos septynis, kurie buvo priimami šitų Lietuvos Respublikos seimų, ir tada jokių pastabų – nei iš Konstitucijos specialistų, nei iš Teisės departamento – nebuvo duodama. Mus šiek tiek nustebino kaip teikėjus, kad yra šitokių abejonių, kurių anksčiau niekada nebuvo, bet bet kuriu atveju šitą darbą turės atlikti komitetas, prieš svarstymą mes gausime išvadas.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų turbūt kontroversiški klausimai, nes Lietuvoje įdomiai pasisako nemažai žmonių dėl mirties bausmės. Neatsimenu, kaip jūs pasisakydavote dėl mirties bausmės grąžinimo, dabar toks gailėstingumas susietas ne su Lietuvos šimtmečiu, bet kažkodėl su popiežiaus vizitų datomis ir popiežiaus vizitu. Galbūt teisingiau būtų buvę šiuo atveju daugiau sieti su valstybės reikalais negu su Bažnyčia ir tikėjimu, nors tai ir glaudu, bet galbūt... Kaip čia pasakius, jeigu išėjęs kalinys padarys daug negerų dalykų, vėlgi gali būti neteisingai suprasta.

R. KARBAUSKIS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, jūs projektą skaitėte? Būtent ten pirmiausia šnekama apie Lietuvos valstybės šimtmetį ir kartu paminimas popiežiaus apsilankymas. Šiuo atveju, man atrodo, mes turime tą pačią nuomonę. Labai jums ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, jeigu mes klausiamo, tai mums kažkas neaišku, nereikia sakyti: ačiū jums, nes kam tada iš viso tas klausinėjimo žanras? Aš norėčiau paklausti: yra pakankamai daug Teisės departamento pastabų, kaip jūs vertinate tas pastabas? Galbūt šiek tiek pasikartosiu, nes teko būti ne vienoje Konstitucinio Teismo byloje, atstovauti Seimui ir dėl lygiateisiškumo principo. Ar būtent šitas siūlymas nepažeidžia bendros lygiateisiškumo principo nuostatos? Labai ačiū.

R. KARBAUSKIS (*LVŽSF*). Pirmiausia visus mūsų departamento siūlymus nagrinės komitetas. Kita vertus, jeigu šnekėtume apie Konstituciją, mane šiek kiek stebina tai, kad septyniuose anksčiau atvejuose, kurie buvo analogiški, tokios grėsmės nebuvo įžvelgta. Paprasčiausiai aš manau, kad mūsų gerbiamieji Seimo nariai Teisės ir teisėtvarkos komitete atliks savo darbą, ir mes gausime jų išvadas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, kaip žinoma, visuomenė visą laiką baiminasi, kad į laisvę bus išleidžiami visokie pavojingi nusikaltėliai, recidyvistai ir panašiai. Ar pagal šį įstatymą tokie žmonės išeis? Kokie yra jūsų siūlymai, kaip to išvengti ir panašiai.

R. KARBAUSKIS (*LVŽSF*). Aš pasikartosiu, kad iš tikrųjų Teisingumo ministerija pasiūlė taikyti probaciją. Kitas dalykas, kad kaliniai nėra paleidžiami pagal sąrašą. Kiekvienas konkretus atvejis yra nagrinėjamas Amnestijos komisijos, kuri yra sudaroma, ir tai neįvyksta tą pačią dieną ir t. t. Jeigu žmogus įkalinimo įstaigoje yra padaręs tam tikrų nusižengimų ir t. t., jis tikrai nebus amnestuojamas, nors jis papultų pagal tuos straipsnius, kuriems taikoma amnestija. Aš įsivaizduoju, kad mes čia grėsmių tikrai nesukuriamo, ir labai tikiuosi, kad tie žmonės, kurie išeis į laisvę, papildys mūsų dirbančiųjų gretas ir žmonių, kurie iš tikrųjų rūpinasi savo šeima taip, kad užaugina sąžiningus ir gerus vaikus. Tikiuosi, kad taip ir atsitiks, nes tam mes ir siūlome amnes-

tiją, kad tie žmonės rūpintųsi savo vaikais, gyventų mūsų bendruomenėje normalų gyvenimą, suprastų savo padarytas klaidas ir galėtų jas ištaisyti.

O kad šitame siūlyme buvo minimas ir popiežius Pranciškus, vėl reikia pasakyti, kad jis labai dažnai kalba apie tai, kad mes turime būti atlaidūs tiems žmonėms, kurie daro klaidas. Ir šiuo atveju mes kalbame apie tas nuteistųjų kategorijas, kurių straipsniai, pagal kuriuos jie teisti, dažnu atveju gali būti vertintini kaip klaida, kurią žmogus pripažįsta, ir jie nori ištaisyti ją savo gyvenime, nebekartoti jos.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų, kalbant apie lygiateisiškumo principą, ypač moterų atžvilgiu, manau, yra akivaizdu, kad tik moterys gali būti nėsčios, ir mes tai puikiai suprantame. Lygiai taip pat Lietuvoje yra tokia situacija, kad vėl tos pačios moterys įkalinimo įstaigose augina vaikus, vaikai nekali su tėvais. Manau, matome gana daug skirtumų. Bet gal jūs galėtumėte įvardinti kitas grupes, kurias išskyrėte, tiesiog pakomentuoti, kodėl jas taip pat išskyrėte?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Aš truputį pačioje pradžioje vadiniau tas grupes. Nepilnamečiai, neįgalūs asmenys, pagyvenusio amžiaus asmenys, nėsčios moterys ir t. t., tos grupės, kurių buvimas įkalinimo įstaigose, ypač iš viešosios erdvės žinant tą situaciją, kad mes šiandien neužtikriname saugumo, net mūsų kalinčiųjų saugumo nesugebame užtikrinti įkalinimo įstaigose... Iš tikrųjų tai yra ta kategorija žmonių, kurie pirmiausia gali būti tie asmenys, jeigu galvotume vien jau apie jų statusą, amžių ir t. t., kurie gali tą galimybę, amnestiją, priimti kaip gyvenimo dovaną grįžti į tą bendruomenę ir savo sprendimus gyvenime, ir savo klaidas taisyti kartu su mumis kasdien dirbdami darbe arba, sakykime, užsiimdami visuomenine veikla ar augindami vaikus.

PIRMININKĖ. Klausia A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Sakykite, gal jums rengiant šį projektą teko susipažinti ir su ankstesnėmis amnestijomis, kokie asmenys būdavo paleidžiami tada? Kadangi dabar salėje kyla tokių nuogastavimų, kad siūlote kažką labai radikalaus. Ačiū.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Jau minėjau atsakydamas į klausimus anksčiau, kad šis projektas rengtas remiantis ankstesnių amnestijų atvejais. Kaip jau minėjau, šiek tiek stebina tokio paties projekto visiškai skirtingas vertinimas. Ankstesnių seimų sprendimų atžvilgiu nebuvo šnekama apie Konstitucijos pažeidimus arba kažką panašaus. Aš manau, kad vėlgi Teisės ir teisėtvarkos komitete tie dalykai bus aptarti. Galiu nuraminti bet kurį iš mūsų, jeigu bus kreipimasis į Konstitucinį Teismą, jeigu atsiras, kas kreipsis dėl to, Konstitucinis Teismas paaiškins, atsakys ir t. t. Nors aš abejoju, ar čia būtų pagrindo kreiptis, nes tada kiltų klausimas dėl to, o kaip atsitiko kitus septynis kartus?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas klausti baigėsi. Motyvai dėl teikiamo įstatymo projekto. E. Vareikis kalba už. Prašom.

E. VAREIKIS (LVŽSF). Dėkoju. Aš kalbėsiu kaip žmogus, kuris jau daug metų bendrauja, draugauja su tokia organizacija, kuri vadinasi „Kalinių globos draugija“. Šioje draugijoje būdamas, bendraudamas su žmonėmis, kartais skaitydamas jiems tokias mėgėjiškas paskaitas, aš matau, kad toje Lietuvos nuteistųjų sistemoje iš tikrųjų yra labai daug bėdų. Yra žmonių, kurie iš tikrųjų, kaip sakė projekto pristatytojas, tiesiog suklydusių, yra žmonių, kurie labai gerai supranta, ką jie padarė, bet formaliai jiems pagelbėti yra sunku. Tam tikri formalūs sprendimai yra labai kieti ir jiems gali pagelbėti tik amnestijos atvejai. Tikrai mes, pritaikydami amnestiją, galime kai kuriems žmonėms sudaryti galimybę ne toliau būti už grotų, bet suteikti šansą jiems išeiti ir pasveikti. Manęs klausia žmonės, o kodėl Skandinavijoje tokie komfortabilūs kalėjimai, o Lietuvoje tokie blogi? Atsakymas yra labai aiškus. Skandinavai mano, kad tas žmogus, kuris pakliūva į kalėjimą, yra socialinis ligonis ir jį reikia gydyti ir galima išgydyti. Pas mus mano, kad žmogus, pakliuvęs į kalėjimą, turi būti atskirtas nuo visuomenės ir kuo šiurkščiau su juo elgsiesi, tuo bus smagiau. Taigi to reikia vengti.

O dėl to, ar reikia amnestiją pritaikyti prie šventės ar prie kokio... žinoma, prie šventės pritaikius tiems žmonėms dar suteikiamas kažkoks šansas žinoti, kodėl tave išleido. Net Šventajame Rašte nusikaltėlių išleido per šventes. Gal ne tą išleido, kurį reikėjo, bet išleido. Aš pritariu šiam projektui ir siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Bilotaitė. Prašom.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Tikrai suprantama, kad šiuo projektu yra siekiama išlaisvinti socialiai jautrias grupes, tačiau į tuos du argumentus man vis dėlto nėra atsakyta. Pirmas dalykas, kad ankstesnės amnestijos, kurios buvo pritaikytos, parodė, kad tie žmonės, kuriems pritaikoma amnestija, po kiek laiko vėl grįžta į įkalinimo įstaigą. Antras dalykas susijęs su Probacijos tarnyba, nes teko kreiptis į Teisingumo ministeriją ir klausti, ar sugebės Probacijos tarnyba pasirūpinti tais žmonėmis. Kaip matome iš tos situacijos, iš turimų resursų, situacija neatrodo gerai, ir vargu ar bus įmanoma pasirūpinti, nes resursų trūksta. Tai yra dar kur padirbėti, kad būtų galima pritarti šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kolegos, argumentai išsakyti. Prašom balsuojant apsispręsti dėl įstatymo „Dėl amnestijos akto“ projekto Nr. XIII-2400.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 64, prieš – 4, susilaikė 25. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomo nėra. Svarstymo data – spalio 9 diena.

S. Jovaiša – per šoninį mikrofoną. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Žmogaus teisių komitetą taip pat primygtinai prašyčiau įvardinti. Norėčiau repliką po balsavimo dar.

PIRMININKĖ. Jūs siūlote papildomu komitetu įtraukti Žmogaus teisių komitetą?

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Taip, taip būtinai.

PIRMININKĖ. Ar sutinkame? Bendru sutarimu. Ačiū.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Dabar replika po balsavimo. Norėčiau gerbiamam Ramūnui (kalba telefonu, aišku), kad gailestingumas turi būti su ženklų „lygu“ lygiateisiškumui. Manychiau, kad šis projektas nėra visiškai vykęs, yra tam tikras racionalus grūdas, bet nevisiškai. Reikėtų, ko gero, visiems suteikti kokią nors amnestijos galimybę – ar po 100 dienų nubraukti nuo bausmės, išskyrus tuos, kurie įkalinami iki gyvos galvos, ar po metus, bet visiems vienodai. Manychiau, kad Žmogaus teisių komitetas nagrinės šitą klausimą truputį kitu aspektu, ir gal dar bus kitų pasiūlymų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Baigėme su šiuo įstatymo projektu.

15.48 val.

Įstatymo „Dėl Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos pakeitimų protokolų ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-2472 (pateikimas)

Imamės darbotvarkės 2-4 klausimo – įstatymo „Dėl Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos pakeitimų protokolų ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-2472. Kviečiame susisiekti ministru R. Masiulį. Prašom, ministre.

R. MASIULIS. Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, pristatau klausimą dėl Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos pakeitimų protokolų ratifikavimo. Projekto tikslas yra ratifikuoti Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 50 straipsnio A dalies pakeitimo protokolą, priimtą 2016 m. spalio 6 d. Monrealyje, ir Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 56 straipsnio pakeitimo protokolą, priimtą taip pat toje pačioje vietoje tuo pačiu metu. Protokolais numatoma padidinti Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos Valdymo organų tarybos ir Oro navigacijos komisijos narių skaičių. Tarybos narių skaičius didinamas nuo 36 iki 40, o Oro navigacijos komisijos narių skaičius didinamas nuo 19 iki 21.

Šiuos pakeitimus paskatino išaugęs Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos narių skaičius ir siekis geriau subalansuoti atstovavimą valstybėms taryboje bei Oro navigacijos komisijoje. Šie pakeitimai suteikia Lietuvos Respublikai galimybę turėti daugiau įtakos taryboje priimamiems sprendimams per centrinę Europos rotacinę grupę, kurios nare Lietuvos Respublika tapo 2014 metais. Taip pat didėja tikybė Lietuvos Respublikai ateityje būti išrinktai į tarybą, nes ji auga ir galbūt Lietuva kada nors būtų išrinkta. Patvirtinti, ratifikuoti šį protokolą nieko nekainuoja, o galbūt kada nors bus valstybei naudinga. Taigi siūlyčiau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pateikimą. Jūsų paklausti nėra norinčių. Kolegos, gal galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju. Siūloma pagrindiniu komitetu skirti Užsienio reikalų komitetą, papildomas nenumatomas. Svarstymo data – spalio 11-oji.

15.50 val.

Įstatymo „Dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisieki mo susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIII P-2483 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – įstatymo „Dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisieki mo susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIII P-2483. Prašom, ministre, pateikti.

R. MASIULIS. Gerbiami Seimo nariai, pristatau kito dokumento ratifikavimą. Po labai ilgu derybų Europos Sąjunga ir Jungtinės Amerikos Valstijos susitarė dėl oro susisieki mo susitarimo, kad visų šių šalių oro kompanijos turėtų teisinę galimybę iš kitų šalių vykdyti skrydžius. Mūsų šaliai tai irgi būtų naudinga ir tie mūsų oro vežėjai, kurie yra, jie galėtų iš tų šalių... jie tiesiog turėtų platesnes verslo galimybes. Be abejo, mums galbūt būtų irgi naudinga, gal kas nors norėtų ir iš Lietuvos vykdyti daugiau vežimų.

Taigi su Amerika mes patys dvišalės sutarties šitoje srityje neturėjome. Kaip tik šiuo nutarimu galėtume ratifikuoti ir atverti verslo galimybes mūsų oro vežėjams. Prie šio susitarimo tarp Europos Sąjungos ir JAV prisijungė ir Islandija, ir Norvegija, ir tai yra susitarimas tarp visų keturių šalių. Taigi kadangi valstybei tai pakenkti negali, gali būti tik naudinga, siūlyčiau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Vėlgi klausiančių nėra. Kolegos, bendru sutarimu pritariame? Dėkoju. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Užsienio reikalų, papildomas – Ekonomikos komitetas. Svarstymo data – spalio 11-oji.

15.52 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės papildomo susitarimo dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisieki mo susitarimo taikymo ratifikavimo“ projektas Nr. XIII P-2484 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės papildomo susitarimo dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, Islandijos ir Norvegijos Karalystės oro susisieki mo susitarimo taikymo ratifikavimo“ projektas Nr. XIII P-2484. Pranešėjas – ministras R. Masiulis. Prašom.

R. MASIULIS. Gerbiami Seimo nariai, pirmu pristatymu kaip tik viską abiem klausimais pristaciau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausiančių taip pat nėra. Pritariame bendru sutarimu. Komitetai: pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomas – Ekonomikos komitetas. Svarstymo data – ta pati spalio 11-oji.

15.53 val.

Geležinkelių transporto kodekso 3, 4¹, 5, 6¹, 7, 7¹, 9, 10, 14, 23, 23¹, 24, 25, 26, 28, 29, 30¹, 30², 30³, 30⁴, 33 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 24¹, 24², 24³, 24⁴, 25¹, 25², 29¹, 29², 29³, 29⁴, 29⁵, 29⁶, 29⁷ ir 29⁸ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIII P-2205ES, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. XIII-992 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-2206 (pateikimas)

Kompleksinis 2-7.1 ir 2-7.2 klausimas – Geležinkelių transporto kodekso daugelio straipsnių ir priedo pakeitimo bei papildymo kai kuriais straipsniais įstatymo projektas Nr. XIII P-2205 ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-2206. Prašom, ministre, pateikti.

R. MASIULIS. Gerbiami Seimo nariai, norėčiau pristatyti priimti Geležinkelių transporto kodekso pakeitimo įstatymo projektą ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo pakeitimo projektą. Teikiamais Geležinkelių transporto kodekso pakeitimo įstatymo projektu ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektu siekiama įtvirtinti nacionalinėje teisėje iš dalies atskirtą viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymo modelį, taip pat užtikrinti, kad viešoji geležinkelių infrastruktūra ir keleivių bei krovinių vežimo tranzitu geležinkelių transportu paslaugos būtų apsaugotos nuo grėsmė nacionalinio saugumo interesams galinčių kelti rizikos veiksnių.

„Lietuvos geležinkeliai“ šiandien veikia kaip vertikalčiai integruota viena įmonė, kurios viduje, pačios įmonės viduje, yra ir Geležinkelių infrastruktūros direkcija, ir Krovinių vežimo direkcija, ir Keleivių vežimo direkcija. Europos Sąjungos ketvirtajame geležinkelių pakete reikalaujama, kad būtų tam tikras geležinkelių infrastruktūros atskyrimas nuo motininės įmonės. Turime teisininkų išvadas, kad Lietuva šiandien to atskyrimo nevykdo ir galime gauti dėl pažeidimo nuobaudą, todėl buvo svarstomi visi reformos variantai, kokios „Lietuvos geležinkelių“ valdymo formos turėtų būti. Apsisprendėme, kad pati reforma turėtų būti minimali, nes tam, kad išsaugotume „Lietuvos geležinkelių“ finansinį atsparumą, mes turime konkuruoti su vertikalčiai integruotais Rytų kaimynių, tiek Baltarusijos, tiek Rusijos, geležinkeliais, taip pat ir dėl nacionalinio saugumo reikalavimų turime turėti kuo stipresnę nacionalinę įmonę, kad tos konkurencijos jina nepralaimėtų ir tokiu būdu nesusilpnintų mūsų valstybės, nes mes turime Kaliningrado tranzitą, kurį privalo užtikrinti valstybinė įmonė.

Taigi pasirinkome patį minimaliausią reformos variantą ir jį pasirinkome pagal vokiečių modelį. Europoje yra daug valstybių, kurios yra pasirinkusios dar ir griežtesnį atskyrimo modelį – visišką suskaldymą. Mūsų skaičiavimu, tai padidintų dar ir kaštus 10 %, be to, daugelis tų šalių neturi tokių rytinių kaimynių, kokias turime mes. Vokietija, Prancūzija, Italija, Lenkija, Latvija, mūsų kaimynai, yra pasirinkę tokį patį vokišką modelį, kokį siūlome ir mes, kad „Lietuvos geležinkeliai“ būtų perorganizuojami į holdingą, kai atskiros įmonės valdybų tiesiogiai geležinkelių infrastruktūrą, taip pat krovinių vežimą ir keleivių vežimą. Tokiu būdu ne tik atitiktume Europos Sąjungos reikalavimą, kad ir minimaliai, bet atitiktume, išlaikytume finansinį stiprumą, taip pat ir padidintume pačios įmonės skaidrumą, nes suskaidymas į atskirus juridinius vienetus privers tų juos turėti atskiras finansines ataskaitas, jos būtų atskirai audituojamos, tai prisidėtų prie įmonės skaidrumo.

Labai svarbus faktas, kad po šio atskyrimo pagrindinė infrastruktūra, pagrindinis geležinkelių turtas vis tiek turi likti valstybės nuosavybe, pavedant „Lietuvos geležinkeliams“ juos tik valdyti, kaip yra iki šiol, o jeigu apibendrinus, turto pardavimui, įmonių pardavimui ir toliau bus taikomi tie patys griežti reikalavimai, kokius mes turime šiandien.

Dažnai girdime iš oponuojančiųjų šiai reformai, kad galbūt tikslas yra privatizuoti šias įmones. Atsakau, kad tokio tikslo nėra. Tikslas yra atitikti Europos Sąjungos reikalavimą, padidinti skaidrumą, o kokius saugiklius, jau kartu sugalvosime, gal turės pasiūlymų Seimo nariai, kaip dar labiau apsunkinti ar pardavimą, ar turto apsaugą, mes mielai sutiksime, nes suprantame, kad esminė geležinkelių infrastruktūra, viešoji geležinkelių infrastruktūra yra strateginis valstybės turtas ir jis turi būti apsaugotas. Kadangi įmonė bus padalinta ir atskirtos atskiros įmonės, kaip geležinkelių infrastruktūros, krovinių vežimo įmonė ir keleivių vežimo, todėl ir prašome praplėsti Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymą, įtraukti ir šitas įmones. Šiandien „Lietuvos geležinkeliai“ yra įrašyti kaip viena įmonė, kadangi bus daugiau įmonių pavadinimų, tai, aišku, tą Nacionalinio saugumo įstatymą reikėtų modifikuoti praplečiant sąrašą tų, kurie į jį pakliūna, nes atsiranda daugiau įmonių. Svarbus faktas yra tas, kad nei valstybės, nei savivaldybės biudžeto lėšų nereikės.

Šios Europos Sąjungos direktyvos nuostatos į nacionalinę teisę turi būti perkeltos iki šių metų gruodžio 24 dienos, todėl siekdami išvengti rizikos mes norėtume paprašyti Seime svarstyti šį klausimą skubos tvarka. Taip pat svarbu pažymėti, kad ir Valstybės kontrolė buvo pateikusi rekomendacijas būtent skaidriau valdyti „Lietuvos geležinkelius“, atskiriant įmones, kaip ir buvo pa-

siūlyta. Taip pat šio įstatymo pakeitimu atsakytume, atsilieptume į Valstybės kontrolės rekomendacijas. Gal tokia esmė, aš tų detalių neskaitysiu. Siūlyčiau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, noras suskaldyti į atskiras įmones jau ne pirmi metai ir tos kalbos turbūt ne tuščiai gimusios dėl privatizavimo. Norisi tikėti, kad jūs sakote nuoširdžiai ir teisingai, kad infrastruktūra nebus paliesta, nebus privatizuojama, nes mes galėjome pasimokyti, kas įvyko mūsų kaimyninėse šalyse, kur tai buvo padaryta, ir iškilo papildomų problemų. Ar apskritai nieko nebus privatizuojama, ar dalis vis dėlto ne infrastruktūros ar kažkokių padalinių, pastatų vis dėlto bus privatizuota?

Ir antras trumpas klausimas. Kaip užtikrinsite keleivių vežimą, nes visiems aišku, kad esant tokiam srautui vežimas yra nuostolingas. Kaip užtikrinsite, kad kursuotų keleiviniai traukiniai? Jūsų strategiją dabar girdžiu: pratęsite liniją į Daugpilį, pradeda kursuoti iš Klaipėdos. Šitie du klausimai. Labai ačiū.

R. MASIULIS. Labai ačiū už klausimą. Tikrai, matau, jūs informuotas apie kitų šalių problemas. Tai buvo tiesa, estai atskyrė savo įmones ir jas privatizavo, po to labai skausmingai vėl iš naujo išpirko ir prarado krūvą pinigų. Estų blogas pavyzdys mums parodo, ko nereikia daryti, ir to tikrai nedarysime. Dėl to mūsų pasirinkimas buvo daryti kuo mažesnę atskyrimą, tą minimalų, kuris atitiktų Europos Sąjungos reikalavimus, bet toliau mūsų įmonė išsilaikytų kiek įmanoma finansiškai stipresnė.

Dėl paties turto, kad būtų ramiau, pacituosiu, ką Geležinkelių transporto kodeksas vadina viešąja infrastruktūra, kuri nebus jokių būdu niekaip privatizuojama. „Geležinkelių infrastruktūra skirta viešiesiems ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti, keleiviams, bagažui ir kroviniams vežti, manevruoti ir (ar) važiuoti į geležinkelių infrastruktūros objektus, statybos, remonto ar techninės priežiūros darbų atitikimo vietą ir iš jos. Tai yra įvairūs gamybiniai ir negamybiniai pastatai, stotčių pastatai, keliai, pervažos, tuneliai, tiltai, perėjos, peronai, platformos.“ Detalus turto sąrašas yra ministerijoje. Vadovaujantis Geležinkelių transporto kodeksu, viešoji geležinkelių infrastruktūra yra Lietuvos valstybės nuosavybė. Viešoji geležinkelio infrastruktūra neprivatizuojama. Tai gi kaip ir buvo, taip ir lieka. Net ir turint intencijų to nebūtų galima padaryti.

Dėl keleivių vežimo, tai „Lietuvos geležinkeliai“ kaip tik dabar stengiasi kiek įmanoma plėsti vežimą geležinkeliu. Lietuva yra tarp... Deja, šiuo atveju tarp kelių Europoje valstybių tik keli procentai žmonių važiuoja geležinkeliu. Net ir Estija už mus veža keturis ar penkis kartus daugiau keleivių geležinkeliu negu mes, nors valstybių dydžiai reikšmingai skiriasi. Mes tikrai privalome gerinti susisiekimą geležinkeliu, didinti važiuojančių skaičių. Pirmi metai rodo, kad jis po truputį auga. Taigi šiame etape mes tik investuojame į keleivių vežimą, jį plečiame, didiname. Gal ir ne šio klausimo tema, bet noriu pasakyti, kad geležinkelių tikslas aplenkti automobilį. Tai yra pirmas etapas, kada žmonės sėda į traukinį. Artimiausiu metu, tikiuosi, tas bus Šiaulių kryptimi, nes ten yra infrastruktūra geriausia, Kauno kryptimi, Kaunas jau labai arti. Po šitų pertvarų, kai šio mėnesio gale paleisti bus traukiniai, aplenkta bus automobilis, ta pusė, o jau tolesniuose planuose bus Klaipėda. Taigi tikslas yra aplenkti automobilį, o po to mąstyti ir apie kitą žingsnį.

PIRMININKĖ. Prašyčiau trumpinti atsakymus, nes yra norinčių klausti. V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Dėl Europos Sąjungos reikalavimų vykdymo mes paprastai esame lyderiai, stengiamės, labai uolūs esame. Jūs paminėjote keletą šalių, kur tai yra padaryta, o iš viso iš dabar esančių 27, būsimų 26 narių, kiek yra dar likę tokių uolių kaip mes? Ar jau mes paskutiniai esame, taip vykdydami tą reikalavimą?

Iš tiesų nematau didelės naudos mūsų valstybei. Jūs daug kalbėjote apie skaidrumą. Iš tikrųjų žodžiais mes jį labai gerai užtikriname, bet praktikoje dažnai išeina atvirkščiai. Dabar, pavyzdžiui, bus skirtingos įmonės. Jeigu giminėje vienas iš vadovų dirba vienoje, uošvė – trečioje, duktė, žentas – ketvirtoje, penktoje, viskas lyg ir bus gerai. Kaip mes tą nepotizmą užtikrinsime? Ar čia neatsiras problemų, kaip jums atrodo?

R. MASIULIS. Labai ačiū už klausimą. Šioje srityje, deja, mes nebuvo labai uolūs Europos Sąjungos reikalavimų vykdytojai. Europoje liko viso labo trys valstybės, kurios turi integralų modelį: tai mes, vengrai ir airiai. Trys valstybės viso labo likusios, o likusios yra pasidalinusios. Dalis

visiškai išskaidė geležinkelius, ko mes ir nesiūlome. O latviai, lenkai, vokiečiai, austrai, slovenai, italai ir prancūzai yra pasirinkę tą modelį, kurį mes siūlome. Todėl mes turime pasivyti kitus. Nesame patys uoliausi, net, sakyčiau, tarp mažiau uolesnių esame.

O dėl skaidrumo tai, šiandien informacinėms technologijoms stiprėjant, jau dabar Specialiųjų tyrimų tarnyba turi tokias kompetencijas sekti susijusius asmenis. Norint jie gali padaryti žemėlapių susijusių asmenų verslo grupėse, įmonėse, organizacijose. Todėl tą dalyką sekti yra kur kas lengviau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia T. Tomilinas, bet salėje nematyti. Tuomet J. Imbrasas. Prašom.

J. IMBRASAS (TTF). Dėkui, pirmininke. Gerbiamas ministre, šiek tiek nuraminote pristatydamas projektą, kad pasirinktas minimaliausias variantas, susirūpinta finansiniu atsparumu mūsų svarbios įmonės ir nacionaliniu saugumu. Bet aš, skaitydamas tą projektą, vis dėlto radau tokį sakinį, kuris man... Norėčiau atsakymo iš jūsų. Parašyta štai taip: „Sudaryti sąlygas mažinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimamų nutarimų valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo srityje skaičių.“ Aš suprantu, mes tuo bandome silpninti Vyriausybės įtaką valdant mūsų valstybės turtą. Tai kam tada mes tą kompetenciją turėsime perduoti? Ir ar čia nėra nuslėptų dalykų, dėl kurių mes visą laiką nuogąstavome į ateitį?

R. MASIULIS. Tikrai ne, reiktų pažiūrėti kontekstą tos vietos, kur jūs žiūrite, bet pagal turto valdymą, pagal įmonės valdymą, pagal galimybę jį privatizuoti išlieka tas, kas galioja dabar. Ir mes tikrai neatsakysime sutikti, jeigu dar kokie nors griežtinimai bus pasiūlyti. Tikrai nėra jokių užslėptų intencijų, todėl nebijome ir griežtinimų, ir kitų dalykų. Tikrai dėl to galima neišgyventi. Nepasikeis tas, kas yra dabar.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Ministre, jūs dažnai savo veikloje susiduriate su įvairiomis korupcinėmis apraiškomis. Žinome, kad tie žmonės darosi vis išradingesni. Sakykime, kaip jūs manote, kokias papildomas priemones reiktų taikyti, kad įvairios neskaidrios verslo įtakos grupės negalėtų papulti į tokių įmonių kaip „Lietuvos geležinkeliai“ valdymą ir visaip pelnytis iš to, kaip jūs manote, kokias papildomas priemones reiktų priimti?

R. MASIULIS. Ačiū už klausimą. Labai sudėtinga, aišku, atsakyti į šitą. Mano asmenine nuomone, viskas priklauso nuo žmonių, viskas priklauso nuo vadovo, nuo vadovo požiūrio ir nuo Vindikacijos departamento stiprumo. Mūsų valstybėje vindikacijos departamentai, pasižiūrėjus anksčiau ir pasižiūrėjus dabar, vis dėlto yra per silpni. Mums reikia daugiau vidinės priežiūros, didesnės kontrolės, deja. Pavyzdžiui, jeigu mes žiūrėtume, kodėl Lietuvoje vairuotojai ne tokie drausmingi, palyginti su Norvegija ar Švedija, todėl, kad ten ne tik keliai geresni, bet ir priežiūra griežtesnė. Kiek ten yra kamerų, viskas yra stebima, ir, aišku, žmogus tada elgiasi geriau. Aš manau, kad kontrolės mechanizmai pas mus turėtų būti dar stipresni, manau, dar yra nepakankami. Tai vienas – investuoti į teisingus žmones, antras – priežiūros institucijos ir vidaus kontrolė. Griežtinti, griežtinti, na, ką darysi.

PIRMININKĖ. Ir J. Razma užbaigia klausimus.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, teikiant tokį ekonomiškai svarbų projektą pasigesta kaštų naudos analizės. Gal jūs bent trumpai žodžiu galite pasakyti, kaip prognozuojate, kiek ši reforma atsilies tarifų pokyčiams, ar dėl to gali realiai atsirasti privačių vežėjų? Ir kaip bus padalintos dabartinės „Lietuvos geležinkelių“ skolos tarp infrastruktūros įmonės ir vežimo įmonių?

R. MASIULIS. Ačiū už klausimą. Dėl tikslų skaičių, kaip bus dalinta, bus padalinimo projekte. Be abejo, visos įmonės turės užtikrinti finansinį gyvybingumą ir, kaip jūs teisingai pastebėjote, tas skaidrumas ir tas atskyrimas prisidės, kad ir nepriklausomiems vežėjams bus sudarytos geresnės galimybės, nes yra atskiriamas infrastruktūros operatorius, yra sustiprinamas reguliatorius, ir tos galimybės susidaro geresnės. Taigi ir šioje srityje bus patobulinimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre, jūs atsakėte į visų norinčių paklausti Seimo narių klausimus. Motyvai už – J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke, ačiū ministrui už pristatymą. Reikia pripažinti, kad pačioje pradžioje dėl šios pertvarkos buvo šiek tiek abejonių. Šiandien jos išsisklaidė, vakar mūsų frakcijoje gana išsamiai buvo pristatyta. Iš tikrųjų laikas mūsų strateginę įmonę, kuri

yra labai svarbi nacionaliniam saugumui, padaryti tokią, kad ji būtų efektyvi, moderni ir duotu kuo didesnės naudos. Kaip aš suprantu, buvo pasiremta kaimyninių šalių praktika, nedaroma tų pačių klaidų. Tiesiog kviečiu palaikyti šį pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, prašom apsispręsti ir balsuoti dėl teikiamų įstatymų projektų.

Balsavo 75 Seimo nariai: už – 69, prieš nėra, susilaikė 6. Po pateikimo įstatymų projektams Nr. XIIIIP-2205 ir Nr. XIIIIP-2206 yra pritarta.

Siūlo skubos tvarką. Ar galima... Vyriausybė... bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Nors pagal datą... Man atrodo (lapkričio 6 dieną siūloma, o išigaliojimas – gruodžio), kad tikrai viską spėsime. Ar Ažuolas dėl šito klausimo? Ne. Kolegos, ar balsuojame dėl skubos tvarkos? (*Balsai salėje*) Nereikia. Taigi pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas ir, kaip sakiau, siūloma svarstymo data – lapkričio 6 diena.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Galima?

PIRMININKĖ. Taip, prašom. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Siūlau kaip papildomą komitetą Biudžeto ir finansų.

PIRMININKĖ. Prašom garsiau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Papildomas komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas.

PIRMININKĖ. Biudžeto ir finansų komitetą kaip papildomą komitetą, taip? Sutinkame? Dėkoju.

16.15 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 7, 9, 37 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2444ES (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-8 klausimas – Elektroninių ryšių įstatymo kai kurių straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2444. Prašom, ministre Rokai Masiuli, pateikti šį projektą.

R. MASIULIS. Ačiū, pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, šis pakeitimas yra grynai techninis, irgi patobulinantis. Jeigu žinote, šiuo metu plačiajuostis internetas, kuris Lietuvoje yra išvedžiotas po kaimo vietoves, valdomas įmonės „Plačiajuostis internetas“ ir priklauso Susisiekimo ministerijai. Šiuo metu plačiajuosčio interneto įkainius nustato Susisiekimo ministerija. Mūsų siūlymas toks, kad būtų skaidriau, mažiau ginčų būtų dėl tų įkainių nustatymo, tuos įkainius nustatytų Ryšių reguliavimo tarnyba. Viso labo toks techninis pakeitimas. Mes tą teisę atiduotume Ryšių reguliavimo tarnybai ir mažiau kiltų ginčų dėl to, ar tie įkainiai teisingi, ar ne. Tai būtų nepriklausomas reguliatorius, nes, deja, Susisiekimo ministerija vienaip ar kitaip susijusi su savo įmone. Taigi toks siūlymas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Vienas Seimo narys nori klausti. V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš norėčiau tokį trumpą klausimą iš gyvenimo, žinoma. Plačiajuosčio interneto tikslas buvo užtikrinti prieinamumą prie gero interneto kuo daugiau kaime esančių žmonių. Bet gyvenimo realijos yra tokios, kad dažniausiai iki kaimo ribos arba iki seniūnijos ateina, o žmonių kaip ir nepasiekia arba labai ribotai pasiekia tas geras internetas. Gal jau bus spartesnis tas... kokios nors programos numatytos ar pan., kad labiau patiems žmonėms ateitų tas internetas?

R. MASIULIS. Ačiū už klausimą. Projektas iš tiesų nėra baigtas, tas vadinamasis RAIN'o projektas, toliau tęsiamas. Deja, turėjome ir vieno operatoriaus skundą, kuris sustabdė šį projektą, bet panašu, kad šiais metais pavyks su Komisija jį pratęsti, tai trečiame etape jis turėtų būti dar išplėstas. Bet šiaip būtų gerai žinoti, tikrai pasidomėsiu ministerijoje. Aš nebuvo girdėjęs, kad ateina tik iki kaimo, bet neateina iki realių gyventojų. Tikslas yra prijungti tuos gyventojus.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ministre. Daugiau klausiančių nėra. Norinčių išsakyti motyvus taip pat nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomo nėra. Svarstymo data – lapkričio 13 diena.

Gerbiamieji, popietinę darbotvarkę mes baigėme. Yra pareiškimų. Kviečiame A. Matulą, kuris turi parengęs pareiškimą. Prašom.

16.18 val.

Seimo narių pareiškimai

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, tikriausiai visi skaitėte, kad portale „15min“ pasirodė straipsnis apie tai, kaip neįgaliai 34 metų merginai, pakeitus iki tol vartotą vaistą į pigiausią, pradėjo blogėti sveikata, ištiko epilepsijos priepuolis, neteko sąmonės ir mergina buvo gydoma reanimacijoje. Atstačius sveikatą ir patiems nusipirkus anksčiau vartotą modernesnę vaistą sveikata pradėjo gerėti. Ką tik šnekėjau su kelių ligoninių... pacientų asociacijų atstovais, sakė, tokių atvejų yra daug. Ypač kenčia asmenys, sergantys cukriniu diabetu, Parkinsono liga ir epilepsija. Todėl aš raginu Sveikatos reikalų komitetą ir ministeriją peržiūrėti kompensuojamųjų vaistų sudarymo tvarką, kol neįvyko daugiau nelaimių, už kurias asmenys, kurie priėmė tokį sprendimą, vis dėlto turės atsakyti.

Aš noriu priminti, kad iš kompensuojamųjų vaistų sąrašo liepos 12 dieną tvirtinant naują kainyną išskrito 545 vaistai, daugiausia sudėtiniai, modernūs, naujesni patentiniai vaistai, mažų dozių, vietoj jų įrašyti su pigiausia veikliąja medžiaga. Jeigu žmogus, tarkim, vartojo pailginto veikimo vaistą, kuris turi keleriopą poveikį, dabar jis turi vartoti kelis atskirus vaistus ir koks tas poveikis organizme, kaip jis greitai pašalinama, yra nežinoma. Ypač kenčia, kaip sakiau, žmonės, kurie turi įvairių neurologinių problemų.

Šiuo atveju žmogus nenusipirko senų vaistų, nes jie kainavo 50 eurų, jis sutiko paimti tuos pigiausius vaistus, nors daktarė profesorė M. Endzinienė informavo, kad keisti vaistą yra labai pavojinga, netgi laužti pusiau vaistą, nes tokios mažos dozės, kurią vartojo neįgalioji, sąraše jau nebuvo likę, jinai turėjo laužyti šitą vaistą ir, kaip matote, įvyko komplikacija.

Taip pat primenu, kad iš tų 545 išbrauktų vaistų, pakeistų vaistų, 200 vaistų leista vartoti tęstiniam gydymui. Vadinasi, ministerija, pamačiusi, kad vis dėlto gali nukentėti kai kurie pacientai, padarė išimtį, kad tuos vaistus, kuriuos anksčiau jie vartojo, tęstiniam gydymui galima skirti, 200 vaistų. Vadinasi, naujai susirgusiam žmogui to modernesnio vaisto jau vartoti negalima, jis turi vartoti tą pigiausią vaistą. Tuo tarpu vėlgi, kad ir tame pačiame straipsnyje keli mokslininkai teigia, kad tas pats generinis vaistas toli gražu nėra tas pats vaistas, jisai gali skirtis nuo 80 % iki 120 %. Netgi Europos vaistų agentūra sako, kad leidžia, kad generinis vaistas gali turėti 20 % paklaidą. Vienas generinis vaistas gali skirtis nuo kito.

Tai dar kartą raginu Sveikatos apsaugos ministeriją, visuomenę, ministeriją pirmiausia pakeisti kompensuojamųjų vaistų tvarką taip, kad jeigu žmogus ir gydytojas mato, kad negali rizikuoti ir skirti tą pigiausią veikliąją medžiagą, vis dėlto sudarytų galimybę žmogui primokėti tą skirtumą. Žmonės draudžiasi privalomuoju sveikatos draudimu ir visi turi teisę rinktis vaistą tokį, kokį paskiria gydytojas. Jeigu valstybė išgali kompensuoti tik pigiausią veikliąją medžiagą, viskas gerai, vadinasi, valstybės yra tokia finansinė galia. Bet žmogus, pirkdamas modernesnę vaistą, kurį jam rekomenduoja, turi teisę gauti tą kompensaciją ir primokėti už tą vaistą. Dabar tokia galimybė yra atimta žmogui, todėl manau, kad tokių atvejų bus daug. Raginu visuomenę, pacientų organizacijas, kurios jau pažadėjo mums, ir pacientus, jeigu yra tokių atvejų ir bus tokių atvejų, kad, pakeitus vaistą nukentčia ir pablogėja jūsų sveikata, informuoti Sveikatos apsaugos ministeriją, Sveikatos reikalų komitetą. Nevengti informuoti ir žiniasklaidos, dėl to, kad toleruoti toliau tokių sprendimų, koks yra padarytas dabar, kad žmogus gali gydytis tik pigiausiu vaistu... Kaip šiandien buvo bandoma teikti įstatymo projektą, kad būtinai 50 % vaistų vaistinėje turi būti parduota arba nupirktas pigiausių, tai, mano manymu, yra tiesiog nežmoniška mūsų piliečių atžvilgiu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Daugiau norinčių daryti pareiškimų neturime. Gerbiami kolegos, prašome registruotis.

Užsiregistravo 74 Seimo nariai.

Rugsėjo 13 dienos vakarinis posėdis yra baigtas. Gerų susitikimų su rinkėjais, kolegos!

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Andrulionis Gytis 50
Anušauskas Arvydas 33, 36, 38, 52
Ažubalis Audronius 20
Ąžuolas Valius 12, 58, 59
- Bakas Vytautas 22, 23, 24, 25, 35
Balsys Linas 43
Bartkevičius Kęstutis 35
Bastys Mindaugas 23
Baškienė Rima 7, 20, 30
Benediktas XVI 16
Bilotaitė Agnė 51, 54
Budbergytė Rasa 11
Burokienė Guoda 8, 10, 14, 34, 50
- Čimbaras Petras 33
- Dagys Rimantas Jonas 18
- Endzinienė Milda 60
- Gailius Vitalijus 46, 50
Gelūnas Arūnas 43
Gentvilas Eugenijus 24, 25, 38, 39
Gentvilas Simonas 12, 14, 18, 20, 37, 46, 47
Glaveckas Kęstutis 41
Gražulis Petras 13, 17, 24
- Imbrasas Juozas 58
- Jakeliūnas Stasys 10, 11, 12
Jankevičius Elvinas 47
Jarutis Jonas 26, 58
Jovaiša Sergejus 31, 33, 38, 54
Juozapaitis Vytautas 35, 43, 50
- Kamblevičius Vytautas 40, 50
Kaminskas Darius 43, 44
Karbauskis Ramūnas 21, 22, 23, 25, 51, 52, 53
Kasčiūnas Laurynas 18, 19, 33, 34
Kepenis Dainius 47
Kirkilas Gediminas 9
Kubilienė Asta 29, 34, 35
Kubilius Andrius 9
Kurlianskis Raimondas 23
- Landsbergis Gabrielius 38, 39, 42
- Majauskas Mykolas 12, 13, 20, 27, 30
Maldeikienė Aušra 11, 14, 16, 18
Markauskas Bronius 14, 34
Martinėlis Raimundas 27, 28, 40
Masiulis Kęstutis 9, 10, 14, 21, 23, 36, 49
Masiulis Rokas 45, 54, 55, 56, 57, 58, 59
- Matkevičienė Laimutė 34
Matulas Antanas 28, 43, 44, 45, 59, 60
- Narkevič Jaroslav 35, 39, 40
Navickas Kęstutis 41, 44
Navickienė Monika 17, 18, 51
Nekrošius Arvydas 49, 50, 52, 53
Norkienė Aušrinė 49, 53
- Olekas Juozas 20
- Palionis Andrius 11, 13, 40, 41
Papirtienė Aušra 45, 46
Petrauskienė Jurgita 39, 40, 41, 42, 43, 46
Popovienė Raminta 41, 42
Pranciškus 16
Pranckietis Viktoras 7, 51
Pupinis Edmundas 9, 33, 36, 37, 42, 43, 49, 52
Puteikis Naglis 21, 23, 24, 25, 26, 51
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 16
- Razma Jurgis 7, 8, 22, 23, 24, 28, 29, 46, 58
Rinkevičius Viktoras 8, 57
Ruokytė-Jonsson Liana 39
- Sabatauskas Julius 7, 8, 21, 36, 37, 38, 44, 45, 49, 50
Sarakenė Zita 22, 23
Sysas Algirdas 9, 16, 21, 36, 37, 38, 39, 49, 52, 57
Skaistė Gintarė 8, 14, 19, 20, 41, 52
Skvernelis Saulius 9, 39, 40, 43, 45, 46, 47
Staniuviene Levutė 46
Strelčiūnas Algis 36
- Šalaševičiūtė Rimantė 19, 20
Šapoka Vilius 41
Šarknickas Robertas 26, 41, 42
Šiaulienė Irena 49
Šimonytė Ingrida 11
Širinskienė Agnė 23, 25, 26, 27, 28, 29, 36, 37, 38, 53
- Tomilinas Tomas 47, 58
- Urbonas Darius 31, 32, 33, 34
Urbšys Povilas 49
- Vaičekauskas Gintaras 43
Vainiutė Milda 39
Vaitekūnas Edmundas 21, 22, 23, 24, 25, 26
Vareikis Egidijus 53
Varkalys Jonas 45
Veryga Aurelijus 42, 47
Vinkus Antanas 42, 50
- Žemaitaitis Remigijus 20

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*